

CSENDŐRSÉGI LAPOK

MEGJELENIK
HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTI
PINCZÉS ZOLTÁN
SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre --- 12 pengő
Félévre --- 6 pengő
Negyedévre --- 3 pengő

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, I., ORSZÁGHÁZ-UTCA 30

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő, negyedévre 3 pengő

Megjelenik
havonta kétszer

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A férfi.

Lindbergh kapitány este beült a moziba, végignézte az előadást, utána elment vacsorázni, vacsora után lefeküdt, két órát aludt, aztán hajnalban gondolt egyet, kiment a repülőtérre, rendbehozatta a gépét s nekivágott a hatezer kilométeres Oceánnak. Csak így egyszerűen, ahogy leírtuk, minden hűhó és minden reklám nélkül: egészen bizonyosan vannak emberek, akik sokkal nagyobb nekikészülődéssel döcögnek fel a vicinálison Szolnokról Budapestre, mint amilyennel ez a huszonötéztendős amerikai tiszt belekezdett abba az istenkisértésbe.

Hogy azon a hatezer kilométeres úton ő is a Nungesser és a Colli sorsára juthat, az nem jutott eszébe, vagy ha eszébe is jutott, nem törődött vele, pedig a józan emberi számítás kilencven százaléka ezt helyezte neki kilátásba. De hát, úgy látszik, ő is hallott valamit arról, hogy vannak dolgok, amelyekben nem jó az okos emberekre hallgatni. Mert hogy az ő vállalkozása ilyen volt, az kétségtelen.

És lám, igaza volt. Átrepülte az Oceánt, harmincnégy óra alatt elérte azt, amit ember egyáltalában elérhet: belekerült a világtörténelembe. A repülőtéri százezrek üdvívalgása, az ünneplések véget nem érő sorozata, a félistenhez illő csodálat és dicsőítés, amelyben azóta része van, mind csak apró, jelentéktelen dekorációi annak az elismerésnek, amellyel sok eljövendő évszázad fog adózni a nevének. És mindezt miért? Talán azért, mert nem félt a haláltól? Nem, ez még nem elég ehhez.

Hány meg hány ember van, aki nem fél a haláltól, aki valósággal könnyelműen bánik az életével. Hány emberről hallottunk és olvastunk, aki egy ostoba fogadás kedvéért örültségekre vállalkozott, aki nevetségesen kicsinyes okok miatt kockára tette az életét s — vesztett. Mégsem ünnepelte senki, pedig ő sem becsülte az életét semmivel sem többre, mint Lindbergh kapitány. Miért?

Azért, mert hiányzott a tetteből és önmagából — a férfi. Lindberghben pedig éppen ezt csodálják.

Az esztelen vakmerőség és a bátorság két, nagyon is különböző fogalom. A bátor férfi tisztában van a veszéllyel, amely fenyegeti, tisztában van minden eshetőséggel, ami érheti, tudja, hogy mit és miért akar elérni s ha elég bátor ahhoz, hogy elérendő célját nagyobb, szentebbnek, többre becsülendőnek tartsa a maga életénél, akkor habozás nélkül kockára is teszi azt. Ez az igazi, az ideá-

lis, a tiszta férfiúi bátorság, amely az életet a maga értékének teljes tudata dacára is habozás nélkül helyezi a haza, a tudomány, a kultúra vagy a közjó áldozati oltárára.

Bizonyos, hogy Lindbergh után még nagyon sokan fogják átrepülni az Oceánt és valószínű, hogy ötven vagy száz év múlva a személyszállító repülőgépek már menetrend szerint fognak felette közlekedni. Az első út örök dicsősége mégis a Lindberghé, mert egyedül neki volt bátorsága ahhoz, hogy a többieknek utat nyisson és mutasson.

De ünneplik benne az Akaratot is. Milyen kicsi, milyen semmi egy ember a végtelen Oceán partján, milyen határtalan önhittségnek tetszik, ha egy ilyen paránya a végtelenségnek dobant egyet a lábával és azt kiáltja oda a tengernek, hogy: „Akarom!” Milyen rettenetes energiának kell abban az emberben sűrítve lennie, aki az eléje tornyosuló gigászi akadályok és leküzdhetetlenek látszó nehézségek dacára sem legyint lemondóan a kezével, hanem még egyet dobant: „És mégis akarom!” S íme, csodáljuk: nem is az Ember, hanem csak egy ember akarata maga alá gyűrte az elemek tajtékzó végtelenjét, egy hatezer kilométeres vízvilágrész fékevesztett tombolása, viharának, szélnek, hónak, ködnek és pokoli sötétségnek sátáni szövetkezése mind gyengének bizonyult ennek az egy embernek az akaratával szemben.

Mi csodáljuk, ünnepeljük és tapsolunk neki, de vajjon jut-e valakinek eszébe, hogy Lindbergh tulajdonképpen nem más, mint férfi, olyan férfi, amilyenek, talán kisebb méretek között, a magunk életében is valamennyiünknek lennünk kell. És különösen jut-e vajjon eszünkbe nekünk, magyaroknak, hogy a Lindbergh kapitány példája nekünk is szól? Nézzetek ide, megalkuvók, kishitűek, siránkozók és mindenbe belenyugvók, nézzétek azt az árva repülőt az Oceán felett egymagában harcolva és küzdve minden ellen, ami körülveszi, nézzétek és szégyenkezzetek! Mennyivel kisebb a feladat, ami reátok egyenkint vár, mennyivel semmibb a nehézség, amit mindeniteknek külön-külön le kell küzdenetek és Ti mégis lemondóan legyintetek, pedig még a partjára sem értetek az útnak. És nézzétek, Ti bátrak, bizakodók, reménykedők és akarni tudók: ez az út a mienk, az igazi férfiak útja, amely lehet ezer veszedelemmel tele, de a végén ott van a cél, amelyért mindent érdemes kockára tenni: a Haza és a történelem hálaája.

Van nekünk elég Lindberghünk a világ minden tájára szétszórta temetőinkben elég, nem kell Amerikába mennünk férfit keresni. De ezzel az egyetleneggyel kivételt teszünk, mert megtanított reá, hogy nincs a világon lehetetlenség, csak legyen hozzá férfi, aki merni és akarni tud!

Lehunyt szemmel.

(Pár szál virág a Hősök napján az elhagyott hősi sírokra messze Erdélyben.)

Irta: BEÖTHY KÁLMÁN százados.

... Vegyétek le a kalapot s kulesolt kezekkel gondoljatok ma Rájuk . . .

Lássatok messzenéző szemmel magatok előtt megtört sorsú, futó magyarokat: aggok, anyák, gyermekek csoportját, mögöttük az édig vereslő pusztulását békés otthonoknak és halljátok köröskörül vad ordítások hangzavarát . . . Lássatok ott, ez átoklepte tájon egy magas, erős férfit, egy lángolólelkű, bátorszemű hőst, aki túlnő fákon, hegyeken s akinek karjaesapása halálos, rettentő, akinek szavára a semmiből is a bosszú szolgálai lettek: ember, állat, pénz, boldogság s az Élet . . . s aki mögött és mellett fénylő tollbokrétás csendőrök rohamoznak a diadalért, az Igazért . . .

1916 augusztusában volt ez. Predeálnál elszabadult az álnokság s az útja gyötrelmes napokkal lett kirakva. Gyilok és irgalmatlanság a nyomában és százan meg ezren rémültek fel a hírére. A hit-szegő elindult a „győzelemre“. Fényes ezredek, ragyogó ágyúk, vas- és acéltömegek, harsogó, diadalmas zene özönlött le a hegyekből s a falvak, tanyák üszkösen, üresen maradtak utánuk . . . Itt-ott az úton egy bús, vén magyar meredt rájuk üveges szemmel, zavart arccal, míg fel nem nevetett megbomlott lélekkel rájuk s belezuhant a kinnal, keservesen szerzett, forrón szeretett aranylő vetésbe. Jobbra-balra az éles gerinceken puskaropogás szaggatta fel az évszázados csöndet s a rejtett ösvényeken orvul, lessel, gögös-gyáván esüsztek a völgyekbe az árulók . . .

Csendőrsportünnepe.

(Apró feljegyzések a lovasmérkőzés alatt.)

... A csendőr és a sport...!?

Nehéz munkához szokott kezével megtanulta a betűvetést s ma egyik-másiknak az írását iskolákban mintalapokon lehetne felhasználni.

Verejtéket izzadva szóttagolta, mint próbacsendőr: „A-ki-i-de-ge-nin-gó-dol-got...“ s ma a büntető törvénykönyv §-ainak tudásáért egynémelyik doktor juris megirigyelhetné.

Sok száz meg száz kilométert portyázott le tikkasztó hőségben, fagyban, hóviharban, — az emberi erények legszebbjei díszítették nehéz útját. Vagyonörzés... életmentés... halálmegvetés... s ha kellett habozás nélküli önfeláldozás.

Mindenütt és mindenben előljárt.

Nemrégiben lelkesülten kiáltott fel egy országgyűlési képviselő: — „Éljen a világ legelső katonája!“

Csak egyet nem tudott a csendőr.

Azt, hogy mi fán terem a „sport.“

Békében lehetett kapni két fillérért darabját. Ennyit tudott a „sport“-ról.

De három-négy éve mult, kissé szokatlan parancsokat hozogatott a posta. Olvastára hitetlenkedve, kétkezdőn esóválták fejüket öreg és fiatal csendőrök. „A testületben rendszeresíteni kell a sportolást! A fejlesztésére mindent el kell követni!“

Csakhamar jöttek a részletes rendelkezések is.

Sportalap... sportelőadó... sportklub... versenyek... Emlékszem még javában sorakoztattuk fel egymásközötti beszélgetéseken a legyűrhetetlennek látszó nehézségeket, máris jött a friss telefonparancs a miskolci kerülethez, amelyik egy tiszti futball csapatnak az összeállítását és mérkőzés céljából Pestre leendő irányítását rendelte el.

Szemben a csúcsokon kakastoll libbent, összeszorult ajkakkal csendőrök álltak s napokon át zúdult rájuk a fényes hadsereg, a vas, ólom, acél . . . S azok ott álltak éhesen, rongyosan, vérezve, fogyva, — míg kár lett volna tovább nem menni . . .

S aztán . . .

Az őrsök a határon megfogyatkoztak és úttalan utakon, sziklákon, szakadékon, rongyosan, tépve eljutottak Brassó fölé. Ott — kezdődött előlről minden. A zene győzelmet hirdetett a hegyek között, messze előlről meg visszaordított a kivert, megbolygatott menekülők tömege . . . Megrázkódott a levegő és a kenyértelenek közé zúgva, vijjogva csapott le a gránát . . . Haj, istenítélet volt az! . . . Igen, kezdődött újból s fent, a hegyek között, rekedten ordított már tán tizedszer a predeáli hegyek csendőrségének rongyos roncsa: Előre! . . .

Lehetek kétszázán . . . Előttük fénylő karddal, hittől ragyogó szemmel, — mint a nyíl — egy őrnagy. Fel se vette a záporozó géppuskát, ólmot. Harsant a szava: Csendőrök, csendőrök, előre!

Nyomában előredobódtak újból az éhes testek, az égő szemek, a meleg szivek, — hajrá, hajrá! — s fent a hegyről aztán vér kanyargott vékony erekben alá . . . A tegnapi hegy visszakerült.

Aztán? . . . Új tömeg jött, kipihent, új izmok és Sikorszky őrnagy is újból elibük ment . . . Mellette az arcok a régiiek, a jobbszárny tán üresebb, mint tegnap s a középen Bokor Mózes helye is betöltetlen, de a többen a Hit csak úgy ragyogott . . .

. . . S egyszer . . . Egyszer aztán vége lett. Délután volt s fenn az ég hirtelen elborult. A fenyvesnek riasztó zúgása kélt — mintha láthatatlan orgona sírta volna a halotti éneket. Alattuk most készülődőtt Sikorszky a huszadik rohamra. Ledobták innen tízszer, visszaveszi tizedszer is . . . Hűs-

Hm! Ennek már aztán fele sem tréfa!

Heroikus munka következett a segédtsízt részéről. Hogyne! Tizenegy futballista tisztet összeszedni egy kerületben, amikor azoknak amúgy is legalább fele Hévízen, fele meg a Lukács-fürdőben szokta gyógyítgatni a reumáját! De hiába! „Befel is befel“, mondotta volna a jó öreg Peró greuzlerhauptmann, — „muss befolgt werden.“

Sok hallózás . . . „de kérlek meg kell csinálni . . . de kérlek lehetetlen, nincs senki . . . de kérlek muszáj . . .“ — után mégis csak sikerült tíz futballistát valahogy összehozni. De a tizenegyediket már egyik osztály sem tudta előteremteni. Az utolsóelőtti napon, amikor végső reménytelenségben az egyik osztály segédtsíztnek már az a gondolata tamadt, hogy egy tisztet kölesön kér a vegyesdandártól, akadt a Zemplén vármegyei parancsnokságnál egy elszánt ember *vitéz Zirczy József* százados személyében, aki hivatkozva arra, hogy ötödik gimnazista korában egyszer már játszott futballt, — hajlandó beállni tizenegyediknek.

Nagy lett erre az öröm Sátoraljaújhelyen és vidékén. Még nagyobb persze Miskolcon. A csapat végre komplett volt és elindulhatott első mérkőzésére. Zirczy százados, úgy emlékszem, a jobb half posztjára került és ezen minőségében olyanokat rúgott a labda mellé, hogy egyik magasrangú előljárónk rendszerint komoly arcán is egyik derűs mosoly a másikat váltotta fel.

Hát bizony mi tagadás, eleinte nagyon-nagyon dőcögött az a csendőrségi sport.

De fent nem engedtek. Muszáj és muszáj! Nekünk nem szabad ezen a téren sem hátul maradni.

És a törhetetlen akarat, az ellenvetést nem tűrő „muszáj“ itt is úgy, mint az egyesek és egész népek történetében, eredményt hozott.

A miskolci csendőrkerület 1924 őszén már olyan sportünneppel lepte meg Egerben a katonai és polgári köröket, hogy a Mátra környékén, de jóval azon

ges, vérszerződéses barátai, a fiai, alantas legénysége, öreg csendőrök készültek vele. Annyit mondott: „Barátaim! A Haza nagyobb bajban van, mint tegnap, mint ma délelőtt. Itt fent a sakálók gyűlnek, hát mi újból megyünk!”

Aztán vezényszó: „Imához!”

Oh, de kevesen voltak! Oh, hol volt még onnan a segítség, a hadsereg, az ágyúk! . . . Hány deres fej hullott alázatosan a föld felé az Isten szeretetében s a haza földjének leírhatatlan imádatában! . . . Hány melegséges sóhaj szállott szerte kis házakba, meleg otthonokba, amíg Sikorszky őrnagy imádkozott:

„Istenünk, Te tegnap is voltál, ma is vagy és csak Te vagy a segítőnk! Segíts, mert igazunk van!”

És megindultak . . .

Tán százan voltak már csak, de a száz szív egy ütemben dobbant rohamozó léptük mellett s a zúgó fenyves dermedten maradt a hegyet rengető ordításra: Rajta, rajta! . . .

Gyengék voltak . . . Ott fönt a kétségbeesés összeszedte az erőket, gépeket s a tömeg visszalökte a száz-lélek, egy-szív hősokeket. Miért? Hogy az Igazság csak azért is, újból nekimenjen a beestelenség csatlósainak s itt, ez új nekirohanásnál Sikorszky a szívéhez kapott . . .

Puha ölére a dús páfrányoknak suhant tüzelő teste s mellette, előtte, közötté követték példáját hűséges alárendeltjei, bajtársai: a csendőrök.

Ez új nekirohanásnál elkezdett sírni az Ég is és meleg vérüket elmosta, bele a földbe, az őseréjű dús földbe, honnan minden Élet fakad . . .

*

Nézzetek messze! Csak messze lehet az igazi cél, itt közel minden mulandó! Nézzétek, ott áll a határhegyen Sikorszky, az őrnagy, a csendőr,

túl is, még sokáig emlegették az érseki kertben látottakat. Amikor Lisesinszky Béla elővezette az egrí csendőriskola mintaszakaszát és sorra kerültek a szebbnél-szebb, értékes versenyszámok, az ember szívét esodálkozás, öröm szállotta meg. A döngő tapsviharnak, tribündöngetésnek alig akart vége szakadni.

Ez az esztendő és az utána következők egyre-másra hozták a mindig jobb és jobb eredményeket és az országerte rendezett csendőrségi sportversenyek és ünnepek mind szélesebb körökben keltették fel az érdeklődést. Amikor pedig legutóbb a kegyeleti stafétában a különböző sportegyletek nagy multtal rendelkező, külföldön többször szerepelt futói között a csendőrségi stféta futott be harmadiknak, akkor már a hivatalos sportkörök is elismeréssel nyilatkoztak. A vörös-zöld dresszre, amely máról-holnapra ismerté lett, respektussal tekintettek a vérbeli sportemberek is.

Tudom, hogy a vélemények ma is megoszlanak a csendőrségi sportot illetőleg. Egy azonban bizonyos: tényekkel szemben nincs argumentum.

*

Ezek jutnak eszembe most, amikor a lovasmérkőzés előkészületeit figyelem.

Csodázzép panorámát nyújt a Vérmező.

A villamosokról tömegesen szállnak le az emberek. Felbeszakítják és nem sajnálják a Hűvösvölgybe és Jánoshegyre tervezett vasárnapi kirándulásukat. Itt érdekesebb szórakozás ígérkezik. Mint a mágnes, úgy húzza őket a kép, amely a Vérmezőről szemük elé tárul. Az ellipszis északi felében két gomolygában két remek lovasesoport. Az egyikben — a nagyobbikban — kellemes harmóniában olvad össze a khaki egyenruha a fűzöld színével. Ezek a csendőrök. Tizenöt-húsz lépésnyi távolságban a vendégversenyzők sötét egyenruhájú silhouette tömege emelkedik ki a napsugár aranyozta világos színekből. Ezek a lovasesendőrök. Hófehérre me-

akinek esküje a mi eskünk, akinek sírját megásni szabad nem volt, akinek itt minden érték, vagyon semmi volt s csak a Haza — az volt mindene! . . . Nézzétek, a homloka ragyog, glória vonja körül, sötétzöld zubbonyán piroslik a szivárgó vér, szeméből a lánglelkesezés felbontja a bajtársak sírját, felemeli az elpihenteket s légiót teremt újra a szava.

Látjátok, hogy állnak köréje vele pusztult csendőrei a régi fegyverrel, a régi, törhetetlen hitel, előre tekintve a Hargitán át a Bucses felé?!

Könnyezétek meg őket, mert elhagyott, jeletlen, kankalin-szőnyeges sírjukra könnyet ejteni ott messze — tilos!

Lássátok és csodáljátok őket, az óriásokat, kik oly nagyok, mint a hitük és hazaszeretetük: eget-érők . . .

A tulajdon elleni kihágásokról.

Irta: Dr. VALLÓ JÓZSEF őrnagy, a csendőr tiszti tanfolyam tanára.

(Befejező közlemény.)

II. Az 1893. évi XXXIV. t.-c. a csomagokban árult árucikkeknel a mennyiség és tartalom jelzésének elmulasztását kihágásnak nyilvánítja. Így:

4. §. Aki a jelen törvény 1. §-ában megállapított kötelezettség ellen vét s az árukat mennyiségileg nem a valóságához híven és nem a törvényes mértékben jelöli meg, vagy aki, oly árukat, amelyekre nézve a jelen törvény 2. §-a alapján kibocsátott miniszteri rendeletben elrendelt megjelölés kötelezettsége forog fenn, a kötelezett megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek a belföldön elad,

szelt barrikádok, ide-oda röpdőső zászlócskák sora, felütött sátrak, tarka ernyőjű büfféasztalok, különböző uniformisok, csillogó rendjelek s a hölgyközönség üde, tavaszi kosztümjei teszik tökéletessé a képet.

A rendezés Márialaky ezredes úr irányítása mellett, óraműhöz hasonlítható pontos, tökéletes munkát végeztet.

Az akadályok beépítésének nem könnyű munkája elsősorban vitéz Lászlóffy százados érdeme. De ügylát-szik munkaközben nagyon kitanulta ezeknek az akadályoknak minden fortélyát, mert tekintélyes számú versenyző között a díjugratásban a második díjat vitte el.

A zsüri helyéről telefon vezet a versenyzők startolási helyéhez. Sok hallózás, de sehol semmi zavar. Az idegességnek sehol semmi nyoma. Mindenütt csendőrtisztet látni, csak a zsüriből vannak számúzve. Itt egy tűzér, egy huszár és egy vonatesapatbeli törzstiszt foglalnak helyet, gróf Teleki Sándor elnöklésével.

A felügyelő úr parancsőtisztjének is elég dolga akad. Vendégfogadás . . . telefon . . . zsüri . . . start. Taby százados mellé az egymást borító kitüntetések között van olyan is, amelyik törzstiszteknek is csak szórványosan jutott ki. Ő húsz éves volt, amikor megkapta. Most, ahogy elszalad mellettem, egy pillanatra behunyom a szemem és Kassán vagyok gondolatban . . . A kassai hadapródiskola első emeleti folyosóján csuklóznak a „zöglings”. A nap még nem tudja áttörni a nehéz ködöt. Téli reggel. A folyosó csaknem egészen sötét. Az egyik „glied” előtt pattogó hangon vezényel az egyik negyedéves „Herr Zögling”: „Knie tiefbeugen, — eins, z-w-e-e-i!” A „zweit” természetesen lassan, nagyon lassan, hadd feszüljenek egy kicsit azok az izmok. Már a „zweine” a második „e” betűjénél tart, amikor észreveszi, hogy a balszárnyon egy nyurga gyerek még mindig egészen kényelmesen guggol a földön, sőt valósággal bóbiskolni látszik. „Sie Lausbub” kiabál rá. „Sie schwindeln schon wieder!” . . .

vagy ennek részére eladásra készletben tart; amennyiben ténye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 16 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, amennyiben utolsó büntetése kiállása óta két év még nem telt el, 32 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Szabályellenes megjelölést használ az is és az ezen §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő, ki az árún vagy burkolaton oly felírást alkalmaz, mely alkalmas arra, hogy a közönséget az abban foglalt mennyiség iránt tévedésbe ejtse. Oly árúkra nézve, melyek a belföldi részletkereskedésben kész esomagolásban dobozokban, kötegekben, tartályokban stb. fordulnak elő és a vevő előtt sem le nem számoltatnak, sem meg nem méretnek, hanem zárt burkolatban, darabszám vagy méret szerint képezik az adásvevés tárgyát, amennyiben a mennyiség a csomagon vagy magán az árún megjelöltetik, ezen megjelölésnek a valósághoz híven és a törvényes méreteken kifejezve kell lennie; a súlyba a burkolat be nem számítható (1. §.). A kereskedelemügyi miniszter bizonyos árúkra nézve a csomagokon való mennyiség megjelölését kötelezőleg állapíthatja meg; megállapíthatja azt is, hogy a mennyiség, illetve súly megjelölése magukon az árúkon vagy ezek burkolatain eszközöndők-e; s végre, hogy a mennyiség darabszám, méret vagy súly szerint jelölendő-e meg (2. §.).

5. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és a jelen törvény szerint 32 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha az utolsó büntetés kiállása óta két év még nem telt el, egy hónapig terjedhető elzárással és 48 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, ki habár szabályszerű

megjelöléssel ellátott oly árucsomagokat bocsát közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön árúba, melyekről tudta, vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudnia kellett, hogy az azokon feljegyzett mennyiség a feltüntetett tartalomnak meg nem felel.

Olyan árúknál, melyek minőségükönél fogva a rendes kereskedői gondosság dacára hosszabb fekvés által súly vagy mértékben rendszerint veszteséget szenvednek, az ilyen apadás kihágás tényálladékát nem képezheti. (6. §.)

III. 91.912/1911. sz. K. M. rendelet:

2. §. Aki a részlet (detail) kereskedésben bort, sört vagy egyéb szeszesített zárt palackokban, de az előző 1. §. rendelkezésének ellenére, a mennyiség megjelölése s a megjelölésért felelős személy nevét és telephelyét (lakhelyét) feltüntető jelzés nélkül ad el közvetlenül fogyasztás céljára, kihágást követ el és az 1893. évi XXXIV. t.-c. 4. §-a szerint büntetendő.

4. §. Ha valamely bort, sört vagy szeszes italt tartalmazó zárt palackban a tényleg tartalmazott italmennyiség kisebb a palackon feltüntetett mennyiségnél s túllépi az 5., illetve a 11. §-ban megszabott törvényes határokat, akkor a palackon tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességéért az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős személy, amennyiben eljárása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágás miatt az 1893. évi XXXIV. t.-c. 5. §-a szerint büntetendő.

Büntető ítélet az 1893. évi XXXIV. t.-c. 5. §-ában foglalt rendelkezéshez képest azonban csak akkor hozható, ha a zárt palackban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességét az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős sze-

Igy volt — tizenhárom évvel ezelőtt ... a „Herr Zögling“ én voltam, a „Sie Lausbub“ pedig Taby Árpád.

Kürtszó. Az első mezőny elindul. A zsűri előtt körbe-körbe. Vezényszavak töredékét hallok csak. Távolabb állok. A pontozást nem kísérhetem figyelemmel. Őszintén megvallva nem is érdekel, nem tud lekötni annyira, mint maga az az általános kép, amit ezek a pompás lovasfigurák nyújtanak. Ez az első csoport a vendégeké: tíz lovasrendőr. Mindegyik ura a lovának. Szabályos pontossággal veszik a „kis kört“, fegyelmezetten, precízen hajtják végre a „vállat be“ és többi vezényszavakat. Odafordulok az egyik mellett álló fiatal rendőrhöz: „No mit gondolsz, ki lesz az első?“ Habozás nélkül ráfeleli: „A Fehér felügyelőhelyettes úr. — Olyan az kérem százados úr, mint egy „műlovar“. Mosolygok egyet befelé és gondolom magamban, hogy biztosan egy faluból valók és a „műlovar“ le fog maradni. De nem. Később amint az eredményeket kihirdetik, kiderül, hogy a rendőrlégénység második helyezettje csakugyan a „műlovar“ Fehér Lajos felügyelőhelyettes. Csak egy bajtársa előzte meg a pontozásban, Bederna Lajos felügyelőhelyettes a négyéves Derby nevű lovával.

Csendőresoport következik. Megolvasom őket. Tizenhárman vannak. Ugyanakkor meglátom az egyik tisztí versenyző, Horváthy százados karján is a 13-as számot. No az bizonyos, hogy ezek között az emberek között kevés tisztelője van a babonának. Legutóbb egy motorkerékpárosversenyen voltam, ott a tizenharmadik induló „12a“ jelzést viselt és a budakeszi szanatóriumban is a 12-es után a 14-es számú szoba következik. A lovak bámulatlan kondícióban vannak. Aki, mint én is, a forradalmakat követő években lovas őrsők felett is parancsnokolt s azóta nem volt alkalma a folytonos feljavulást megfigyelni, az nem

győző eléggé csodálkozni. Egyáltalában nem látszik meg ezeken a lovakon, hogy az Alföld nehéz homokjában viszik portyázásra gazdáikat és hogy a békési, bihari tanyák úttalan utain néha szügyükig ér a sár. Kissé mintha idegesebbek lennének mint a rendőrllovak. Nem csoda. A Múzeum- és Nagyköruton meg Berli-ni-téren posztoló rendőrllovaknak a Vérmező szokatlan csendet jelent, a vidék esődjéből felhozott csendőrlónak azonban van elég oka kapkodni a fejét a Vérmezőn is.

A nézőközönség ezalatt egyre gyülekezik. A távollévő kormányzó Úr Öföméltóságát Ludvig György gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnokának helyettese képviseli. A csendőr lovascsoporthoz tiszteleg a nézőközönség előtt és zárt vonalban, ügetségben indul a zsűri felé. Most a 2. honvéd gyalogezred zenekara a Himnuszba kezd. Az ügetségbe kezdett lovak megtorpannak, az egyenruhás alakok feszes vigyázba merevednek s ebben a tisztelgésben fegyelmezetten, tiszteletteljesen résztvesz a polgári közönségnek az a része is, amelyik sűrű koszorúként övezi a Vérmező szegélyét.

A fiatal József Ferenc kir. herceg érkezett meg.

Néhány másodperc múlva már újra hallani: „Ü-getés!“

Egészen közel megyek a zsűrihez. Ami a hibák meglátását illeti, nagyon könnyű dolguk van, mert olyan vigyázva, olyan szabályossággal megy minden, hogy még a legesekélyebb elvétel sem kerül el a zsűri figyelmét. Nehezebb, sokkal nehezebb már annak megítélése, hogy ki érdemli meg leginkább az első, második és a többi helyezést. Különösen érzem ezt amikor a tisztek második csoportja kerül elbírálásra. Ebben a csoportban vannak a nagy favoritok. Fáber, Hrabár, Mariska, Nagy századosok s a „Bicskás“ bajnokgazdája, Pap László főhadnagy.

mély tudta, vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudhatta volna, hogy a palackon feltüntetett mennyiségnél a valóságban tartalmazott mennyiség kisebb.

5. §. Ellenben a jelen rendelet 4. §-a, illetve az 1893. évi XXXIV. t.-c. 5. §-a alapján büntetés kiszabásának nincs helye:

1. ha a zárt palackban eladott bor, sör vagy egyéb szeszesital tényleges mennyisége és a palackon jelzett mennyiség között az eltérés: sörnél 5%-nál, bornál 4%-nál (de 1913 jan. 1-től 8%-nál, 95.029/1912. sz. K. M. rend. Budapesti Közl. 1912 dec. 31.), pálinkaféléknél 10%-nál nem nagyobb;

2. az esetben, ha valamely zárt palack, mely a tényleg tartalmazott italmennyiségnél nagyobb ürtartalommal bírónak volt megjelölve, oly küldeményből való, amely a nem helyes jelzésű palackkal úgy főméretekben, mint összbenyomásban megegyező, de kifogás alá nem eső palackokból áll s amikor az ital utánmérése az adás-vételi ügyletnek létrejötte előtt a dolog természete szerint kizártnak tekintendő.

IV. 1907. évi V. t.-c. 34. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 16 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a hordójelző, aki hordót tudva hamisan vagy anélkül lát el jelzéssel, hogy annak valószínűsége ürtartalmáról az előírt módon megváltozott volna, vagy aki ily célra a jelzőeszközöket és bélyegzőket másnak rendelkezésére bocsátja.

1907. évi V. t.-c. 35. §. Aki a jelen törvény alapján a kereskedelemügyi miniszter által rendeltileg megállapítandó hitelesítésre vagy hordójelzésre szolgáló bármilyen bélyegzőt, bélyeget vagy jelzést felhasználás vagy forgalomba hozás végett utánoz vagy meghamisít, vagy aki ily bélyegzőt,

bélyeget vagy jelzést tudva felhasznál vagy forgalomba hoz, vagy raktáron vagy üzletében tart, amennyiben ezen cselekmény a tett elkövetésének helyén fennálló törvények értelmében súlyosabb minőségű büntetendő cselekményt nem képez; kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 48 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

1907. évi V. t.-c. 36. §. A 32. és 33. §§-ok esetében a jelen törvény rendelkezéseinek meg nem felelő, úgyszintén a hamis vagy utánozott hitelesítési jeggyel ellátott mértékek vagy mérőeszközök, nemkülönben a 35. §. esetében a jogtalanul megszerzett vagy készített hitelesítő bélyegzők elkobzandók.

Ad 3. A Kih. Btkv. 136. §. 2. bekezdése értelmében az 1907. évi V. t.-c. 32. §. b) pontján túlmenően a nem hitelesített mértékeknek a kereskedésben stb. „használatlanul“ tartása akkor is büntetendő lesz, ha az nem is „eladásra“ tartatik készen.

E rendelkezés alapján ítéltetett el vádlott, kinek szatócsboltjában régi mértékek, névszerint pálinkásüvegek, ecetmérő és súlymérő találtattak: mert bár ezek használatát tagadta, a §. 2-ik pontjában körülírt kihágás bebizonyítottnak volt tekintendő. (B. T. XV. 225. Curia) s az is, aki üzletében hibás mértéket tartott, mely esetben a Büm. négy napi elzárást és 100 forint pénzbüntetést szabott ki, mert vádlott hasonló kihágás miatt már büntetve volt. (M. K. 1888. 2.)

Ha a kereskedő árúeladásánál hamis(itott) mérleget használ, ez már nem e §-ok alá esik, hanem csalást állapít meg. (H. B. 1910. Bjt. LX. 81. l. G. 1912. Bjt. LXIV. 138. l.)

Hivatkozással a Btk. 379. §-ára, bírói útra tetetett át vádlott ügye, ki üzletében hibás mértéket használt s ezáltal a vásárlóközönséget megkáro-

A „Bieskás“-ról külön meg kell emlékezni. Kitűnően belovagolt, igen tetszetős ló, amelyik a legtökéletesebb üggetésen kívül azzal a ritka tulajdonsággal is rendelkezik, hogy tartósan magára vonja még a legélénkebb csevegésbe merült hölgyek figyelmét is. Ahogy a „Bieskás“ üggetés közben a lábait rakja, az kecses. Igen. Ez az egyedüli helyes szó: „kecses“. Nem is illik rá ez a név: „Bieskás“. Szeretném átkeresztelni, valamire ami könnyűt, finomat jelent. Azok az első lábak olyan különös finomsággal érik a gyepet, hogy kétsége támad az embernek, vajjon azokon a patákon csakugyan ugyanolyan durva vaspatkók vannak-e, mint a többi lovakon.

Mellettem áll Bolgár Géza huszárfőhadnagy, a legismertebb ürlovasok egyike. Tavalgy csaknem életével fizette meg egyik lovasbravurját és életbenmaradása az orvosok előtt is csodaszámba ment. Most úszinte lovasszimpatiát sugárzó szemekkel figyeli ésendőrbajtársait és elragadtatással nyilatkozik lovasok és lovak teljesítményéről.

A zene most a „Leichte Kavallerie“ lovasindulóba kezd, egyidejűleg a zsűriből „rövid vágat“ vezényelnek. Ezekre a fülbemászó könnyed galoppangokra lovakká varázsolódnak a székek, a padok s amint széjjelnevezek, derűsen állapítom meg, hogy itt most amíg ez a lovasinduló tart, nemesak a versenyzők kis csoportja, de az egész nézőközönség, sőt még a zsűri is „rövid vágat“ lovagol.

Következik a mérkőzés legérdekesebb része, a díjugratás. A közönség soraiban mozgolódás. Mindenki igyekszik az első székeor mögé.

Bevezetésül karsú lovas vágat végig a pályán és veszi sorra az akadályokat. A távolabb álló, a piros lamaszt nem látó néző nehezen hinné el, hogy az illető altábornagyi rendfokozatot visel.

Jönnek a többiek. Sokan mennek át egyetlen hiba-

pont nélkül az akadályon. Újra meg újra kell a hibapont nélküli lovasoknak starthoz állani. Késő délre jár már az idő, amikor végül ketten maradnak. Komornik Lóránd őrnagy és vitéz Lászlóffy László százados. Remek ugratásokban gyönyörködik most a közönség. Közvetlen közelből látja mind a két lovas. Taps bőven kijut mind a kettőnek. Végre is Komornik őrnagy bravurosan viszi át az akadályt, amelyiket riválisa „lesúrolt.“ Ezzel el is dőlt az első kérdés.

Élénk tetszéstől kísért szép carussal zárja be a lovasmérkőzést.

Én már ott állok a versenydíjakkal sűrűn telerakott asztal mellett és nézegetem a szebbnél-szebb értéktárgyakat. Első díjként ott fekszik az „abszolút bajnok“ számára Ófóméltóságának nehéz ezüsketbe foglalt mellképe. „Az 1927. évi csendőrtiszti lovasmérkőzés bajnokának. Horthy.“ Tömör aranyórák, ezüst cigarettatárcák, egy művészi kivitelű bronz lovaszobor, két serleg és más egyéb értékes dolgok sorakoznak az asztalon.

A közönség az asztal felé tódul. Helyet kell adni, a díjkiosztást nem láthatom jól. De hallom Réthy Miklós főhadnagy hangját, amint a neveket olvassa. Pap, Hrabár, Fáber, Komornik, Nagy, Armandola, — a rendőrségtől Kollár Elemér rendőrfelügyelő. Majd megegyeszer Pap, megegyeszer Komornik, Lászlóffy. A csendőr és rendőrlégénység helyezettjei közül csak az elsőket tudom tisztán megérteni. Bokor Sándor, Iró Agoston, Antal Lajos, — majd Bederna, Fehér.

Az arcokat figyelem, amint ezek a derék emberek kijönnek abból a gyűrűből, amelyik a díjkiosztás helyén képződik.

Önérzet, bizakodás, akarát, duzzadó erő sugárzik a barnára sült arcokról.

A vérmező felett reménységet ébresztő, jobb jövődőt sejtető fuvallat rezdül...

Szladek százados.

sítá (B. T. II. 95. Büm.), aki búzaeladásnál a tizedsmérleg aljára egy kiló nehezéket akasztott és ezáltal a vevőt minden zsáknál 10 kg.-mal megkárosítá (II. 174.) s aki mézszárosüzletében a hús-mérő serpenyő aljára nehezéket ragasztván, ezt a hús kimérésénél használta (III. 316.), mely utóbbi eset azonban ismét visszakerült a rendőri hatósághoz, mert vádlottat magánindítvány hiánya következtében csalás miatt elítélni nem lehetett, mire aztán a jelen §. alapján ítélték el. Ugyancsak a jelen §. alkalmaztatott vádlott ellen, ki hitelesített mérlegét akként használta, hogy egyik felére súlyokat aggatott. (B. J. T. VIII. 367. Curia).

141. §. „Aki a tűzvész kiütésének vagy terjedésének meggátlása céljából kiadott szabályokat megszegi: 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.“

Aki pedig a tűzvész kiütése esetén az oltásra, a rendre és biztonságra nézve kiadott szabályokat megszegi: 3 napig terjedhető elzárással és 100 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.“

Ezen §. két különálló tevékenységet minősít kihágássá és pedig: 1. a tűzvész kiütését vagy tovaterjedését gátló rendszabályok megszegését és 2. kiütött tűzvész esetén: az oltásra, a rendre és biztonságra nézve kiadott szabályok megszegését. Mindkét kihágás megállapításának előfeltétele az, hogy olyan miniszteri rendeletek, törvényhatósági és városi szabályrendeletek vagy esetenként kiadott helyhatósági rendelkezések létezzenek, amelyek közvetlenül a tűzvész kiütésének vagy tovaterjedésének meggátlására vagy tűzvész esetén az oltásra, a rendre és biztonságra vonatkozólag részletesen intézkednek. Mindezen rendelkezések megszegése a jelen §. alapján büntetendő.

A tűzrendészeti szabályrendeletek másirányú áthágásai, csak az illető szabályrendelet enyhébb büntetésével lesznek büntethetők.

E helyen nem áll módomban az egyes törvényhatóságok idevágó szabályrendeleteit ismertetni, ezért csak a vonatkozó országos érvényű miniszteri rendeleteket ismertetem, de felhívom az örsparancsnokságok figyelmét arra, hogy úgy ezen §-ban körülírt kihágás üldözésére, mint a helyi rendészet körébe tartozó tűzrendészet helyes ellenőrzéséhez az örskörletre érvényes törvényhatósági szabályrendelet ismerete is szükséges.

Ad 1. Az idevágó fontosabb miniszteri rendeletek a következők:

A tűzvész kiütésének és tovaterjedésének meggátlására a Büm. 1888. évi 53.888. sz. Tűzrendőri Szabályzata a következőket rendeli: *a)* a megelőzés szempontjából érvényben tartatik az 1869. évi 3365. sz. alatt kiadott rendelet, mely szerint takarmányok és természetmennyek összehalmozása a házak között korlátozandó. A takarmány és élet behordásánál csűrökben, szériükben s általában gyúlékony tárgyak közelében a dohányzás, nyílt világgal való járás, tüzelés és bármely tüzelőszerek használata megtiltandó; minden háznál, csürnél, szériúnél s a takarmány és élet más rakhelyén a szükséges víz, a tűzoltási eszközökkel folyvást készen tartandó; a kémények rendesen tisztítandók, az építkezésnél a tűzrendőri szabályok megtartandók stb. (6. §.); *b)* tűzvész esetén a telkén fekvő vizet a tűzoltástól senki meg nem vonhatja (7. §.); *d)* aki a tüzet vagy

tűzveszélyt észreveszi, köteles azt köztudomásra hozni, a más községben észrevett tüzet pedig tartozik a rendőrségnek és a tűzoltóságnak bejelenteni (11. és 12. §-ok); *e)* a tűzvész elfojtását a tűzoltóság eszközli és ahol rendszeres szakszerű tűzoltóság és önkéntes tűzoltóegyesület nincs, ott a község köteles a tűzoltóságot szervezni (15—18. §.); *f)* tűzvész idején minden tűzoltó köteles ebbeli minőségét kitüntető és szabályrendeletileg megállapított jelvényt viselni (19. §.); *g)* a tűzvész színhelyén az oltás tekintetében a tűzoltóparancsnok intézkedik. (23. és 24. §-ok).

Ezen rendelkezéseket a 230.000/1925. sz. Büm. rendelet következőleg egészíti ki:

A tűzrendészetről szóló 53.888/1888. Büm. sz. alatt kiadott alapvető rendelet rendelkezései teljes egészükben nincsenek mindenütt végrehajtva, ezért a következőket rendelem:

1. §. Mindazok a községek, r. t. városok és törvényhatóságok, amelyek az idézett rendelet 2. §-ában előírt tűzrendészeti szabályrendeletet, továbbá azok a r. t. városok és törvényhatóságok, amelyek a rendelet 5. §-ában említett építési szabályrendeletet eddig meg nem alkották, ezt a mulasztásukat legkésőbb e rendelet életbeléptetésétől számított 6 hónap alatt pótolni kötelesek.

3. §. Azok a községek, összeépített puszták, tanyák stb., amelyekben 50 lakóháznál nincs több, a következő tűzoltószereket kötelesek beszerezni és készenlétben tartani: legalább 1 szívó-nyomó fecskendőt (két 80 mm.-es hengerűt), 60 m. nyomótömlőt (országos egységes csavarral), 8 m. szívótömlőt, 1 csákányt, 2 vedret és 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

Minden, legalább 50—300 lakóházat számláló község köteles az alább felsorolt tűzoltószereket beszerezni, ezeknek szükségsszerű kiegészítéséről gondoskodni:

1. Legalább két 100 mm.-es hengerrel bíró szívó-nyomó fecskendőt, amely percenkénti 100 löketnél legalább 160 liter vízszállítóképesseggel és 26 m. sugártávval, könnyen és gyorsan hozzáférhető szelepszerezéssel, országos egységes nyomóoldali szabványos csavarzattal, legalább 100 m. szállító kendertömlővel (15—20 m.-es darabokban) és 4. egyenként 2 m. hosszú szívótömlővel és 2 sugárcsővel és 1 sugárosztóval, olajozóval, fakalapáccsal és a szükséges csavarkulcsokkal van felszerelve, továbbá egy, legalább 5 hektoliter ürtartalmú vízfordító, egy hektoliter ürtartalmú káddal; 2. egyenként 5—6 méter hosszú támasztólétrát, 2 csáklyát, 2 fejszét, 2 vasvillát, 2 kalapácsot, 2 petróleumfáklyát vagy lámpást, 6 vedret és 2. egyenként 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

Minden 300—700 házból álló község a fentiekén kívül még 1, tehát összesen 2 felszerelt szívó-nyomó fecskendőt tartozékaival és még egy 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát;

a 700—1000 házból álló község pedig még 2, tehát összesen 3, teljesen felszerelt szívó-nyomó-fecskendőt és még egy harmadik takaróponyvát köteles beszerezni.

A gyárak, malmok és nagyobb ipartelepek tulajdonosait az illetékes elsőfokú tűzrendészeti

hatóság a szükséghez képest megfelelő tűzoltószerek beszerzésére és tartására kötelezheti s az üzemnek folytatását e kikötés teljesítésétől teheti függővé.

Nagyobb uradalmak a szükséges tűzoltószerek beszerzésére és tartására szintén kötelezhetők.

4. §. Az oltáshoz szükséges vízmennyiség biztosításáról azok a községek és városok, ahol e tekintetben hiány mutatkozik, megfelelő kutak, medencék stb. létesítésével a legsürgősebben gondoskodni kötelesek.

5. §. A legalább 300 házból álló minden község köteles akár a helybeli önkéntes tűzoltótestület, akár a köteles tűzoltóság útján, akár pedig egyébként a nappal és az éjjel egész szakára kiterjedő és egész éven át tartó tűzoltókészletet rendszeresíteni. A készlet legalább két tűzoltóból álljon, akik nappalonként, illetőleg éjjelenként felváltva teljesítik az őrségi szolgálatot. A tűzország, helyesen készlet, feladata: tűz esetén a riasztás, a tűzoltószerek készletbe helyezése és a legelső tűzvédelmi és mentő intézkedések megtételéről való gondoskodás. Egyébként a tűzoltói készlet feladata még — az előjáróság ellenőrzése alatt — a tűzoltószerek tisztántartása és őrzése is.

Kisebb községekben készlet szolgálatot csak éjjel kell tartani; ezt az éjjeliőr látja el. A tűzoltószerek tisztántartásáról és őrzéséről pedig a községi előjáróság külön megbízott útján gondoskodik.

7. §. Mindazok a magánügyek, vállalatok vagy intézetek, amelyeknek a helyi telefonhálózatba bekapcsolt telefonállomásuk van, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr által kiadott szabályzat értelmében is kötelesek azt tűzjelzésre, valamint balesetbejelentésre mindenkor haladéknélkül rendelkezésre bocsátani.

9. §. Községekben — a hazafias társadalom bevonásával — elsősorban önkéntes tűzoltóegyletek létesítését kell kezdeményezni.

Önkéntes tűzoltóegylet tagjaiul csak feddhetlen előéletű és nemzeti szempontból is teljesen megbízható, huszadik életévüket betöltött magyar állampolgárok vehetők fel.

A községi önkéntes tűzoltóegyleteket pedig az egyéb tűzoltótestületekkel együtt vármegyei szövetségekké kell tömöríteni.

11. §. A „köteles tűzoltóságot“ mindazokban a községekben meg kell alakítani, ahol vagy nincs, illetőleg nem alakítható önkéntes tűzoltóegylet, vagy a meglévő önkéntes testület akár létszám, akár kiképzés tekintetében nem felel meg a tűzvédelmi igényeknek.

Tűzoltói egyenruhát vagy jelvényt más, mint működő (tényleges állományú) tűzoltó nem viselhet. Aki e rendelkezéseket megszegi vagy kijátsza, az 1879:XL. t.-c. 44. §-a alapján büntetendő kihágást követ el.

16. §. A szolgálatban álló tűzoltó a büntető törvények alkalmazása szempontjából ugyanolyan tekintet alá esik, mint az 1914:XL. t.-c. 5. §-ában felsorolt azok az alkalmazottak, kik a közönség személyének vagy vagyonának védelmére rendelvek.

19. §. Tűzvész esetén az önkéntes és vállalati

(gyári) tűzoltóságok a helyi hivatásos tűzoltóságnak a legnagyobb segítségére lenni és a vállalat (gyár) helyén szükséges készlet visszahagyása mellett felszerelésükkel is rendelkezésre állni kötelesek.

Tűzvész idején a község lakosait fogatszolgáltatás kötelezettsége terheli.

Tűzvész esetén a szomszédos községek, illetőleg azok tűzoltóságai a tűz elleni védekezésben résztvenni, illetőleg a helyi tűzoltóságnak a legmesszebbmenő támogatást nyújtani kötelesek.

Ennek, valamint a soros fogatszolgáltatás teljesítésének módozatait a tűzrendészeti szabályrendeletekben kell megállapítani.

Aki az 53.888/1888. Büm. sz. rendeletnek, valamint jelen rendeletnek rendőri rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi vagy kijátsza, avagy azok kijátszásában bármely módon közreműködik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és ha a cselekmény, illetve mulasztás nem az 1879:XL. t.-c. alapján büntetendő, e rendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 80 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint a rendőri büntető bíróságok, a m. kir. államrendőrség működése területén pedig az államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Ad. 2. A jelen §. második bekezdése a tűzoltás módozatait, valamint a tűz színhelyén a rend és biztonság fenntartását szabályozó rendelkezések megszegését bünteti. Ezekre nézve, miniszteri rendeletek hiányában, a vonatkozó vármegyei és városi szabályrendelet rendelkezései és a helyi szokás tekintendők irányadónak. Ezek betartása mellett is épségben marad a tűzoltást vezető rendőrhatóságnak és a tűzoltóság parancsnokának azon joga, hogy a célravezető rendelkezéseket esetről-esetre a helyszínén önállóan megtehessek.

Ilyen részletintézkedések lennének: a) a közrend s a személy- és vagyónbiztonság megóvása, a helyi viszonyok, a tűzterjedés mérvé és iránya, a rendelkezésre álló oltási eszközök minemúsége, valamint a rendészeti közegek számerejéhez viszonyítva; b) az oltó-eszközök, kézi- és igáserők felosztása; c) az oltás technikai keresztülvitelére vonatkozó rendelkezések stb. Mindezen rendelkezések megszegése a jelen §. alapján lesz büntetendő.

Ha a tűzrendőri szabályok megszegéséből tűzvész keletkezett, akkor nem ezen §., hanem a gondatlan tűzvészokozásáról szóló Btkv. 425. §-a alkalmazandó. A gondatlanság itt az elővigyázati rendszabályok mellőzésében áll.

Így gondatlan tűzvész okozásában mondatott bűnösnek vádlott, ki egy malomban lámpáját oly helyre tette, honnan a finom liszt egy ajtó kinyitása után kitódult s a lámpára hullván, meggyuladt s a malom leégését okozta (Bjt. XII. 94. l.).

A minden dicséretnélküli állhatatos fáradozás éppen oly ritka, mint a tanutlan erény, mely csak kiválasztott lények sajátja.

Széchenyi.

A régi csendőrségről.

Irta: SUHAY IMRE vkszt. ezredes

(a m. kir. Hadtörténelmi Levéltár okmányai alapján).

A m. kir. Hadtörténelmi Levéltár elsárgult aktái között kutatva, az 1849. évi anyag egy porlepte iratesomagában feltűnik egy vaskos köteg, mely a csendőrség felállításának ügyeit tárgyalja.

A legrégebb e tárgyú okmány 1849 május 14-iki keltezésű. Tárgya: az udvari bizottságnak naplója, miként terjesztessék ki Magyarországra is a csendőrségi intézmény lombard mintára. A javaslat fel-

gyarországban is, ezen csendőrezredeknek kellene a belső rendet fenntartaniok.

A bizottságnak egy civil tagja — biztosan jó-gász volt, kinek a katonai fegyelem nem tetszett — felemlíti ugyan, hogy nézete szerint ezt a biztonsági szolgálatot nem a katonai csendőrségnek (Gensdarmarie) kellene ellátnia, hanem egy, a velencei „Guardia di Sicurezza“ (biztonsági őrség) mintájára megszervezett végrehajtó hatalomnak. Ez a „Guardia“ a velencei tartományokban 1833 óta, tudomása szerint, igen jól vált be.

A bizottság azonban a felszólalót leszavazva megállapította, hogy a fent nevezett Guardia nem vált be annyira, mint a csendőrség (Gensdarmarie), mely Lombardiában is, nem számbeli erejével, hanem erkölcsi tulajdonságaival szerezte meg magának a lakosság becsülését és tiszteletét.

Ezen testület szervezését ajánlja a bizottság valamennyi örökös tartományban alábbi javaslat szerint:

1. A testület a „Gensdarmarie“ („Csendőrség“) nevet viselje, mivel már elnevezése is nagyobb tekintélyt ad neki; az elnevezés azonban a különböző tartományokban esetlegesen más is lehet. (Itt főleg hazánkra céloztak.)

2. A csendőrség a cs. kir. hadsereg szerves része lenne katonai fegyelemmel.

3. Egyforma szolgálati szabályzatot kap, mely valamennyi tartomány számára kötelező.

Utasításokat a csendőrség a polgári hatóságok és bíróságoktól kap.

A polgári hatóságoktól nyert utasítások végrehajtásában katonai parancsnokságok nem akadályozhatják meg a csendőrséget.

A szolgálati szabályzatot, kellő átdolgozás után, a lombardiai csendőrségtől veszik át.

A szervezés és fegyelem-fenntartás tekintetében a hadügy-, a biztonsági szolgálat ellátása tekintetében a belügyminiszterium a legfelsőbb előjáró hatóság.

4. Tekintettel a monarchia különböző tartományaira, a csendőrség ezredekbe tagozódjék a politikai határok szerint. A legénységnek az illető „tartomány“ nyelvét írásban és szóban kell bírnia, a csendőrtiszttektől pedig sokoldalú nyelvismeretet kell követelni.

A bizottság egy katonai tagja erre megjegyezte, hogy a szolgálat egyöntetű ellátása érdekében egy csendőrségi felügyelőt is kell majd kinevezni.

Egy-egy ezrednek ne legyen nagyobb állománya ezer főnél, mely „svadron“-okra, szárnyakra, szakaszokra és őrsőkre tagozódjék.

Oly nagyobb városokban, hol más rendészeti közegek látják el a szolgálatot (katonai, városi, államrendőrség), a csendőrség szolgálata külön szabályozandó, nehogy hatásköri összeütközések keletkezzenek.

5. A csendőrség létszáma egyes tartományokban annak közbiztonsági és politikai viszonyaitól függ. A legénység egyrészenek lovasítása szükséges. Arány a lovas és gyalogos között 1:10 legyen, sík vidékeken 1:5. Egyelőre 13 ezredet kellene felállítani 13.000 fő összlétszámmal.

6. Egy-egy csendőr 25 krajcár zsoldot és a tartomány szerinti pótlékot kapja, ebből azonban fedeznie kell a fűtést és világítást is. Kisebb alap-

Csendőr járőr a cs. kir. csendőrség felállítása idejéből (1850.).

említi, hogy a csendőrségi intézmény bevezetése Magyarországon szükségesnek látszik, tekintettel a közigazgatási hatóságok és bíróságok átszervezésére.

Oly exekutív (végrehajtó) szerv felállítását tartja a bizottság szükségesnek, mely a kormány közegeit támogatja, azok rendelkezéseinek a megfelelő súlyt és támaszt megadja, a nyilvános rendet és békét fenn tudja tartani. E célnak, nézetük szerint, legalkalmasabbak volnának a csendőrezredek. Ezen intézmény Lombardiában 1817 óta áll fenn s teljesen bevált. Az osztrák örökös tartományokban, köztük persze a még meghódítandó Ma-

Cs. Kir. gyalog és lovas tábori csendőrvék az 1850-es évekből.

zsold, mint 20 krajcár, a csendőrség tekintélyét rendítené meg.

Ennél a pontnál a bizottság egy civil tagja szólalt fel, hogy a csendőrt *tisztességesen kell fizetni*, nehogy „korrupt“-tá (megvesztegethetőkké) váljanak az egyes közegek. Nézete szerint 30 krajcár zsold volna szükséges.

7. A ruha-tömeggazdálkodást kell bevezetni, mint a lombardiai csendőrségnél.

8. A kapitulatio (továbbszolgálat) idejét a katonai törvények szerint kell szabályozni. A bizottság katonai tagjai 10 évi szolgálati kötelezettséget követelnek.

9. A polgári hatóságok észrevételeiket a csendőröket illetőleg (dícséret, vagy gáncs) az ő saját fellettes hatóságaiknak és a katonai hatóságoknak is adják tudtul.

10. Előléptetés a katonai szabályzatok értelmében történjék.

Ezen tervezet alapján a hadseregparancsnokság (Haynau táborszernagy pozsonyi főhadiszállása) 1849 június 22-én kiadja a pályázati feltételeket a csendőrség legénysége számára.

A pályázóknál megkövetelik:

1. Osztrák állampolgárságot,
2. 24—36 éves kort,
3. 5 láb és 5 hüvelyk magasságot,
4. Magyarország egy nyelvének bírását szóban és írásban,
5. írni-olvasni tudást,
6. teljesen egészséges, erős testalkatot,
7. kifogástalan erkölcsi magaviseletet (büntetlenséget),
8. nőtlenséget (vagy gyermektelen özvegy).

Ezzel szemben a következő előnyöket biztosítja az állam:

1. Napi 25 krajcár zsoldot, azonkívül tekintettel a hadiállapotra a gyalogcsendőr napi 8, a lovascsendőr napi 10 kr. pótlékot kap.
2. Ruhát és lakást a kincstár adja.
3. Minden csendőr altiszti rangot (legalább káplár) kap.
4. Bizonyos időközökben jogosultságot nyer jutalmakra, vagy kitüntetésekre.
5. Tisztálkodás ellátására készpénzt kap.
6. Igény a rokkantellátásra.

A szolgálati kötelezettség 8 év, azonban jelenleg különösen ügyes és jól minősített egyéneknél egyelőre 4 évvel is beérik.

Haynau-nak 1849 június 27-én újból megjelent egy felszólítása, hogy a legénység azon egyénei, akik magyarul, németül vagy szlávul beszélnek, jelentkezzenek a csendőrséghez s a pozsonyi kerületi parancsnokságnak adassanak át.

A hadtestek parancsot kapnak, hogy századonként egy-egy embert adjanak le teljes felszereléssel (lovast lovasítva).

1849 szeptember 29-én jelenik meg az „Adjustierungsvorschrift“ (öltözeti szabályzat), mely a következőket mondja:

A csendőrség fővege a sisak (Pickelhaube) lószőr-forgó nélkül. Ruházat: sűrű köpeny, rózsaszínű hajtókák, sötétzöld kabát, melynek szabása olyan, mint a Chevauxlegers-eké (svalizsér); a galéron rózsaszínű paroli. A hajtóka zöld, csak keskeny rózsaszínű csíkkal szegélyezve, sárga vállzsi-

nórok, sárga vállrojtok (epaulette), nadrág sötétzöld rózsaszínű szegéllyel, fehér szíjjal, fegyver és szurony, mint a vadászoké, kard, mint a matrózoké.

A lovascsendőrök öltözete hasonló a gyalogoséhoz, a lovaglónadrág, nyeregszerszám olyan, mint a német lovasságé (dragonyosok, vértések).

Fegyverzet: lovassági kard, pisztolyok; lóháton a rövid vadászskurtályt a jobb oldalon lógva a láb mellett hordták.

A tiszték a sárga vállzsinór és rojtok helyett aranyból fonottat hordtak.

1850 március 6-án a hadügyminiszter nevében Degenfeld altábornagy aláírásával egy rendeletet kap a magyarországi országos katonai parancsnokság, hogy ha nem is felelnek meg minden tekintetben az önként jelentkező katonák, azért adassanak át a csendőrségnek, ha különben előreláthatóan alkalmasnak látszanak.

A magyarországi ezredek közül főleg az írás-olvasás okoz nehézségeket. A rendelet megengedi, hogy a lovas- és gyalogezredek kivül a vonatcsapat (Fuhrwesenkorps) is adhasson embereket a csendőrségnek. (Ellenben a tüzérségtől nem vettek el senkit.)

1850 április 7-én adja ki Haynau táborszernagy, a III. hadsereg parancsnoka, a szervezeti határozványokat, melyek szerint összesen tizenhat csendőrezred állítandó fel az előbbi rendeletek értelmében.

Ezen ezredek közül az 5., 6., 7. Magyarországon, a 8. Erdélyben, a 9. Woiwodinában (Bácska és Bánát), a 10. Horvát-Szlavonországban látja el a biztonsági szolgálatot.

Az említett rendeletek alapján alakult a „Gensdarmarie“, melyet a magyar nép „zsandár“-nak keresztelt; ezek képezték a mai derék magyar csendőrségünk kereteit, belőlük alakult ki a színig-vérig magyar intézmény, melyet külföldön is irigyelnek tőlünk.

A méhészkedés bevezetése a csendőrségnél.

Irta: ÉLTHES GYULA dr., a csíkvármegyei méhészegyesület volt elnöke.

Megcsonkításunk után az ország őstermelő lakosságának körülbelül 85 százaléka kizárólag a földmíveléssel és állattenyésztéssel keresi kenyerét. Az elszakított területeken maradtak az ősfoglalkozásnak azok az ágazatai, amelyek szerves kiegészítői a mezőgazdálkodásnak, minők a háziipar, a baromfitenyésztés, a méhészkedés, a textilipar, a juh- és sertésenyésztés, amelyeket gyűjtőnéven kisebb gazdasági ágaknak szoktunk nevezni. A kisebb gazdasági ágak felkarolása nélkül az őstermelés nem teljes és jövedelmezősége is nagyon egyoldalú. Azért élünk állandó rettegésben, nehogy egy májusi fagy százezrek kezéből vegye el az évi megélhetés lehetőségét, mert csonka hazánk lakosságát nem bírjuk meggyőzni arról, hogy a kizárólagos gabona-termelés irányzata borzasztó veszedelmet rejt magában.

Régebben a mezőgazdálkodás tökéletesítése is a katonaság útján terjedt tovább. A katonasághoz

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: Augusztai kir. heregasszonyt Száhlender Béla altábornagy a nézőtérre kíséri.

bevonult falusi legény a katonaságnál rendhez szokott; a helyőrségben vezetett konyhakertészetnél és mezőgazdálkodásnál sokat látott és hallott és a szerzett ismeretekkel hazatért a falujába, ahol azokat értékesíteni igyekezett. Igen sok jó és praktikus gazda került vissza a faluba a katonaságtól.

A megváltozott viszonyoknál fogva ma más helyzettel kell számolnunk. A földművelésügyi kormány gazdasági szakoktatási akció keretében már téli gazdasági iskolákat látunk működésben és a népies gazdasági iskolák is igyekeznek a gyakorlati gazdálkodás terén az ifjúságot a nehéz időkre előkészíteni. Látjuk az egész vonalon, hogy agrárország jellegünkhöz méltóan komoly gazdasági szakoktatás folyik minden községben.

Ezen törekvésekkel szemben a csendőrség, mint a rendnek és fegyelemnek őre és a falvaknak minden tekintetben példát nyújtó testülete, nem maradhat érzéketlen és főképen nem lehet közömbös, mert szerves tagja ő is a halottaiból feltámadni akaró nemzetnek, legelső katonája a megcsónkított hazának. Gazdasági kulturátlanságunk nyomasztó bajjai éppen úgy nyomják a csendőrség vállát is, mint a másokét, sőt a nyomasztó anyagi helyzet súlyát éppen ők és a hozzá hasonlók érzik a legjobban, mert minden befolyástól mentes függetlenségük e tekintetben áldozatot követel tőlük.

Részben függetlensége megvédéséért, részben pedig abból a szempontból, hogy a példát adó szervezetnek nemcsak az erkölcsi téren, hanem a gazdasági tudás terén is elől kell járnia, vettem fel a tölát, hogy a csendőrségnek a gazdasági kulturumban való részvételére irányt mutassak és a példaadás lehetőségeit vázoljam.

A csendőrség nem bérelhet földeket és nem állíthat be hasznóhajtó állattenyészteteket olyan mértékben, hogy abból tényleg számottevő haszna lehetne, mert senkivel szemben nem kötelezheti el magát, szolgálati függősége és sajátossága pedig nem teszi lehetővé, hogy például egy örs tagjai egy nagyobb gazdaságot személyesen elvezessenek, vagy nagyobb földterületet személyesen megmunkáljanak. Ha pedig másokkal (napszámosokkal) végeztetik a mezőgazdálkodással járó teendőket, akkor hasznuk nincs belőle. Nagyobb üzemi állattenyésztést a csendőrség tagjai nem folytathatnak, mert ez már üzérkedés jellegével bírna, ami a csendőri hivatással össze nem egyeztethető.

Bár a gazdasági kulturumban való részvételének nagy akadályai mutatkoznak, még sem zárkózhatik el a csendőrség a többtermelés elől, mert a mezőgazdaságnak vannak és kínálóznak olyan ágazatai számára, ahol kulturtevékenységével felléphet és a lakosságnak példát statuálhat.

Megnyugtató, hogy az örsök közzgazdálkodásai keretében azok jövedelmezőségét fokozandó, itt-ott szép kertészkedéseket láthatunk. A bevezetett kertészeteknek azonban csak a közös háztartások látják hasznát, de egyéb hasznót alig lehet belőlük nyerni.

A csendőrség részére a *méhészkedés* kínálkozik ama gazdasági foglalkozásnak, amit nyugodtan bevezethet, mert

- a) az hivatásával nem ütközik össze;
- b) nem kíván nagy befektetést;
- c) egy-két csendőr a szolgálat mellett is könnyen kezelni tudja;
- d) kis helyen elfér;

e) a csendőr nem szorul senki segítségére vagy jóakaratra, mint a földbérletnél;

f) szolgálatmentes időben hasznos foglalkozást és szórakozást nyújt és végül

g) jelentős haszonnal jár.

A méhészkedésnek a csendőrörsökön való bevezetése a felsorolt előnyök mellett abból a szempontból is szükséges, hogy a méhészkedés elsajátításával mindazok, akik erre hajlammal bírnak, a nyugdíjas időre magukat előkészítsék és letelepedésük helyén a csekély nyugdíj mellé tisztos, egyéniségüket a tömegkultúra fölé emelő foglalkozással szép keresetre tegyenek szert. Minden nyugdíjas esendőrtől elvárja és joggal elvárhatja a község, hogy mintaszerű életével és hasznos foglalkozásával példát nyújtson a népnek és magát az üzérkedő foglalkozástól öreg korában is mentesítse.

A nyugdíjas időre a csendőr nagyon könnyen előkészülhet, mert a csendőrörsökön a közigazdálkodás terhére közösen szervezett méhészetben módjában áll a szükséges gyakorlatot és elméletet elsajátítani. A szolgálati idő elteltével mint kész méhész megy nyugdíjba, amikor nagyobb vállalkozással az arra alkalmas területen a méhészet jövedelméből nyugdíját tízszeresre is fokozhatja és magának gondmentes megélhetést teremthet.

Nyugodt lélekkel ajánlom minden örsnek, folytasson méhészkedést, ha közigazdálkodását teljesen talpra akarja állítani. Több, sokkal több haszna lesz az okosan és hozzáértően vezetett méhészetből, mint a földbérletből, kertből, sertéshizlalásból és baromfityénysztésből együttvéve.

Ezt a méhészetet mindazok az örsök megalapíthatják, amelyek a méhészkedés sikeres üzésére alkalmas területen állomásoznak. Hogy az örs a méhészkedésre alkalmas területen fekszik-e, erre nézve Gál Imre m. kir. méhészeti felügyelő, a gödöllői méhészeti szakiskola igazgatója a legkézségsesebben nyújt felvilágosítást, ha erre az örsök őt levélben felkérlik. Legcélszerűbb, ha az ő szakmunkáját az örsök megrendelik, ami a legelfogadhatóbb útmutatást nyújtja a kezdő és további lépéseknél. A szakiskolával való kapcsolat felvétele pedig egyéb tekintetekben is nagyon indokolt.

Ha a csendőrös kikéri a szakiskola igazgatójának véleményét és ha ő a területet méhészkedésre alkalmasnak nyilvánította, akkor a közigazdálkodás terhére öt méhcsaládot kell vásárolni és azokat az örs tagjai által házilag és közösen felállított bódében kell elhelyezni. Megpróbálok mindjárt egy kis számítását csinálni, egy örsgazdálkodás viszonyait és szükségleteit véve alapul. Az öt méhcsalád ára egyenként 30 pengő, összesen 150 pengő. A védelmet nyújtó bódé deszkaanyaga, állvány és tetőzet céljára számítva, mert az oldalt a kert kerítése képezi, 50 pengőt tesz ki. Vásárolni kell 5 kaptárt à 20 pengő és 5 kiló mülépet à 8 pengő, továbbá méhcsaládonként az elmaradhatatlan tartalékalapot nyújtó 5 kiló mézet à 2 pengő, mindössze 190 pengő. Az első évi beruházás összege tehát 390 pengő. Ez azon tőke, ami a méhészkedés megkezdéséhez szükséges.

Tavasszal vásárolva a méhcsaládokat, az első évben a 60 százalékos szaporulatot számíthatjuk jövedelemnek, amit a méhcsaládok raj alakjában adnak. Mézünk az első évben még nem lesz, mert a méhcsaládokat a vásárolt müléppel építkezésre kényszerítjük és ezzel a méhcsaládokat a második

évre úgynevezett termelő családokká fejlesztjük. Ami kevés mézfelesleg mutatkozik, az tartalékba megy a tavaszi felsegítő etetés céljára. Az első év végén a beruházott 390 pengő a jött három család à 30 pengő értékével 480 pengő közvagyonot képez.

Ezzel a közvagyonnal indulunk a második évnél, amikor a 8 család után újra 60 százalékos szaporulatot számíthatunk és így az állomány 10—11 családra emelkedik. A családokból azonban csak a vásárolt családok üzemképesek, vagyis a termelők, melyek után az országos termelési átlagot tartva szem előtt, családonként 10 kiló, összesen 50 kiló mézfelesleget kapunk, míg a többi családok után esetleg nyert felesleges méz újra tartalékba jön; ezt értékesíteni nem szabad. A második évben vásárolnunk kell újra 5 kaptárt és 5 kiló mülépet. Eszerint a második évben mérlegünk a következőképpen alakul:

Vagyonállagunk 10 család méh à 30 pengő = 300 pengő, 10 kaptár à 20 pengő = 200 pengő, mülépre tett kiadás az üzemre megy, összesen 500 pengő.

A jövedelem, ami az értékesített mézből származik (50 kiló à 2 pengő) = 100 pengő. Ezen felül tartalékban áll körülbelül 50—70 kiló méz, aminek értéke 100—140 pengő = 100 pengő, összesen 200 pengő. Ebből az első évi tőkekiadás törlesztésére a közigazdálkodás nyer 100 pengőt. Törlesztetlenül áll (bár a vagyonállag teljes fedezetet nyújt rá) 390 pengő. A harmadik évben a 10 méhcsalád a megint 60 százalékos szaporulattal 16 családra emelkedik. Kaptárakra kiadásunk most már nincs, mivel azok már az első és második évben be lettek szerezve. Legfeljebb 1—2 darabot szerzünk, esetleg mi készítenünk. Mülépet azonban újra be kell szerezni 5 kilót 40 pengő értékben. A harmadik év végén tehát jövedelmünk a következőképpen alakul:

A 16 családból 10 termelő család, ad 100 kiló mézet à 2 pengő, összesen 200 pengő. Két kiló viaszt = 16 pengő, mindössze 216 pengő, amit a közigazdálkodásnak fizetünk be, ahol a teher ez évben 74 pengőre csökken. Ezzel szemben a vagyonállag nagyon emelkedik, mert a harmadik év végén már 16 család à 30 pengő jön számításba és ez 480 pengő. A tartalékméz körülbelül egy métermázsa: 200 pengő, összesen 680 pengő. Nem számítjuk a bódé árát és a mülépek árát, melyek közül az előbbi értékben veszt, utóbbi pedig az üzembe teljesen beépül.

A negyedik évvel minden beruházásunk visszatérül, de új beruházás-is szükségessé válik, mert a kaptárak beszerzése előtérbe kerül. Ugyanis a 16 méhcsalád ez évben is megadja a 60 százalékos szaporulatát, de termelőnek marad. Családaink állománya egyszerre tíz rajjal emelkedik és ezen tíz raj részére tíz kaptár és tíz kiló mülép kell. A kaptárt magunk is elkészíttethetjük. Darabja 20 pengő, a mülépnek kilója 8 pengő, összesen beruházásunk tehát 280 pengő.

A jövedelem fokozódik, de fokozódik a vagyonállag is. A 16 termelő család 160 kiló méztermése 320 pengő, viasztermése 24 pengő értéket képvisel. Tartalékmézünk is majdnem 150 kilóra megy a kamrában, amit azonban értékesíteniünk és felhasználnunk nem szabad. Ez a méheké.

Ebből a jövedelemből 74 pengő a közigazdálkodásé, ahonnan a fedezetet nyertük. A megmaradó 270 pengővel pedig a negyedik évi kaptár- és mülépbeszerzést fedezzük, ahol tíz pengő hiányunk mutat-

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A közönség. Középen, kezében a mérkőzés programjával, József Ferenc kir. herceg.

kozik fedezetlenül, amit azonban bőségesen kárpótól az a vagyonállag, amely a negyedik év végén mint teljes és nyert vagyon mutatkozik. A 26 méhcsalád 780 pengő és a 150 kiló tartalékméz à 2 pengő, vagyis 300 pengő, összesen 1080 pengő értéket képvisel, ami közös szerzeménynek tekintendő, mert beruházásunkat 10 pengő hiányával a közgazdálkodásba visszatérítettük.

Az ötödik évtől kezdődőleg a méhészet, mint mindentől független, önállóan jövedelmező, önmagát fentartó és fejlesztő foglalkozás folytatható, aminek évi jövedelme az adott és megszabott korlátok között soha fel nem borulhat és arra számításunk biztosan lehet. Öt év alatt megszerezük az átfogó tekinteteket; kezelési és kaptárkészítési gyakorlatokra tehetünk szert, tehát megkönnyebbitett lépésekkel haladhatunk céljaink felé. A 26 termelő család méztermése már 260 kiló. Viasztermelésünk 5 kiló à 8 pengő, évi pénzzé tehető jövedelmünk tehát 560 pengő. Ezenkívül rajcsaládaink is a korlátozott 60 százalékkal 15 új családdal szaporítják állományunkat és így az ötödik év végén már 31 méhcsaládunk van körülbelül 200—250 kiló tartalékmézzel, mivel a rajcsaládok feles mézét mindig tartalékoljuk és soha fel nem használjuk. Ebben a tartalékolásban rejlik a méhészet erőssége, mert szükség esetén mindig van miből segítenünk az etetésre szoruló méhállományt. A siker pedig abban rejlik, hogy a szükség idején gyámolítsam a méheket és ne bízzam azokat a természet szeszélyére. Az

adott üzemtervi számítás alapján addig mehet minden örs, ameddig igénye, ideje, elfoglaltsága megengedi. Szaporíthatja az állományt akár 200 méhcsaládig is, mert 200 méhcsaládot egy ember igen könnyen el tud kezelni, ha a méhesben foglalkozik naponta. A téli ideje ugyanis szabad marad. Egy szolgálatmentes embere mindig lesz erre a célra az örsnek, aki pihenőjében ott szórakozást talál.

Gondolja el most már minden esendőr és örsparancsnok, hogy ezt az iskolát ingyen megkaphatja és ha az örs méhállománya a hatodik-hetedik évben, milyen könnyen lehet egy-egy távozó bajtárs vagyonrészét kifizetni 10—15 méhcsaláddal, hiszen ezt a csökkenést az állomány akkor már meg sem érzi, mert nagy állománynál egy év alatt áll vissza a helyzet. Gondolják el esendőreink azt, hogy az idegzetében és szervezetében megrokkant, nyugalmazott esendőr otthonában azonnal megkezdheti a maga tíz, esetleg több családjával a méhészkedést. Milyen jótéteményt gyakorolnak egymással szemben akkor, mikor a testület tekintélyének megóvása, bajtársaik megélhetésének biztosítása érdekében magukat e komoly elhatározásra rászánják. Nyugdíjba ment bajtársuk tisztesen él a méhészetből, gondtalanul fentartja magát és családját.

Hogy meg lehet élni a méhészetből, erre nézve esendőreink szolgálataik alkalmával bőséges példát láthatnak egy-egy tanítónál, papnál, jegyzőnél és földművesnél. Vannak tanítók, akik gyermekeiket

kizárólag a méhészet jövedelméből neveltetik és vannak földművesek is, akik a kisbirtok mellett tekintélyes jövedelmet biztosítanak maguknak ebből a magyar földön eléggé fel nem karolt gazdasági ágából. Br. *Ambrózy* temesgyarmatai nagybirtokát a méhészet jövedelméből szerezte vissza és gyarapította. Vannak hazánkban ma is nagybirtokosok, akiknek uradalmában nagy méhészeteket láthatunk, de vannak szegények számosan, akik kizárólag ebből élnek. Miért irtóznánk tőle, mikor a mézre a sok tudóveszes magyarnak époly szüksége van, mint a mindennapi kenyérre és sohase termelhetünk annyit, ami itt el ne fogyna az országban. Valamikor hazánkban nagy méhészete volt és kötelező is volt a méhészkedés. Ma a független polgárisultság korában mindenki a maga tehetségére van utalva. Járjanak elől e tekintetben is a csendőrök, illeszkedjenek be a mezőgazdasági ágazat művelésébe ott, ahol a tér egy földtulajdonnal nem bíró egyénnek kínálkozik. Kötelességet teljesít önmagával és hazájával szemben. Önmagának jobblétet biztosít, hazájának józanéletű és takarékos életmódot követő emberbarátokat nevel a rendfenntartás nagyon komoly munkája mellett. Hiszem, hogy akkor tettem a legnagyobb jót magam is, amikor erre a lehetőségre — sokesztendei gyakorlati tapasztalatok alapján — a csendőrök figyelmét felhívtam.

Nehéz az első lépés. De e nehézségtől ne riadjanak vissza. Adott a Gondviselés egy embert az országnak, aki a méhészetnek igazi támogatója. Ez az ember a gödöllői m. kir. állami méhészeti szakiskola jelenlegi igazgatója: *Gál Imre* méhészeti felügyelő. Minden örs bizalommal fordulhat hozzá. Ő megadja az elfogulatlan tanácsokat. Megígérte ezt nekem, mikor e közlemény megírására vállalkoztam és hiszem is, hogy ő megtartja szavát, mert nemesak nagy méhészt, hanem igazhíű, lelkes, tetterkés magyar ember is. Vegyék fel az örsök az iskolával a kapcsolatot és induljanak előre a mezőgazdasági kultúra és a saját maguk szolgálatára.

Az 1927. évi országos csendőrségi lovasmérkőzés.

A Vérmező tavaszi zöldjében izmos katonakarok letaroltak egy nagy négyszöget, a lovasverseny rendezői kitűzték a zászlókat, körben sövények, palánkok, rudak, akadályok sorakoztak egymás után, a Vérmezőnek a Krisztinaváros felé eső sarkában pedig széksorok s az esőre is számítva, sátrak várták a közönséget május 22-én reggel, amikor a felfelé ívelő nap arany sugaraival végigszórta a csöndes Buda gyönyörű panorámáját.

A napsugarasan ébredt májusi reggel járókelői már a korai órákban körülállották a Vérmező szegélyét s a katonazene vidám hangjaira felragyogott a budai polgárok arca, a pillanatnyi teljes gondtalanság érzete töltötte be a várakozók ezreit, akik nem is tárgítottak a Vérmező mentéről, mert a rendes vasárnapi szórakozáson, a sétán kívül valami nem mindennapi látnivalóval kecsgették őket az előkészületek.

A csendőrség lovasmérkőzése okozta ezt a szívesen fogadott zavart az egyébként nyugalmas Vérmező szegélyén. Nemsokára aztán a lovasok is megjelentek s a versenyre készülődtek, a meghívott előkelő közönség is megkezdte felvonulását és hamarosan megteltek a széksorok s bizony a későbbben jötteknek már nem jutott az ülőhelyekből, az érdeklődés tehát felülmultra a várakozást. Rég nem látott ismerős arcok, egymástól

távolszakadt bajtársak üdvözölték egymást a viszontlátás meleg örömeivel. A közönség örvendetesen nagy számban való megjelenése komoly bizonyossága volt annak, hogy a társadalom legszámottevőbb tényezői és rétegei is értéke szerint megbecsülik és megtisztelik testületünket.

Igy aztán, eltekintve a lovas kiképzésnek a csendőrség keretében való s tagadhatatlanul szükséges fejlesztésétől, egy-egy ilyen verseny nagyon alkalmas arra, hogy a széttagoaltságunknál és sajtóságos szolgálati hivatásuknál fogva lehetővé tegyük azt, ami egyébként alig lehetséges: a közvetlen érintkezés kereteiben juthassanak még közelebb testületünkhöz a társadalomnak ama tényezői, akiknek megtisztelő barátságja számukra örvendetes és értékes.

A megjelentek legelőkelőbbjeinek névsora elég beszédesen bizonyítja, hogy a legmagasabb körök, a katonai és polgári társadalom szívesen veszi és fel is használja az ilyen találkozásokra adott alkalmakat. Versenyünkön a több, mint ezer főre tehető nézőközönség soraiban a következők nevét sikerült feljegyeznünk: *József Ferenc kir. herceg, Angusztia, Izabella, Zsófia kir. hercegnők, Seitovszky Béla belügyminiszter nejevel, Perczel Miklós belügyi államtitkár, vitéz Végh Kálmán államtitkár, Vay Kázmér belügyminiszteri tanácsos, Andrassy Géza gróf, Ludvig György gy. tábornok, a honvédség főparancsnokának helyettese, Tótváradi Asbóth István altábornagy, Röder Vilmos altábornagy, a vezérkar főnöke, Wulff Olaf folyamőr vezérkapitány, a folyamórság felügyelője, vitéz Horthy István ny. l. tábornok, Lukasié Gyula báró, Ferjencsik Ottó, Molnár Dezső, Thán Károly báró, Bessenyei László Albert ny. altábornagyok, vitéz Siménfalvy Tihámér, vitéz Rátvay Imre, balásfalvi vitéz Kiss Ferenc, vitéz Kalándy Imre, Takácsy György, Demény Sándor tábornokok, Czákó László dr. ny. tábornok orvos, Dormándy Géza vezérkari ezredes. A csendőrség részéről: Száhlender Béla altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, aki a vendégek fogadásában a házigazda tisztének betöltése mellett a díjugratást megelőzőleg maga is végigvette az akadályokat, *Ambrózy Gyula* tábornok, *Szöke Béla* tábornok, *Fischer József, Soltész Imre, Schönherr Károly, Zselyonka József, Lózsa Jenő, Máriaalaky Imre, Nemessányi Lajos, Arady István, Szopkó Imre* ezredek s a csendőr törzstiszti és tisztikar számos tagja családtagjaikkal együtt. Az államrendőrséget a nézőközönség soraiban *Marinovich Jenő* főkapitány, *Szeszlér Hugó* főkapitányhelyettes, *Török János dr.* rendőrfőparancsnok s a tisztviselői karból még számosan képviselték.*

A versenyre 32 csendőrtiszt és 51 csendőr, továbbá vendégek gyanánt 2 felügyelőkarbeli rendőrtisztviselő és 20 rendőr nevezett be. A tisztek és rendőrtisztviselők díjlovaglásban és díjugratásban, a lovasok pedig állományuknak csak díjlovaglásban mérkőztek.

A zsüri tisztét a csendőrség felügyelőjének felkérésére *Teleky Sándor* gróf, vitéz *Szakonyi Lajos* huszár alezredes, *Korányi Adolf* tüzérőrnagy, és *Arneith József* vonatesapatbeli őrnagy látták el.

A verseny az előre megállapított és lapunk legutóbbi számában ismertetett program szerint zajlott le. Az előmérkőzésen a zsüri minden egyes lovasat alapos bírálat alá vett és a tiszt lovasokból két csoportot alakított. Az első csoportba sorolta azokat, akik díjazásra számba jöhettek, a második csoportba pedig azokat, akik a díjazásnál számba ugyan nem jöhettek, de annál jobbak voltak, semhogy selejtíteni kellett volna őket.

A legénység közül 27 lovasat selejtített a zsüri, míg a többi 24 főt a tiszt lovasokhoz hasonlóan két csoportba osztotta. A rendőrlegénység ugyanilyen módon szintén két csoportra oszlott.

A döntő mérkőzést 6 csoportban bonyolították le, ebből 2 tiszt, 2 csendőr- és 2 rendőrlegénységi csoport volt.

A díjlovaglás után a tiszt díjugratás, azután pedig a tiszt carussal következett. A díjugratás pályája 140 méter hosszú volt, 11 db 80 cm. magas akadályt és egy 1 méternél nem szélesebb árkot kellett átugratni. Az ugratók közül többen hibátlanok voltak, a helyezési sorrend megállapítása végett tehát 3 akadályt fokozatosan 140 cm.-re kellett emelni.

A vándordíjat ebben az évben is a szegedi kerület vitte el. Tiszt bajnok: *Pap László* főhadnagy (Gyalog-

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A közönség.

tanosztály), legénységi bajnok: *Bokor László* őrmester (V. ker.).

A díjakat a következők szerint Scitovszky Béla dr. belügyminiszter úr neje öngyméltósága osztotta ki:

Tisztek díjlovaglása: 1. *Pap László* főhadnagy, nyerte a *Kormányzó Ur Öföméltósága* sajátkezűleg aláírott arcképét és a bajnoki plakettet, 2. *Hrabár Sándor* százados (Kiskunhalasi lovas alosztály), a honvédelmi miniszter tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 3. *Fáber Rezső* százados (Gyalog tanosztály), a belügyminiszter tiszteletdíját (ezüst dohányszelence), 4. *Komornik Lóránt* őrnagy (Gyalog tanosztály), Apponyi Antal gróf tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 5. *Nagy István* százados (V. ker.), a debreceni kerület tiszteletdíját (bronz lovasszobor), 6. *Armandola Vladimir* őrnagy (V. ker.), a szombathelyi kerület tiszteletdíját (lovaglópálca).

Díjugratás: 1. *Komornik Lóránt* őrnagy, a belügyminiszter tiszteletdíját (aranyóra), 2. *vitész Lászlóffy László* százados (Budapesti lovas alosztály), a honvédség főparancsnokának a tiszteletdíját (ezüstserleg), 3. *Pap László* főhadnagy Pest vármegye tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 4. *Csia István* főhadnagy (Gyalogtanosztály), Paldt Károly ezredes tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 5. *Baky László* százados (Gyalogtanosztály), Kreybig Rudolf tábornok tiszteletdíját (ezüst öngyújtó készülék).

Csendőrlegénység díjlovaglása: 1. *Bokor László* őrmester (V. ker.), a Nemzeti Lovarda tiszteletdíját (aranyóra) és bajnoki plakettet, 2. *Iró Agoston* őrmester (V. ker.) Budapest székesfőváros tiszteletdíját (ezüst serleg), 3. *Antal Lajos* törzsőrmester (V. ker.), az államrendőrségi főtisztviselők tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 4. *Szabó József* őrmester (I. ker.), Pest vármegye tiszteletdíját (ezüstóra), 5. *Majorszki István* tiszthelyettes (I. ker.), a Csendőrségi Lapok tiszteletdíját (díszes asztali óra), 6. *Zsolnai János* tiszthelyettes (VII. ker.), a földművelésügyi miniszter tiszteletdíját (tulaezüst óra), 7. *Hangodi János* őrmester (V. ker.), a Budapesti kerület tiszteletdíját (bronz váza), 8. *Tóth István* törzsőrmester (VIII. ker.), az államrendőrség felügyelői karának tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 9. *Jákó Béla* tiszthelyettes (V. ker.), a budapesti kerület tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 10. *Parajdi*

Péter tiszthelyettes (I. ker.), a budapesti kerület tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 11. *Leskő Lajos* tiszthelyettes (VII. ker.), a kiskunhalasi lovas alosztály tiszteletdíját (kis serleg), 12. *Zahorán András* törzsőrmester (V. ker.), Huber Ferenc százados tiszteletdíját (bronz szobor).

Rendőrtisztviselők versenye: 1. *Kollár Elemér* főfelügyelő, a szegedi kerület tiszteletdíját (ezüst dohányszelence).

Rendőrraltisztek versenye: 1. *Bederna Lajos* 3. o. felügyelőhelyettes, a belügyminiszter tiszteletdíját (aranyóra), 2. *Fehér Lajos* 3. o. fhts., a földművelésügyi miniszter tiszteletdíját (ezüstóra), 3. *Lukács Pál* 3. o. fhts., a budapesti kerület tiszteletdíját (ezüst cigarettatárcsa), 4. *Novák II. József* 3. o. fhts., a pécsi kerület tiszteletdíját (festmény).

Rendőrlegénység versenye: 1. *vitész Szabó Sándor* őrmester, a budapesti rendőrfőkapitány tiszteletdíját (aranyóra), 2. *Baluska András* rendőr, a rendőrfelügyelői kar tiszteletdíját (ezüstóra), 3. *Mester Lajos* rendőr, *Angyal Kálmán* dr. min. tanácsos, tiszteletdíját (nikkelóra), 4. *Nagy VII. György* rendőr a budapesti kerület tiszteletdíját (bronztál).

Csapatverseny: 1. *A szegedi kerület* (Hrabár Sándor százados, Nagy István százados, Bokor László törzsőrmester, Antal Lajos törzsőrmester, Iró Agoston törzsőrmester) nyerte a belügyminiszter vándordíját; 2. *Gyalog tanosztály* (Pap László főhadnagy, Fáber Rezső százados, Komornik Lóránt őrnagy, Majorszki István tiszthelyettes, Kiss Ferenc tiszthelyettes); 3. *Budapesti kerület* (Szüle István százados, vitész Lászlóffy László százados, Horváthy Ferenc százados, Parajdi Péter őrmester, Szabó József őrmester). A győztes csapat tagjai lovas plakettet, a 2. helyezett csapat tagjai ezüstérmét, a 3. helyezett csapat tagjai bronzérmét nyertek.

A versenyen látottakat összegezve, örömmel állapíthatjuk meg, hogy úgy a tisztek, mint a legénység teljesítménye messze felülmulta az előző évek teljesítményeit s a lovak kondíciója, felszerelése is várakozáson felül jó volt. Általában látható volt, hogy a versenyzők rendszeresen és céltudatosan készültek a versenyre. Az elméleti verseny eredménye a múlt évihez viszonyítva szintén igen örvendetes javulást mutatott.

A figyelő szolgálat.

Irta: Ruhmwerthi RAPAICS DEZSŐ őrnagy,
a Ludovika Akadémia tanára.

A mai haremód mellett a harc számtalan részletharera tagozódik. A vezetés feladata, hogy ezen részletharcokat összhangba hozza. A mélységben és szélességben való tagozódás folytán a parancsnok legtöbb esetben nem lesz abban a helyzetben, hogy a harcálláspontjáról az alárendelt egységének működési területét harcban személyes figyelemmel áttekinthesse. Ezért feltétlenül szükséges a figyelőszolgálat gondos megszervezése, mely az összekötő szervektől függetlenül működik. A figyelőszolgálat feladata, hogy úgy a saját, valamint az ellenséges helyzetet minden körülmények között az összes rendelkezésre álló eszközökkel, amennyire csak lehetséges, állandóan megfigyelje és az észlelt megfigyeléseket biztos módon az illetékes parancsnokhoz juttassa, mert csak így módon lesz lehetséges a saját elhatározásunkat az ellenségre rákényszeríteni, vagy idejekorán tett ellenintézkedésekkel elhatározásainak elébe vágni. Ehhez azonban az szükséges, hogy a megfigyelőszervek jelentéseinek közvetítési lehetősége, azaz a híradás surlódás nélkül működjen.

A figyelő- és híradószolgálat helyes összműködése teszi lehetővé, hogy a parancsnokok idejekorán kiadhassák a sikert biztosító intézkedéseiket. Igen sok esetben dönti el ütközetek sorsát e két szolgálat helyes működése.

A figyelőszolgálatban mindenkinek részt kell vennie.

Minden megfigyelés, mely a parancsnoknak idejekorán a tudomására jut, előmozdítja a sikeres működést. Gyakran jelentéktelennek látszó dolgok is nagy fontossággal bírnak. A figyelőszolgálat két főcsoportra osztható és pedig a földön létesített és a légi figyelőszolgálatra. A földi figyelőszolgálat ismét két alcsoportra oszlik, úgy mint a gyalogsági és a tüzérségi figyelőszolgálatra.

A gyalogsági figyelőszolgálat.

Minden parancsnok, aki harcban az alárendelt egységének működési területét személyesen át nem tekintheti, még a találkozóharc gyors változatainál is törekedjen arra, hogy a figyelőszolgálatot minél tökéletesebben megszervezze. Minden harszűnetet használjon fel arra, hogy a figyelőszolgálatot újból berendezze.

Védelemben és állásharcnál a figyelőszolgálatot tervszerűen és különös gonddal kell megszervezni és berendezni.

Különös fontossággal bír a figyelőszolgálat megszervezése a nyílt szárnyakon.

A zászlóaljnál, mely a középső vezetés harcászati intézkedési egysége, a figyelőszolgálat ellátására célszerű egy figyelőtiszt parancsnoksága alatt 3-4 figyelőőrsöt, mint állandó figyelőszervet megszervezni.

Egy-egy figyelőőrs ereje egy altiszt és két ügyes honvéd. Felszerelése: távcső, írószerek és jelentőtomb.

Azon figyelőőrs, melynél a zászlóalj figyelőtiszt tartózkodik, a főfigyelőőrs, a többiek pedig a segédfigyelőőrsök.

A zászlóaljfigyelőtiszt kötelessége a figyelőszolgálatot a zászlóaljparancsnok intézkedései szerint megszervezni, a figyelőőrsök felállítási helyeit meghatározni, velük a személyes érintkezést fentartani, jelentéseiket lehetőleg ellenőrizni, az ellenséget személyesen is megfigyelni és úgy a figyelés eredményét, valamint a személyes észleleteit a zászlóaljparancsnoknak jelenteni.

Minden figyelőőrsnek egy figyelősávot kell kiutalni. Ezen sávok nyuljanak egymásba. A figyelőhelyek legyenek a földi és a légi figyelés ellen gondosan rejtve.

A figyelés eredményének gyors közvetítésére híradóeszközökről kell gondoskodni. A segédfigyelőőrs a főfigyelőőrssel látjelek, fényjelzés, jelentőkutya és jelentőfutók, kivételes esetekben távbeszélő útján;

a főfigyelőőrs, melynél a zászlóaljfigyelőtiszt tartózkodik, a zászlóaljparancsnokkal a híradást ugyan csak látjelek, fényjelzés, jelentőfutók és távbeszélő, védelemnél esetleg földtávíró útján tarthatja fenn. A főfigyelőőrsön álló harcnál postagalamb felrepültetőállomást is kell létesíteni, ami lehetővé teszi, hogy vál-

ságos pillanatokban jelentést küldhessen közvetlenül a hadosztályparancsnokságnak.

Zászlóaljfigyelőtisztnek olyan tisztet kell kijelölni, aki merész, hidegvérű; fejlett harcászati érzékkel, valamint nagy szellemi és testi rugékonysággal rendelkezik.

A zászlóaljfigyelőtiszt a haretéren vagy a gyakorlatoknál minden egyéb szolgálat alól mentesítve legyen.

A tiszteket a figyelőszolgálatba annyira be kell vezetni, hogy minden nehézség nélkül, mint figyelőtisztek alkalmazhatók legyenek.

A zászlóaljfigyelőkön kívül az ezred és a hadosztályparancsnokság is gondoskodik a földi figyelés megszervezéséről. Ezen megfigyelést az ú. n. gyalogsági megfigyelőállomások végezzék. Ezek célszerű szervezete: Egy figyelő- és híradószolgálatban kiképzett tiszt, esetleg törzsaltiszt; figyelőszolgálatban kiképzett altiszt és az ezredmegfigyelő állomásoknál 2 távbeszélő állomáscsoport, azaz 4 távbeszélő és 4 építő; a hadosztály megfigyelő állomásoknál 1 könnyű táviróraj, azaz 4 távirász és 4 építő.

A gyalogsági megfigyelő állomások célja az ezred-, illetve a hadosztályparancsnokság általános tájékoztatása pontos megfigyelés által úgy álló, valamint mozgóharcban.

Minden gyalogezered és minden hadosztály parancsnokság részére célszerű három gyalogsági megfigyelő állomást megszervezni, melyeket a terepviszonyoknak és a harc helyzetnek megfelelően kell alkalmazni.

Legajánlatosabb egyet mint főmegfigyelő, kettőt pedig mint megfigyelőállomást alkalmazni.

A főmegfigyelő állomást az ezred, illetve a hadosztály harsávjának legfontosabb kilátópontján létesítjük. A hadosztály főmegfigyelő állomását célszerű, ha vezérkari tiszt vezeti. A főmegfigyelő állomás álláspontja egyúttal a parancsnokság harcálláspontja is lehet.

A gyalogsági megfigyelő állomások álláspontjait általános áttekintést nyújtó pontokon határozzuk meg; vagy legalább is oly felállítási pontokat választunk ki számukra, amelyek legfontosabb feladataiknak meg tudnak felelni.

Általában azon hely felel meg legjobban, ahonnan minden irányban jó a kilátás, viszont amely az ellenséges belátástól a lehetőségekhez képest meg van óva.

A megfigyelő állomások helyeinek helyes megválasztásától függ leginkább a megfigyelés eredményessége.

A megfigyelő állomások helyüket könnyen változtassák és így egy rugalmas, mindenhez alkalmazkodó figyelőrendszer képezzenek.

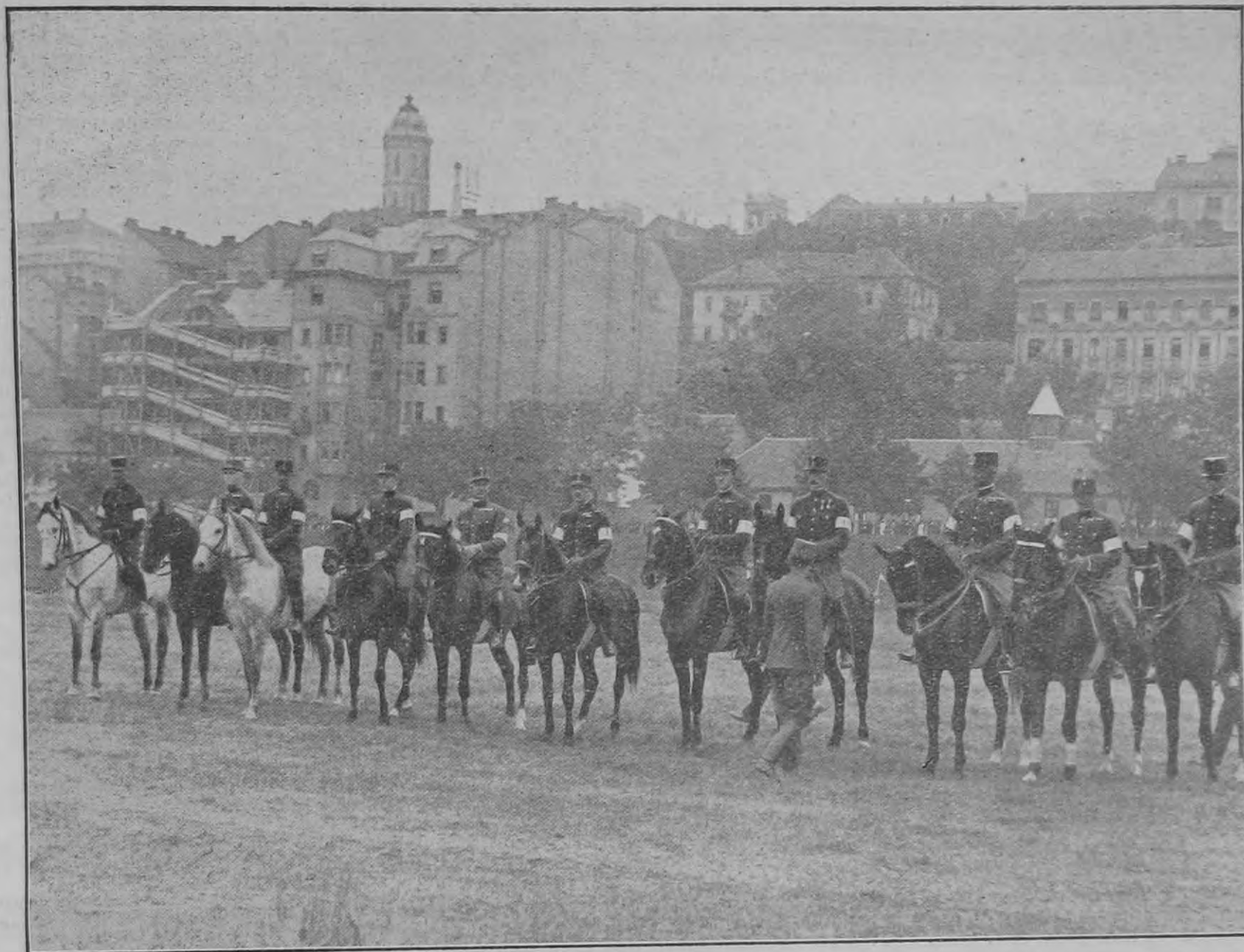
Igen nagy jelentőséggel bír, hogy a megfigyelő állomások híradása minden körülmények között biztosan működjen, mert nem elég az, ha jól figyelnek meg, hanem az is szükséges, hogy az észlelt megfigyeléseket a parancsnoksághoz biztos módon és gyorsan eljuttassák. Egy ellenséges támadást jó megfigyeléssel könnyen meg lehet állapítani, de csupán ezzel nem lehet megállítani vagy megakadályozni, de ha az erről szóló jelentés idejekorán érkezik a parancsnoksághoz, úgy az késedelem nélkül megteheti a szükséges ellenintézkedéseket.

A gyalogsági megfigyelő állomások vezérszavai legyenek tehát: „Megfigyelni és hírül adni“.

A gyalogsági megfigyelő állomások legyenek felszerelve úgy megfigyelő műszerekkel, valamint híradóeszközökkel, mert csak így tudják feladatukat eredményesen megoldani. Megfigyelő műszerek az ollós messzelátó, a távcső, az irányzókészülék és a Bezard Busola. Híradóeszközök: a távbeszélő állomás, a kábel, az építőszerelek, a fényjelzőkészülék, a rakéta és a világítópisztoly.

A gyalogsági megfigyelő állomások a híradást távbeszélés, fényjelzés, jelentőlovas, esetleg kerékpáros, vagy jelentőfutó, látjelek és rakéták útján közölhetik. Állóharcnál a gyalogsági megfigyelő állomásokon postagalamb felrepültető állomásokat is kell létesíteni a hadosztály parancsnoksággal való közvetlen híradás céljából.

Mozgóharc alatt a gyalogsági megfigyelő állomások szükség esetén öntevékenyen választott kilátópontokról a legéberebben figyelnek a harc minden mozzanatára és a híradást azon parancsnoksággal, melynek alá vannak rendelve, fáradságot nem ismerve, minden

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A versenybe induló egyik tiszti csoport.

körülmények között fenntartják, hogy megfigyelésüket azonnal és biztos módon jelenthessék és ezáltal a vezetést megkönnyítsék. Mozgás, főleg többnapos előnyomulás alatt, vagy üldözéskor igen célszerűen alkalmazhatók a jelentésközvetítő fejállomások közelében jó kilátópontokon.

Hogy a gyalogsági megfigyelő szolgálat minden körülmények között jól legyen megszervezve és hogy kifogástalanul működjék, ehhez az szükséges, hogy ennek megszervezésére minden, de különösen nagyszabású, gyakorlatnál nagy súlyt helyezünk. A haditapasztalatok megtanítottak arra, hogy milyen fontos a figyelőszolgálat, erről tehát a béke napjaiban sem szabad megfeledkezni, hanem ezen a téren is tökéletesedni kell. Ez pedig csak úgy érhető el, ha minden alkalmat felhasználunk, hogy ezen fontos szolgálatot oktassuk és gyakoroljuk.

A gyalogezred gyalogsági megfigyelő állomásait a távbeszélő század, a hadosztályparancsnokság gyalogsági megfigyelő állomásait pedig a híradószolgálat keretén belül volna célszerű felállítani. Természetesen ez ezen századok létszámának növelését jelenti.

A tüzérségi figyelőszolgálat.

A megbízható figyelés a tüzérségi tűz tevékenységének egyik főtényezője. Szükséges, hogy a tüzérség feladatának végrehajtásánál figyelőrendszerét teljes mértékben kihasználja.

A tüzérség számára a földi figyelést a felderítő járőrök, a figyelők, az összekötőtisztek és a mérőszázad eszközlik. A figyelés alapja természetesen a parancsnok figyelése, melyet a fent felsoroltak figyelése kiegészít.

A tüzérség számára biztosítani kell a harcmező lézagnélküli megfigyelését.

A tüzérfigyelők kitűnő figyelőműszerekkel ellátva a harcmező minden részét figyelés alatt tartják.

A tüzérfigyelés legfontosabb híradó eszköze a távbeszélő. Ezenkívül a táv-, a fény- és a látjelzés, a rádió, valamint személyi híradó eszközök, esetleg a postagalamb és a jelentőkutya útján való híradás jön tekintetbe.

A légi figyelőszolgálat.

Ez a földi figyelés kiegészítésére szolgál. A figyelés léggömbből és repülőgépről történik.

A kötött léggömb a felszállásra kedvező időjárásnál a magasba emelkedik és onnan igyekszik úgy a saját, mint az ellenséges helyzetet és tevékenységet megfigyelni. Felszálló magassága 1200–1500 méter.

A léggömbből való figyelés a csapatok harc helyzetét csak nagy általánosságban tudja megállapítani. A gyalogság küzdő részeinek részlethelyzetét nem képes megbízhatóan felismerni. A léggömb mozgóharcban 2–3 kilométerre a küzdők, védelemnél 8 kilométerre a védelmi vonal mögött szállhat fel. Ez a nagy távolság, a rézsút való látás és a léggömb folytonos ingadozása befolyásolja hátrányosan a léggömb figyelését.

A léggömb legyen biztos híradó összeköttetésben a léggömbfigyelést kihasználó helyekkel. Ez távbeszélő és fényjelző útján lehetséges.

A repülőgépről való figyelés legfontosabb részét harcban a gyalogsági és a tüzérrepülő végzi.

A gyalogsági repülő főfeladata a gyalogság első vonalának esetenkénti megállapítása, ami a vezetésre és a tüzérségi tűz irányítására elsőrangú fontosságú.

A gyalogsági repülőnek főfeladata megoldásához 1200–600 méterig, szükség esetén még mélyebbre is le kell ereszkednie.

A tüzérrepülő ellenséges célokat, azok felbukkanását és a saját tüzérségi tűz hatását figyeli meg. A figyeléshez tudnia kell, hogy mely időpontban mely területet kell megfigyelnie, mely útegek állanak készülségben,

miként értesítse ezen ütegeket az ellenséges célokról, hogy a tüzérparancsnok, vagy pedig ő fogja-e meghatározni, hogy kell-e a célra löni, vagy sem.

A tüzérrepülő rendszerint 2000—3000 méter magasságban repül.

Ugy a gyalogsági, valamint a tüzérrepülő harcban rendszerint a közbeeső repülőhelyen álljon a csapatvezér, illetve a tüzérparancsnok rendelkezésére.

A repülő a híradást rakétajelek, rádió, ledobóhüvelyeknek a ledobóhelyekre való ledobása és leszállás után távbeszélő útján, vagy személyesen eszközölheti.

Tüzérrepülőnek csak olyan gép alkalmas, amely rádióval feltétlenül fel van szerelve.

Ugy a földi, valamint a légi figyelőszolgálat igen nagy jelentőséggel bír. Ezt a világháborúból tényként megállapíthatjuk. Ne feledkezzünk meg tehát erről a béke napjaiban sem, hanem ragadjunk meg minden alkalmat arra, hogy ezen fontos szolgálatot minél többet gyakoroljuk. A légi figyelés eszközeitől meg vagyunk fosztva, annál inkább törekedjünk arra, hogy a földi figyelésben minél tökéletesebbek legyünk.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

„Csendőrbravur“.

(Egy rablógyilkossági eset kiderítése.)

Irta: **KRAJCSOVICS JÁNOS g. tiszt-helyettes (Szeged).**

Lapunk hasábjain már igen sokan reámutattak — szebbnél-szebb példákkal fűszerezve — a helyi és személy ismeret fontosságára, amire minden külszolgálatot teljesítő csendőrnek nélkülözhetetlen szüksége van, ha fontos közbiztonsági szolgálatának minden esetben sikeresen akar eleget tenni.

Hogy milyen fontos a közbiztonsági szolgálatot ellátó csendőrnek a jó helyi és személyi ismeret, azt az itt leírt eset is fényesen bizonyítja.

Egyes, különösen nagyobb kaliberű gonosztevők által kellő előrelátással véghezvitt nagyobbszabású bűntények a kellő helyi és személyi ismerettel nem rendelkező csendőröket sokszor igen kellemetlen helyzet elé állítják. Az ügyben eljáró járőrök hiába fejtenek ki bármily nagy szorgalmat: éjt nappallá téve kitaróan nyomoznak, keresik a bűncselekmény felderítéséhez, vagy az azt elkövető büntetett kilétének megállapításához szükséges fonalat; de az bizony nehezen megy, sőt gyakran hetek és hónapok múlva sem sikerül megtalálni, ha a nyomozásban résztvevő csendőrök közül senki sem rendelkezik a legfontosabbal: a helyi és személyi ismerettel.

A magyar emberben, tehát a magyar csendőrben is megvan a veleszületett találékonyság, fürge észjárás és kellő emlékezőtehetség, továbbá a bátorsággal párosult kiváló testi szívósság; ezek a tulajdonságok hivatottá is teszik a magyar csendőrt az oly „bokros“ közbiztonsági szolgálat ellátására.

Az igen jó hírnevnek örvendő magyar kir. csendőség minden egyes tagja — fent vázolt egyéni tulajdonságánál fogva — derekasan meg is tudja állani a helyét ott, ahova rendelve van, ha hivatását komolyan veszi és igyekszik a közbiztonsági szolgálat ellátásához szükséges különös tudnivalókat és az ezek között természetesen első helyen álló jó helyi és személyi ismeretet is megszerezni.

A magyar csendőség jó hírnevének megalapozásában résztvevett régi tiszt urak és altisztek közül legtöbben a helyi és személyi ismeret, valamint a csendőrt támogató megbízható besúgók megszerzésére fektették a fősúlyt, mert — igen helyesen — azon a nézeten voltak, hogy csakis akkor tudhatnak sikeresen működni, ha jól ismerik körletüknek minden legkisebb pontját és ismerik a felügyeleti körletükben lakó egyéneknek viszonyait, hajlamait és különös szokásait. Továbbá, ha olyan megbízható besúgók állanak rendelkezésükre, akik velük mindent hűen közölnek és adott esetekben még a reájuk bízott különös feladatokat is a legnagyobb pontossággal teljesítik. Mert tudni kell, hogy

a csendőrnek a legjobb helyi és személyi ismeret mellett is szüksége van egyes oly megbízható besúgókra, akik bizonyos dolgokat neki tudomására hozzának és adott esetekben még kezére is járjanak.

Ezen eikkemnek főszereplője: néhai Barabás Ignác járásőrmester, volt orsovai őrs- és járásparancsnok is, egyik kiváló díszje volt annak a csendőr altiszti karnak, mely legjobban kivette részét a magyar csendőség jó hírnevének megalapozásából. Előbb Erdélyben szolgált az erdélyrészi csendőrparancsnokságnál, honnan az újonnan felállított szegedi II. számú csendőr kerületi parancsnoksághoz helyeztetett át és mint őrsvezető az igen mozgalmas orsovai őrs vezetésével bízott meg.

A fiatal Barabás őrsvezetőre nagy feladat hárult, mert a három ország, vagyis: Magyarország, Szerbia és Románia határán fekvő, a nemzetközi forgalomba teljesen bekapcsolódott és a túlnyomórésztben más vidékekről odatelepedett idegen ajkuakkal lakott Orsován kellett a közbiztonsági viszonyokat rendes mederbe terelnie. Ezt a feladatát igen megnehezítette még az is, hogy a Vaskapu szabályozásánál dolgozott különböző nemzetiségű munkások közül is igen sokan ott maradtak; ezek között bizony bőven voltak a közbiztonságra veszélyes elemek is. De az Ada-Kaleh szigeten belüli török üzerek és török csolnakosok is éppen elég dolgot adtak az orsovai őrsnek.

Barabás járásőrmester tehát már mint fiatal őrsparancsnok, Orsován, ott a határszéli „tűzfészekben“ lehetetlennek látszó dolgokat művelt. Az addig igen rossz lábon állót közbiztonsági viszonyokat rövid idő alatt megjavította és szilárd alapra fektette; a csendőség tekintélyét pedig a kellő színvonalra emelte.

Barabás járásőrmester igazi jó magyar csendőr volt; folyton azon dolgozott, hogy a testület tekintélyét emelje. Fáradságot sohasem ismert, mert ha valamibe kezdett, addig nem nyugodott, amíg kitűzött célját el nem érte.

Nyomozásait addig félbe nem szakította, amíg az esetet teljesen ki nem derítette és a gyanúsítottat az igazságszolgáltatásnak át nem adta. Nála a büntetettek egérútra nem számíthattak, mert ha tudta, hogy kiket kell elfognia, akkor azoknak folyton a nyomukban volt és nem nyugodott addig, amíg az elfogást nem fogantósította.

A körletében lakó közártalmúak vagy elvándoroltak, vagy pedig teljesen megjavultak, mert folyton a nyomukon volt és igyekezett őket a jó útra téríteni.

Mint legtöbb bajtársának, úgy Barabás járásőrmesternek is az volt az elve, hogy eredményes szolgálatot csak az a csendőr tud felmutatni, aki jó helyi és személyi ismerettel, valamint a nélkülözhetetlen megbízható besúgókkal rendelkezik.

Barabás járásőrmester elvéhez ragaszkodva, hosszú orsovai szolgálata alatt oly tökélyre vitte a helyi és személyi ismeretét, hogy az egyenesen bámulatos volt. Az őrsének felügyelete alá tartozó terepet mint a tenyerét, úgy ismerte és az őrs körletében, társadalmi állásra való tekintet nélkül, csaknem mindenkit személyesen ismert. Ismerte majdnem mindenkinek a családi és vagyoni viszonyait, szokásait, jó és rossz tulajdonságait. Ezeket az ismereteket úgy szerezte meg, hogy fáradságot nem ismerve, szolgálatban, vagy szolgálaton kívül mindenhová ellátogatott. Társalgás közben minden iránt érdeklődött. Magasabb társadalmi állású egyéneknél, mint helyi őrsparancsnok, az ő szerény modorában bemutatkozott és támogatásukat kérte, másokat valami ártatlan ürügy alatt felkeresett, anélkül, hogy azok azért megnehezthettek volna.

A szálloda- és vendéglőtulajdonosokkal állandó érintkezést tartott fenn, akik vele esetről-esetre közölték az alkalmazottakra és vendégekre vonatkozó adatokat. Ha ideje engedte, mintegy sétaképen megjelent a piacon, ünnepélyeken, valamint a vonat és gőzhajó érkezésnél vagy indulásnál. Minden és mindenki érdekelte. Ha véletlenül olyan valakivel találkozott, akit még személyesen nem ismert, akkor addig nem nyugodott, amíg annak kilétét nem tudta. Nagy emberismerő lévén, az átutazó idegent azonnal felismerte.

Barabás járásőrmester Orsován és annak vidékén nagy tekintélynek örvendett. Minden társadalmi állású egyének között voltak barátai vagy jó ismerősei, azok-

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A versenybe induló egyik legénységi csoport.

kal állandóan érintkezett és tőlük tudta meg, amire esetenként szüksége volt. Az út- és folyamrendészetnél, továbbá a vasútnál alkalmazott egyéneket, nemkülönben az erdővédeket és pásztorokat mind személyesen ismerte; ezeket a maga céljaira úgy meg tudta nyerni, hogy azok bármikor és bármily körülmények között készséggel állottak rendelkezésére.

Mint a fentiekből is látható, a csendőrség úttörő gárdájába tartozott Barabás Ignác járásörmester, volt bajtársam és öreg barátom kiváló csendőr volt, akinek számtalan, szebbnél-szebb nyomozási teljesítménye közül, egy igen tanulságosat itt az alábbiakban feleleveníték.

*

Az 1904. év május hó 1-én — midőn máshol vidám zeneszóval és kirándulásokkal üdvözölték a szép tavasz eljövételét, — Orsova határszéli városka lakosságát egy megdöbbenő szenzáció izgatta fel.

Történt ugyanis, hogy említett május elsejének reggelén, amidőn a nap a szerb és román hegyek közül a Duna vizét megaranyozta, megindult a napi forgalom mindenfelé. Ki-ki megindult a saját dolga után. Így a tufiri tejesasszonyok is igyekeztek áruikkal a városba. Azonban ezúttal egy kissé megkéstek, mert útközben rémes felfedezésre jutottak.

A Cserna folyó mentén, a füzes között vezető gyalogútnak azon a szakaszán, mely a folyónak orsovai hídjára vezet, a kövezett gyalogúton vastag vérsáv húzódott keresztül, a vérsávot az együgyű román asszonyok előbb arra magyarázták, hogy valamelyik román juhász a birkát ott ölte meg. Egyik asszony azonban, hogy feltevésükről jobban meggyőződjének, hívta a többit, hogy menjenek beljebb a füzesbe, ahova a vérsáv vezet, mert ha való a feltevésük, akkor a birka beleit ott okvetlen fel kell találniok.

Amint a füzesbe értek, ott még nagyobb vértócsát találtak, mely tócsa mellett azonban nem a keresett birkabendő, hanem egy férfi sapka, egy olajos üveg félig olajjal és több széjjelszört gyufaszál feküdt.

Most már tisztán látták, hogy feltevésük téves volt, mert nem birkáról, hanem emberről volt szó.

Futottak is rögtön az orsovai örsre, hogy felfedezésüket bejelentsek.

Miután Barabás Ignác járásörmester, orsovai örs és járásparancsnok csüzbántalmi miatt, Herkulesfürdőbe való utalásáig, beteg-szabadságot élvezett és lakásán betegen feküdt, az érkező asszonyokat Csiszér András örsvezető, örsparancsnokhelyettes fogadta, ki a vett értesülés után az asszonyokkal és az otthon volt összes legénységgel azonnal a helyszínére sietett.

A helyszínére érve, annak alapos meg szemlélése után Csiszér örsvezető mindjárt látta, hogy oly nagyobb szabású bünténnyel áll szemben, melyet a bizottság kiszállása végett a bíróságnak is be kell jelentenie.

A szükséges különböző intézkedések megtétele után Csiszér örsvezető meghagyta tehát a helyszínen visszahagyott csendőreinek, hogy míg ő vissza nem jön, vagyis míg a bizottság kiszáll, addig a nyomokat és az ott talált tárgyakat az odaseregülő kíváncsiaktól őrizték meg, maga pedig sietett a járásbíró vizsgálobírójának lakására.

Csiszér örsvezető az öltözködő vizsgálobírónak a helyszínén szerzett észleleteit midőn tudomására hozta, egyben jelentette azt is, hogy a helyszín őrzéséről kellően gondoskodott és intézkedett arról, hogy a vasúton vagy gőzhajón esetleg elutazni szándékozó gyanús egyének az elutazásban megakadályoztassanak.

„Na jól van, örsvezető úr — válaszolta a már felöltözött vizsgálobíró — most már mehetünk; hanem előbb betérünk a járásbíró épületébe, mert a hivatal-

szolgát el kell küldenem az orvos és a jegyzőkönyvvezető lakására, hogy őket a helyszínre kirendeljem; na meg — miután az ön jelentése szerint rablógyilkosságról van szó — az esetet telefon útján bejelentem Karánsebesre az ügyészségnek."

A járásbíróhoz érve a vizsgálóbíró felhívta Csiszér őrsvezetőt, hogy csak menjen vissza a helyszínre és várja őt ott be. De mielőtt elváltak volna, a vizsgálóbíró még megkérdezte, hogy miután a tettes áldozatát valószínűleg a Cserna folyóba vonszolta be, tett-e intézkedést aziránt, hogy a hullát a folyóból kihalásszák.

Erre Csiszér őrsvezető jelentette, hogy nemesak azt tette, de még arról is gondoskodott, hogy a Cserna torkolatától a román határig terjedő szakaszon a Duna vize megfigyeltessék, mert nincsen kizárva, hogy a Cserna folyó igen sebes árja a hullát már a Dunába sodorta, s így esetleg csak ott fog majd fölvetődni és tovább úszni. Tehát elejét akarta venni annak, hogy az ismeretlen hulla idegen állam területére jusson; mely körülmény a bűneselekmény felderítését esetleg meg-hiusíthatná.

Csiszér őrsvezető útközben elhatározta, hogy betér az útbaeső esendőrlaktanyába és az esetet az ágyban fekvő őrsparancsnokának, Barabás Ignác járásőrmesternek is bejelenti, mert az szigorúan megkövetelte, hogy az őrsállomáson, vagyis az őrs körletében előforduló minden esetet — ha ő fekvő beteg is — neki bejelentsenek.

Csiszér őrsvezető Barabás járásőrmestert lakásán most is ágyban fekvő találta, kinek az esetet részletesen bejelentette azzal, hogy siet vissza a helyszínre, mert a bizottság mielőbb meg fog érkezni.

Midőn az őrsvezető eltávozott, Barabás járásőrmester — ott az ágyban — elgondolkozott a bonyolultnak látszó bűntényen és töprengései közben azon megállapításra jutott, hogy az eset felderítése körül bizony oly nehézségek fognak felmerülni, amiket igen nehéz lesz leküzdeni. Ezért tehát — dacára, hogy alárendeltjeinek nyomozási képességében megbízott — szükségesnek tartotta, hogy a nyomozásba ő maga is befolyjon, mert nem szeretne volna, ha az eset nem derülne ki és az őrs addigi jó hírnevén csorba esne. El is határozta tehát menten, hogy mielőtt a levegő egy kissé felmelegedik, mindjárt ki fog menni a helyszínt megtekinteni és a esendőreit útbaigazításokkal ellátni.

A bizottság, az orvos egyéb elfoglaltsága miatt, kissé megkésve érkezett a helyszínre, hol azt Csiszér őrsvezető fogadta, jelentvén, hogy az áldozat hulláját még nem sikerült feltalálni. Ezután a bizottság a esendőrökkel együtt hozzáfogott a helyszín átvizsgálásához. Körülbelül megállapították, jobban mondva elképzelték, hogy az eset miként történhetett, de sokat nem tehettek, először, mert hulla nem volt, másodsor, mert az intézkedésekkel meg akarták várni dr. Szentkirályi Zoltán vizsgálóbíró, aki este 9 órakor meg is érkezett.

A bizottság tagjai éppen a vizsgálóbíróval tárgyaltak, amikor egy-tufiri asszony áttörve a helyszínt körülvevő kordont, lélekszakadva odarohant a bizottsághoz és fuldokló zokogásban kitörve román nyelven elkiáltotta magát: „Jaj, kedves uram!” És a vértócsa mellett eszméletét veszítve összerogyott. Az orvos rögtön az alélt asszony segítségére sietett, kit rövid kísérlet után sikerült is eszméletre téríteni.

Az asszony lassan felállt és Szentkirályi vizsgálóbíró elé állva elkezdett beszélni:

— Tegnap délután, úgy 3 óra tájban az uram — kinek nagyobb pénzösszeg is volt — azzal távozott el hazulról, hogy egy szintén nálunk volt, előttem teljesen ismeretlen romániai ismerősével bemegy Orsovára egyet-mást bevásárolni, onnan azonban még mindig nem tért haza, pedig távozásakor azt mondta, hogy ha dolgát végezte, mindjárt haza fog térni.

— Amikor az előbb a szomszédasszonyaim a hírt hozzánk kihozták és közölték velem, hogy itt gyilkosság történt, mindjárt gondoltam, hogy az én uramat pusztították el.

— Ez a sapka és az üveg az uráé volt? — kédezte Szentkirályi vizsgálóbíró.

— Igen, a sapka az uramé volt — válaszolta zokogva az asszony. — Üveget azonban nem hozott hazulról, de azt hiszem, hogy ezt az üveget az olajjal vette, mert az ételt, különösen pedig a halat igen szerettem az olajjal.

— Mit gondol tehát, ki gyilkolhatta meg a férjét? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Kit gondolhatnék mást, — felelte az asszony, — mint azt a romániai embert, aki nálunk volt s akivel az uram hazulról eltávozott. Az az ember az uramnál jóval nagyobb és erősebb volt, akinek tehát igen könnyű lehetett az urammal elbánni.

E percben érkezett a helyszínre Barabás járásőrmester és jelentette Szentkirályi vizsgálóbírónak, hogy bár nem jól érzi magát, nem bírta megállani, hogy a helyszínre ne jöjjön, mert igen kíváncsi az esetre.

Barabás járásőrmester, midőn megfordult, hogy a helyszínt megtekintse, meglátja a síró asszonyt.

— Hát maga, asszonyom, miért sír? — kérdezi.

— Még kérdezi tőlem, járásőrmester úr? — méltatlankodék az asszony — hát az uramat síratom, akit ilyen borzalmasan legyilkoltak!

— Jó asszony, maga tévedésben van. Nem a maga urát gyilkolták itt meg — világosította fel a még mindig zokogó asszonyt Barabás járásőrmester. — A maga ura él, nincs egy negyedórája, hogy találkoztam vele. Menjen a szolgabírószágra, ott biztosan meg fogja találni. A maga ura az éjjelt azért nem tudta otthon tölteni, mert az éjjel a rodicai őrs járóra a román határszélen csempészetten tetten érte és társával együtt elfogta.

E szavak hallattára a megtört asszony elkapta a Barabás járásőrmester kezét — s mielőtt az megakadályozhatta volna — össze-vissza eséskolta s azután utat törve magának a város felé elrohant.

Ezután most már Barabás járásőrmester kezdte a helyszínt vizsgálgatni. Egyszerre csak megszólalt:

— A vértócsa mellett talált ez a sapka és az olajos üveg, a petroleumgyárban dolgozott Todoreszku Tódoré volt; az áldozat sem lehet más, mint a félkegyelmű Todoreszku Tódor. És ha vizsgálóbíró úr megengedi, hogy távozzam és az olajos üveget magammal vigyem, akkor rövid időn belül valószínűleg többet is fogok tudni mondani — jelentette ki Barabás járásőrmester.

A járásőrmesternek ez a határozott kijelentése a jelenlevőket egészen meglepte, a vizsgálóbíró pedig azonnal, minden további kérdezősködés nélkül meg is engedte, hogy a járásőrmester az üveggel távozzék; csupán azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a beteg járásőrmesternek a nyomozással járó izgalmak és fáradalmak még jobban megárdhatnak.

— Dehogy is árt, — erősítette Barabás — egész ruganyosnak érzem most már magamat. — S mielőtt eltávozott volna, kérte a vizsgálóbíró, hogy esendőreit — ha azokra ott már szükség nem lesz — bocsássa haza a laktanyába, hogy őket bármikor igénybe vehesse.

— Jól van járásőrmester úr, — jegyezte meg Szentkirályi — nekem már a esendőrökre szükségem nincsen, azokat viheti magával; addig, amíg a helyszínre vonatkozó adatokat írásba foglaljuk, a rend fenntartására elég lesz a jelenlevő két városi rendőr is. Hanem, hogy tudomása legyen hollétünkről, közlöm önnel, hogy egy jó félóra múlva mi már a járásbírószágra épületében leszünk. Tehát, ha valami közölni valója lesz, szíveskedjék odafáradni, vagy valakivel odaüzenni.

Ezután a bizottság felvéve a helyszínre vonatkozó jegyzőkönyvet, onnan eltávozott.

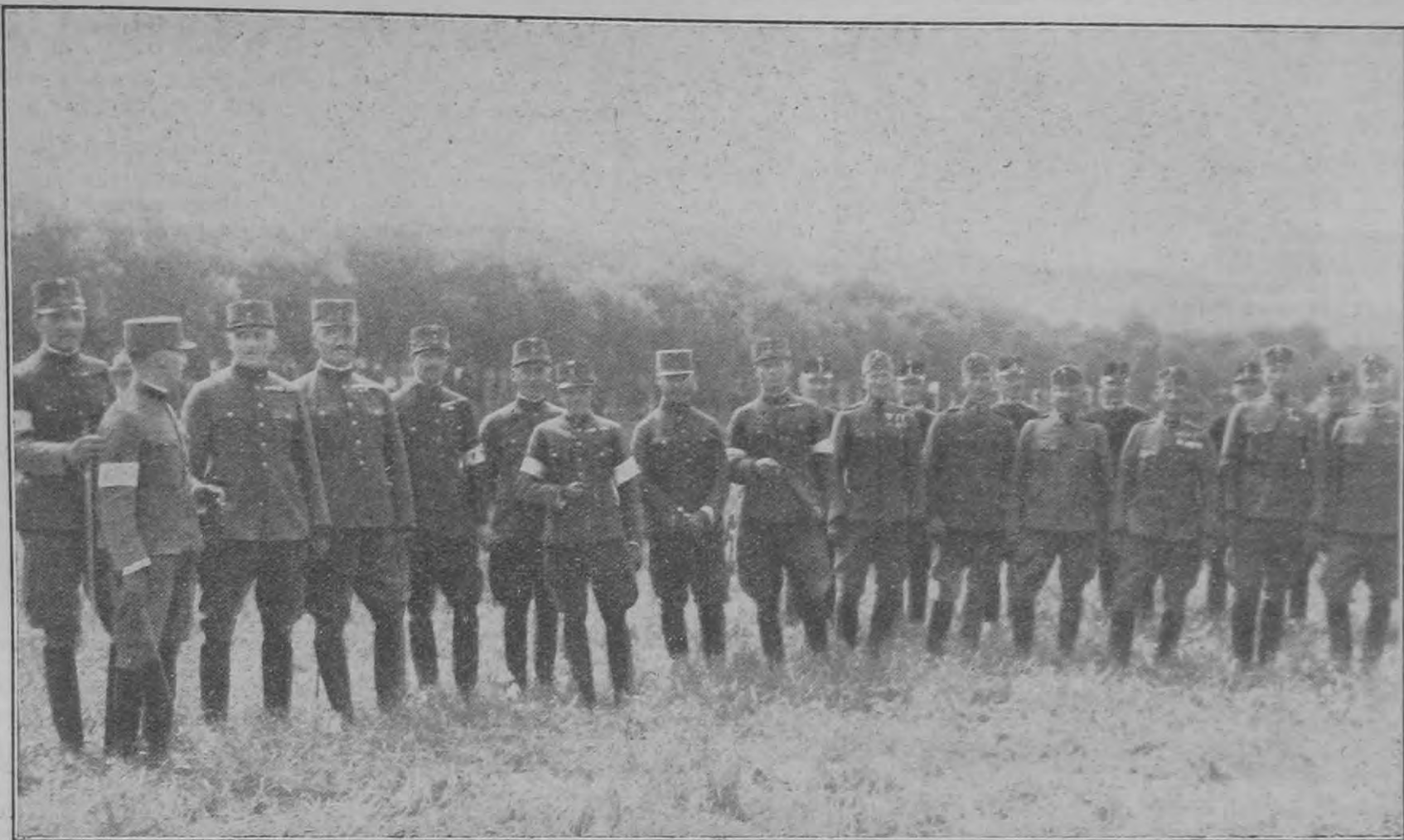
Eltávozása előtt azonban Szentkirályi vizsgálóbíró meghagyta a helyszínen visszahagyott rendőröknek, hogy ha esetleg a hullát fölhalálták, arról küldönc, esetleg telefon útján tegyenek neki jelentést.

Barabás járásőrmester a helyszínről való távozása után utasította esendőreit, hogy térjenek be a laktanyába és ott legyenek készenlétben, hogy hívására — amit telefon, vagy küldönc útján fog eszközölni — gyorsan megjelenhessenek. Ezután ő a esendőröktől elválva, csak kardosan a városba távozott.

Mintegy másfél óra múlva Barabás járásőrmester Csiszér őrsvezetőt a telefonhoz hívta és meghagyta neki, hogy az összes legénységgel menjen azonnal a városházára, ahol a továbbiakra nézve személyesen ad parancsot.

E parancs vétele után a legénység rögtön a városházám termett, hol Barabás járásőrmester már várta őket.

Midőn a esendőrök a városházára megérkeztek, a járásőrmester közölte velük, hogy a tettesnek már a

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A díjazottak.

nyomában van, csak épen el kell fogni és ha el nem késnek, az is sikerülmi fog.

— Hogy önök is tudják — jelentette ki a járásörmester csendőreinek — a tettes az önök által is jól ismert, közártalmú Argyelán Demeter román napszámos, ki ott lakik a „Grackában“ a hegyoldali magányos házban, hova mintegy félórával előbb tért csak haza. Jól vigyázzanak tehát, hogy el ne szalasszuk.

Ezzel a nyolc főből álló járőr a bizalmi egyénként igénybevett két városi rendőrrel elindult a „Gracka“ városrész felé.

A „Gracka“ nevű kis városrész egy hegykatlanban fekszik, sűrű erdőség közepén: tehát a gyilkost — mielőtt elmenekülne — ott kellett gyorsan kézrekeríteni.

A kézrekerítés azonban igen nehéznek mutatkozott, mert a gyanúsítottat fent a hegy oldalán, közvetlenül az erdő mellett levő tisztáson épült kis házban kellett elfogni, hova azonban csak egy úton lehetett feljutni, mert a hegynek Orsova felé néző többi része olyan meredek és szakadékos, hogy azt nem lehetett megmászni, a háznak esetleg más úton való megközelítése pedig igen sok időt vett volna igénybe.

Az elfogás gyors keresztülvitelére tehát nem maradt más megoldás, mint a „grackai“ egyetlen utat használni.

A terepviszonyokhoz alkalmazkodva, Barabás járásörmester tehát a „haditervet“ akként állapította meg, hogy a két csendőrrel megerősödött járőrnek fele a hegyre vívő útnak egyik oldalán, a másik fele pedig a másik oldalon hason kússzék előre addig, amíg a hegyoldalra felértek, ott pedig szintén hason kússzva kör alakban kerítsék be a kiszemelt épületet és azt az általa adott jelre egyszerre rohanják meg. Természetesen, a járásörmester megállapította azt is, hogy a kis épület kijáratát és ablakait gyorsan miként szállják meg.

Midőn a kis osztag a hegyre vívő utat óvatosan megközelítette, Barabás járásörmester kiadta a parancsot az előnyomulásra azzal, hogy a gyanúsítottat lehetőleg élve kell elfogni; ha azonban menekülést kísérelne meg, akkor le kell löni.

Az út két oldalán felfelé kússzó csendőrök már elérték a hegyoldal peremét; ott köralakot formálva, minden legkisebb leplezésre szolgáló bozót vagy mélyedés kihasználásával igyekeztek a kis házat bekeri-

teni. Ez már-már csaknem sikerült, azonban az ablaknál figyelő gyanúsított észrevette a csendőrök közeledését s az erdő felé néző másik ablakhoz rohant és azon kiugorva, az erdőbe menekült.

A menekülőre leadott lövések nem találtak és a zsupaneki hegyek felé menekülő gonosztevő üldözése sem vezetett eredményre, mert az igen sűrű és eszterjes erdő menedéket nyújtott a szökevénynek.

Barabás járásörmestert ez a nem várt kudarc rendkívül lehangolta. Csendőreit a hasztalannak bizonyuló üldözésből visszavonta s elrendelte, hogy az üldözési helytől a topleci országútig húzódó hegygerincen párhuzamosan keresztül vezető gyalogutat 5 csendőr, egymástól bizonyos távolságban állandóan portyázza, azért, hogy a gonosztevő, ki Zsupanek község irányába, tehát keletnek menekült, vissza ne térhessen, hogy esetleg menekülési útját az ország belseje felé, nyugatnak vegye.

Az út portyázására kiküldött csendőrökkel a járásörmester közölte, hogy a hegyválné és a hegy tulsó oldalán nyugat felé vezető topleci országút portyázására a topleci őr legénységét telefon útján szintén ki fogja rendelni; a két őr járőrei tehát tartsanak egymással összeköttetést.

Midőn a kirendelt csendőrök eltávoztak, Barabás járásörmester, Csiszér őrvezető és Krivarics csendőrrel, valamint a két rendőrrel bement a megszökött gyanúsítottnak záratlanul hagyott lakásába.

A gonosztevő azidőben egyedül lakott, mert durvasága miatt felesége elhagyta s így a lakásban senki sem volt található. Mihelyt beléptek, a járásörmester mindjárt megtalálta a rablott pénzen vásárolt új pár cipőt és egy harmonikát; a kályhába bedobva pedig megtalálta az áldozatnak vérfoltos, nyakban hordott pénzes zacskóját üresen, és talált még egy nedves, szintén vérfoltosnak látszó piszkos zsebkendőt, amit a gyanúsított a tett elkövetése után valószínűleg törülközőnek használt. Pénzt nem találtak, mert azt a gyilkos magával vitte.

A házkutatás megejtése és a bűnjelt képező tárgyak egybeesomagolása után Barabás járásörmester a lakás ajtaját bezárta és lepecsételte s midőn az épületet elhagyták, a járásörmester utasította Csiszér őrvezetőt, hogy a bűnjeleket vigyék a járásbírószágra és őt mindannyian ott várják be. Szentkirályi vizsgálóbírónak

Komornik Lóránt őrnagy, az országos csendőrségi lovasmérkőzés díjugratásának győztese.

pedig jelentsék meg, hogy neki még dolga van, de rövid idő múlva ő is ott lesz.

A többiektől elválva, Barabás járásőrmester egyenesen a telefonhoz ment és a topleci őrs legénységét a fent jelzett helyekre telefonon kirendelte. Azonkívül telefonon intézkedett, hogy az Orsova vasúttelepi ősről 4 csendőr azonnal menjen a román határon fekvő Vodica-telepre és az így megerősített vodicai őrs a Romániára néző keskeny magyar határt éberrel portyázza és akadályozza meg, hogy a gyilkos esetleg Romániába átszökhessenek. A járásőrmester az Orsova vasút telepi őrsnek állandó vasútügyleti szolgálatot is rendelt, a közeli óasszonyréti őrs legénységét pedig az orsovai őrs megerősítésére berendelte.

A telefonintézkedések megtétele után Barabás járásőrmester is a járásbíróház épületébe ment, és ott átadta a gyanúsított lakásának kulcsát, kérte Szentkirályi bírót, hogy engedje meg, hogy az ott levő csendőrökkel eltávozhassék, mert a szökésben lévő gyanúsított kézrekerítése iránt még különböző intézkedéseket kell sürgősen fogantatnia.

— Kedves járásőrmester úr, a távozása ellen nincsen kifogásom, — válaszolta a vizsgálóbíró — hanem hát csak leülhetne pihenni egy kissé, hiszen mint beteg ember, a sok szaladgálástól már kimerülhetett.

— Hagyjuk a kimerülést, — válaszolta Barabás — ha az ember egész munkát akar végezni, akkor holmi kis gyengeséggel nem szabad törődni. Első az eredmény, azután jöhet csak a pihenés.

— Jó van, járásőrmester úr, akkor én nem tartóztatom — mondta Szentkirályi. — Közlöm azonban önnek, hogy miután az áldozat hulláját sem sikerült még megtalálni, és így én itt mitsem végezhetek, a délutáni vonattal Karánsebesre haza utazom. A tettest elfogás után úgyis Karánsebesre fogják kísérni; az áldozat hulláját pedig, — ha az megkerül — Penyigei kollégám fogja majd felboncoltatni és a boncolásról szóló jegyzőkönyvet betérjeszteni. Tehát Isten önnek, kívánok szerencsét a tettes elfogásához.

A járásbíróház épületéből távozva, Barabás járásőrmester a két csendőrrel és két rendőrrel a városházára ment, ott a rendőrbiztost felkérte, hogy a rendőreit azonnal rendelje ki a Dunapart őrzésére, illetve a csolnakközlekedések ellenőrzésére, nehogy a gyanúsított a hegyek közül lejöve esetleg csolnakon Szerbiába átszökhessenek. Egyben közölte a rendőrbiztossal azt is, hogy a gőzhajóállomást az őrs egyik járőre már megszállva tartja.

A kirendelt csendőröknek a járásőrmester meghagyta, hogy ha a gyanúsítottat esetleg valahol észrevennék, ne tévesszék szem elől és tartózkodási helyét úgy vele, mint a gőzhajóállomáson levő csendőr járőrrel azonnal közöljék.

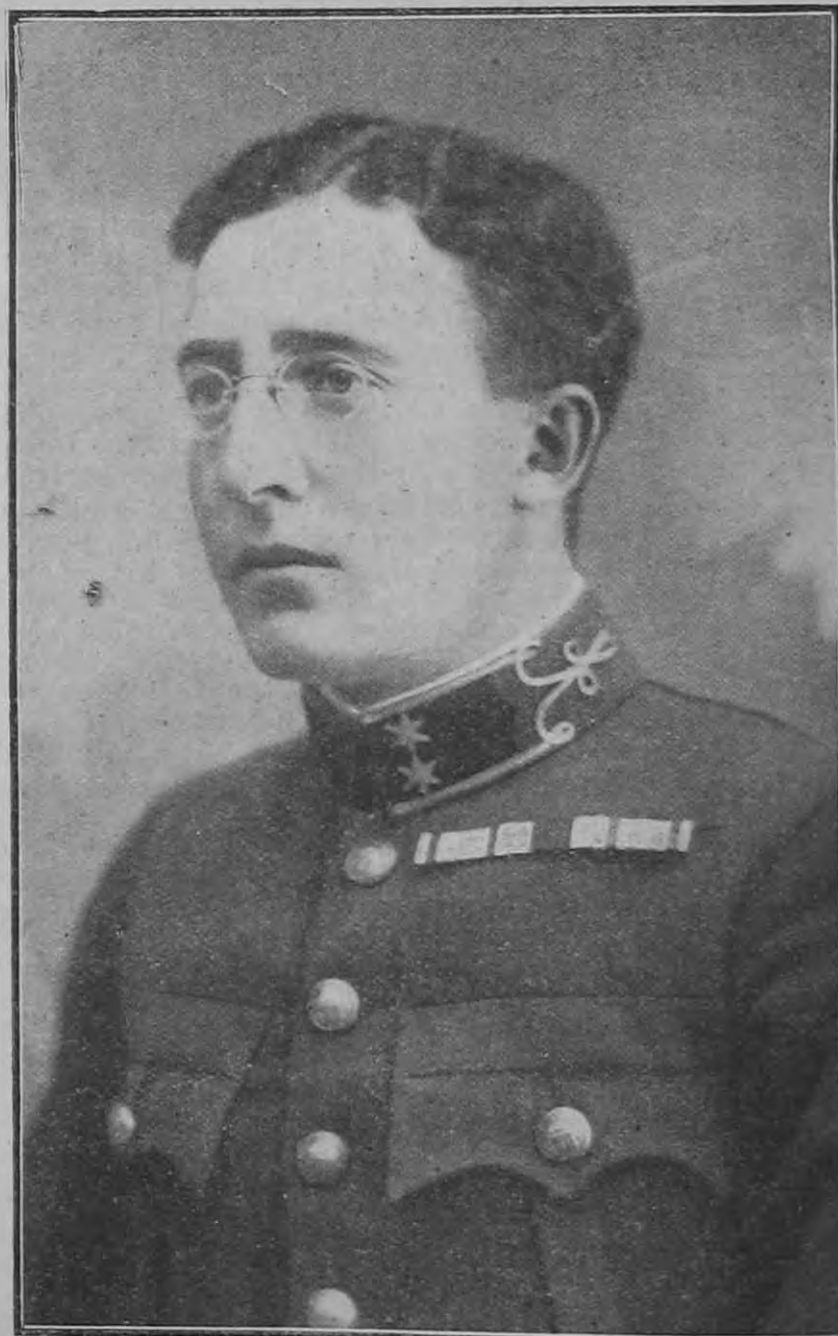
A bekerítésre irányuló ezen utóbbi intézkedése után, Barabás járásőrmester — miután a városháza épületét elhagyták — meghagyta Csiszér őrsvezetőnek, hogy Krivaries csendőrrel vonuljanak be a laktanyába és a további parancsát ott várják be; maga pedig a városba távozott egyik bizalmas emberének a felkeresésére.

Keresett emberét, midőn megtalálta, azt megfelelő utasításokkal ellátta, a Zsupanek község melletti hegyek közé küldötte; ő maga pedig hazatért a lakására ebédelni. Haza érkeztekor, az óasszonyréti őrs 6 főből álló járőreit már a laktanyában találta s így ismét elegendő csendőrrel rendelkezett.

A rendelkezésére álló 8 csendőrből mindjárt egy 2 főből álló járőrt még kiküldött a hegyválté portyázására kirendelt csendőrök megerősítésére azzal, hogy a gyanúsított lakását tartsák szemmel és a felügyeletet egész a „Gracka“ városrészig terjesszék ki.

Úgy alkonyat táján a hegyek közé küldött bizalmi egyén üzenete megjött, azt egy juhászlegény hozta és négy szemközt közölte Barabás járásőrmesterrel; az üzenet leadása után pedig a juhászlegény gyorsan távozott.

Midőn a juhászlegény eltávozott, a járásőrmester magához rendelte Csiszér őrsvezetőt és Krivaries csendőrt és bizalmasan közölte velük a kapott és az általa visszaküldött üzenetet; azután pedig meghagyta nekik, hogy amikor már besötédtet, menjenek fel az „Alion“ hegyen átvezető úgynevezett „csempész“ útra, (igen veszélyes sziklás hegyi út) és ott a „Pihentető“

Pap László főhadnagy, az országos csendőrségi lovasmérkőzés tiszti bajnoka, aki a múlt évben is bajnokságot nyert.

szikla mellett levő eserjésben, az út két oldalán egymással szemben megfelelő távolságra helyezkedjenek lesállításba, és midőn a Románia felé tartó három egyén, egymást követve, ott 11 és 12 óra között áthalad, a közepén haladót gyors mozdulattal ragadják meg és fogják el. Az elfogott egyén lesz a megszökött.

— A hegyről való leszállításnál használják fel segítségül a két kísérő egyént is — mondotta továbbá Barabás járásörmester. — Az őrzéshez pedig még egy 2 főből álló járórt fogok majd a zsupaneki községhez kiküldeni.

A Csiszér őrsvezető és Krivarics esendőrből állott járőr este fél 9 órakor jelentette Barabás járásörmesternek az útbaindulást.

— Tehát menjenek, — mondta a járásörmester — hanem jól vigyázzanak, nehogy valami bajuk essék, mert nagyon valószínű, hogy a gonosztevő revolverrel, vagy valami szúróeszközzel el van látva és kétségbeesésében ahhoz fog nyulni.

Midőn a járőr eltávozott, Barabás járásörmester vacsorához ült. Később pedig intézkedett, hogy egy 2 főből álló járőr menjen a zsupaneki községhez és ott Csiszér őrsvezetőt várja be; azután pedig — mivel már igen kimerültnek érezte magát és fájdalmai is fokozódtak — a laktanya balszárnyát képező földszinti melléképületben levő lakására ment, hogy pihenésre térjen.

Hanem bizony Barabás, még nevének többszöri kérésére sem tudott ágybafeküdni; fent virrasztott lámpa mellett a diványon; egyik szivart és pipa dohányt szíva a másik után, folyton az órát nézegetve. Midőn pedig már az éjféli is elmúlt és a gyanúsított elfogásáról még mindig nem kapott hírt, türelmetlen lett és idegesen bosszankodott, hogy betegsége megakadályozta abban, hogy az elfogásnál ő maga is jelen lehessen.

Midőn türelmetlensége már a legmagasabb fokra hágott, valaki kopogtatott lakásának az ablakán.

Barabás rögtön talpraugrott és felnyitva az ablakot, azon kitekintett, amikor is legnagyobb öröme a hegyek közé küldött bizalmas emberét látta maga előtt.

— Na Gligar, mi újság!? — kérde izgatottan.

— Megvan! — válaszolta a kérdező. — Itt van Csiszér őrsvezető úrnak is az írása, amit a járásörmester úrnak küldött; — ezzel átadta Csiszér őrsvezető szolgálati jegyét a járásörmesternek.

Barabás járásörmester örömtelt arccal olvasta át a jelentést és midőn azt átfutotta, felszólította emberét, hogy térjen be a laktanyába és mondja el, hogy az elfogást miként hajtották végre.

Mikor az illető a laktanyába betért a járásörmester az őrsirodában fogadta, és midőn a lakásáról hozott borral és szivarral megkínálta, feltette a kérdést: — Na Gligar, hogy is történt hát?

— Hát bizony járásörmester úr, először nehezen indult, de azután ment minden, mint a „paranesolat“, — kezdé az illető.

— A „ragyás“ Argyelán csak napáldozat táján mutatkozott; mikor hozzánk jött, nagyon levertnek látszott és igen bizalmatlan volt. Később azonban, mikor érezte a bográcsban fővő bürgegyűs szagát és mert gondolta, hogy mi ottan a hegyek között a gyilkosságról még mit sem tudhatunk, beszédesebb lett és kért bennünket, hogy a vacsorára készülő gulyásból engedjük őt is enni, mert a jó szagáról igen megkivánta. Az árát megfizeti. A későbbi beszélgetés során azután említette Argyelán, hogy a feleségét szeretné meglátogatni Romániában, de nincsen útlevele; ha mi átsegítenők őt a határon, megfizetné. Nekem persze csak ez kellett.

A látszat kedvéért először szabadkoztunk, később azonban midőn Argyelán hangoztatta, hogy utunkat jól megfizeti, megegyeztünk vele.

Én azonban kikötöttem, hogy kivánságát csak azon feltétel mellett teljesítjük, és vacsorát is csak akkor adunk neki, ha a vacsorához hoz vagy a Juonnal hozat a Zsupanek szélén levő kiskocsmából egy liter pálinkát.

Emberünk ebbe mindjárt belement, és mivel ő nem mert Zsupaneken mutatkozni, — amit én már előre is tudtam — a pálinkáért Juont küldötte. Így tehát alkalman nyilott üzenetemet a járásörmester úrhoz eljuttatni és a járásörmester úr újabb utasításait Juon útján átvenni.

Hanem hát Juon is ugyancsak megemberelte ám magát, mert olyan gyorsan járt, mint a madár. A rövi-

Bokor László őrmester, az országos esendőrségi lovasmérkőzés legénységi bajnoka.

debb utat használta és a pálinkával olyan hamar visszatért, hogy azon még én magam is elesodálkoztam.

Argyelán tehát nem is sejtette, hogy Juon nemcsak pálinkáért volt, hanem a csendőrlaktanyában is járt.

Mikor Juon a pálinkával visszaérkezett, közösen megvacsoráztunk, vacsora után pedig — mivel már kezdett sötétedni — a birkákat a szálláshoz összereltük. Terelés közben közölte velem a járásörmester úr üzenetét, és ott állapotunk meg abban, hogy emberünket miként fogjuk a csendőrök kezei közé vinni.

Mikor pedig a birkákat mind egy helyre tereltük, leültünk beszélgetni és a vacsoránál megmaradt jó fél üveg pálinkát megiszogatni.

Pálinkázás közben állapotunk meg abban, hogy Argyelánnal ki fog elmenni. De hát erre nézve a juhászokkal én már előre megállapodtam és így az öreg Nyikuláj és az öreg Tódor, meg a bicegő Petru szabadkoztak is, hogy ők nem mennek, mert nem bírják azt a nehéz sziklás utat járni; inkább ott maradnak a birkák mellett.

Tehát a megbeszélés szerint is én meg a Juon ajánlkoztunk. Juon mindjárt kérte is a díját, amit emberünk vonakodás nélkül azonnal a kezünkbe is nyomott, még pedig 1—1 darab 20 koronás aranyat.

A szállásról egész sötétben, úgy 10 óra tájban indultunk el. Elöl ment Juon, hátul pedig én, hogy emberünket mindig szemmel tartahassam... A sziklás és néhol igen meredek úton bizony kimelegedtünk; többször meg is kellett állanunk pihenni, mert emberünk nem igen bírta a fárasztó hegymászást.

Mikor a „Pihentető“ közelébe értünk, a Juon megint jól végezte dolgát, mert olyan „szép botlást“ csinált, hogy majdnem hasra vágódott és arra olyan hangosan emlegette a „Domnyező“-t, hogy Csiszér őrsvezető úrék tudom jól meghallhatták.

De hát az őrsvezető úrék is kitétek ám magukért, mert mikor hozzájuk értünk, Argyelánt olyan hamar levették a tízkörméről, hogy csuda. Elvégezték azt, kérem, egy szempillantás alatt. Krivarics esendőr úr a lábát, Csiszér őrsvezető úr pedig a jobb karját kapta el és a másik pillanatban Argyelán már a „Pihentető“ szikla tövében feküdt kezén és lábán megvasalva. Nekünk a lefogásban nem is kellett segítenünk.

Hanem hát jó is volt, hogy vele oly hamar végezték, mert Argyelán kabátjának külső jobb zsebében egy hatlövetű töltött pisztolyt, belső zsebében pedig egy nagy nyitott bieskát találtunk.

Argyelán megkötötte magát és nem akart saját lábán a hegyről lejönni s így kezén és lábán jól megvasalva nekem meg a Juonnak kellett a vállunkon Zsu-

panekre leszállítani. Hanem a gazember meg is nyomott ám jól bennünket.

Most a zsupaneki községháza tanácstermében ül a nagy asztalhoz vasalva; onnan már nem szökhetik el, mert négyen is vigyáznak rá.

— Jól van, most már tudok mindent — szakította félbe Barabás járásörmester a beszélőt. Köszönöm, Gligor, a szívességét, dolgát igen jól végezte. Hanem mielőtt elmenne, erre a jól sikerült dologra mégegyszer rágyujthatunk ezekre a jó szivarokra.

Az illető, mielőtt a laktanyából távozott volna, a gyilkos által kíséreti díj fejében nekik adott 2 darab 20 koronás aranyat átadta a járásörmesternek.

Emberének távozása után Barabás járásörmester azonnal intézkedett, hogy a terep őrzésére különböző helyekre kirendelt esendőrök és rendőrök bevonuljanak. A szakácsnét pedig felköltötte és meghagyta neki, hogy az őrre bevonuló esendőröket jó meleg étellel várja, mert azok egész nap nemesak meleg, de esetleg hideg ételt sem ehettek. Azután pedig lakására ment lepihenni.

A Csizsér őrvezető vezetése alatt volt 4 főből álló járőr reggel 7 órakor kísérte be a rablógyilkost az orsovai esendőrlaktanyába, kit Barabás járásörmester már türelmetlenül várt.

Midőn a gonosztevő Barabást meglátta, megregett, azonban nyugodtságot színelte, a terhére rótt bűncselekményt pedig tagadta.

A járásörmester sas szeme azonban mindjárt felfedezett valamit. Meglátta, hogy a gyanúsított vértől lemosott bolyhos szőrű condrajának elején három kis koponyaszilánk van a szövet szőre közé beragadva s midőn azokat azon helyre, ahol találtattak, a bizalmi egyénként a laktanyába rendelt rendőrök előtt cérmával a kabát szövetére felerősítette, kérdezte emberétől, hogy ha ártatlannak vallja magát, akkor a koponyaszilánkokat hol szerezte, miként kerültek azok a kabátjára?

A gonosztevő azonban csak kitérő választ adott és a gyilkosságról még mindég nem akart semmit sem tudni.

Most a járásörmester a laktanyába hozott bűnjeleket rakatta elébe, ugyanakkor pedig alaposan megmotozta és midőn a kabát bélésébe bevarrva volt 14 darab 20 koronás arany is előkerült, a megrögzött gonosztevő megtört és töredelmes vallomást tett.

A beösmérésben levő gyanúsított tettét az alábbiak szerint adta elő:

— Szombaton alkonyat táján, mikor a sörháznál a favágást elvégeztük és ki lettünk fizetve, két favágó társammal együtt bementem a dunaparti kiskoresmába pálinkázni. Ott ahhoz az asztalhoz ültünk le, ahol már Todoreszku ült és szintén pálinkát iszogatótt.

Todoreszkunak, mikor melléje leültünk, már jókedve volt és mivel engem már ösmert — dolgoztunk együtt a petroleumgyárban — nekem is rendelt egy kis üveg pálinkát. Később ezt még kétszer megisméltelte.

Todoreszku a rendelt pálinka árát két ízben is ott az asztalnál előttünk a nyakában lógó zacskóból arannyal fizette s így láttam, hogy zacskójában sok pénz van.

Némi tőprengés után elhatároztam, hogy Todoreszku pénzét minden áron megszerzem. Ezt úgy gondoltam legkönnyebben keresztülvinni, hogy Todoreszku — mivel tudtam, hogy útját a vasúttelep felé fogja venni — valami elhagyott helyen hátulról leütöm és kifosztom.

Megittam tehát pálinkámat és felálltam, hogy távozom, Todoreszku azonban kért, hogy maradjak még és igyam meg vele még egy kis üveggel. De én szabadkozva azt mondtam neki, hogy nem maradhatok, mert dolgom van, s azzal elköszönve az asztalnál levőktől, távoztam. Todoreszku pedig — ki ekkor kenyérrel szállonát falatozott — még rendelt magának egy kis üveg pálinkát.

Mikor a koresmából kijöttem, hazasiettem a lakásomra és magamhoz vettem egy baltanyélnek kifaragott rövid keményfa-dorongot. Azt a kabátom bal ujjába rejtve gyorsan visszamentem a Dunapartra és ott elrejtözve vártam Todoreszkunak a koresmából való távozását.

Todoreszku a két favágó társammal együtt este 10

óra tájban hagyta el a koresmát és az erdészeti hivatal felé tartott; én pedig észrevétlenül követtem őket. Az erdészeti hivatal előtt a két favágó Todoreszkutól elvált és a hegyalatti „Felső-utca” felé távozott.

Midőn favágó társaim az utca sarkánál befordultak, meggyorsítottam lépteimet és Todoreszkuhoz csatlakoztam, ki a Fő-utcán át szállására, a vasúttelep felé igyekezett.

Todoreszku örült annak, hogy velem ismét találkozott és, hogy vele én is a vasúttelep felé tartok.

Lassan beszélgetve haladtunk keresztül a városon és midőn a Cserna-folyó hídjára értünk, azt indítványoztam, hogy a füzes között vezető rövidebb úton menjünk és kissé ülünk le, mert valami kisebb kavics vagy göröngy a lábamat töri és azt a lyukas cipőmből el kell távolítani.

A kissé ittas Todoreszku indítványomat mindjárt elfogadta és azt mondotta, hogy a holdvilág mellett ő is megkeni lábait a magával hozott olajjal.

A Cserna hídjáról tehát letértünk balra a füzes között vezető gyalogútra és onnan az út melletti füzesbe.

A füzesbe érve, én mindjárt leültem és az egyik cipőmet levetve úgy tettem, mintha a lábamat sértő tárgyat távolítanám el, azután pedig a cipőt gyorsan felhúztam. Ezalatt Todoreszku is mellém telepedett; a sapkáját és az olajos üveget maga mellé letéve, hozzáfogott boeskorainak levetéséhez.

Midőn ő a boeskorai kioldásával volt elfoglalva, én a háta mögé kúszva felálltam és a kabátom ujjában elrejtve volt dorongot észrevétlenül előrántva, azzal a fejére gyors egymásutánban két nagy ütést mértem.

A súlyos ütések után Todoreszku ülő helyzetében megingott és hörögve hanyatt esett; most én a hanyatt fekvő Todoreszkunak a fejét a doronggal addig ütöttem, amíg mozgott, azután a zsebeit gyorsan kikutattam és a nyakában volt pénzes zacskót leszakítva magamhoz vettem.

Később, midőn megolvastam, 17 darab 20 koronás aranyat és 9 korona 28 fillér aprópénzt találtam benne.

Bicskáját, mert csak fanyelű volt, a nadrágja zsebében hagytam. A pénzen kívül más értékesebb tárgy nem volt nála.

Midőn a halott Todoreszkutól a pénzt elszedtem, a hullát a két lábánál fogva behúztam a Csernába és ott a folyó közepe felé jól betoltam, a füzesben maradt dorongot is levittem és messze a folyóba dobtam. Azután pedig ruhámat és kezemet a folyóban a vértől lemosva onnan gyorsan a lakásomra tértem.

Reggel elmentem cipőt, harmonikát, szipkát, gyujtót és dohányfélét vásárolni, és miután a feleségem ügyis elhagyott, az volt a szándékom, hogy Romániába átszököm, mert azt gondoltam, hogy ha rájönnek is arra, hogy Todoreszku én gyilkoltam meg, külföldön mégsem tudnak olyan könnyen feltalálni.

Más mondanivalóm nincsen, mert a többi a járásörmester úr már úgy is tudja — fejezte be a gonosztevő.

Most pedig el vagyok készülve mindenre, azonban csak azt nem tudom magamnak megbocsájtani, hogy én, akinek a bíróságokkal többször akadt dolgom, be hagytam magamat csapatni a ravasz juhászokkal.

A gyanúsítottat még azon a napon Karánsebesre kísérték és az ottani kir. ügyészségnek tényvázlat mellett átadták.

A sértett Todoreszku Tódor hulláját az eset után csak napok múlva találták fel a Cserna folyó torkolatánál az orsovai kis erdő mellett, hol a folyó árja által kimosott fák gyökereibe volt fennakadva. Csak a véletlenül mult, hogy a hullát magyar területen halászták ki, mert az a Duna vizétől már csak mintegy 20–30 méternyire volt a Cserna torkolatában. Ha a hulla az Orsovánál igen széles Dunába került volna, akkor azt aligha lehetett volna feltalálni.

A hulláról és annak boncolásáról felvett jegyzőkönyvben foglaltak egyeztek a tettes beismerő vallomásával. Tettes az áldozatát tényleg boeskor levétel közben ütötte le, mert az áldozat lábán talált boeskorok egyike már meg volt oldva.

A fejsérülésen kívül a hullán más sérülés nem találtatott; a fejsérülés azonban azt igazolta, hogy tettes áldozatával vadállati kegyetlenséggel bánt el, mert nemesak a koponyát, hanem az arcereszt is teljesen összeroncsolta.

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A tiszteletdíjak.

A gyilkosságnál használt keményfadorongot nem lehetett feltalálni, mert azt még a tett éjjelén a Cserna, illetve a Duna magyar területről elvitte.

*

A leírt eset után mintegy négy hónap múlva, a karánsebesi törvényszéki épület „Tanúk szobájá”-ban Szentkirályi Zoltán vizsgálóbíró felkereste Barabás járásörmezt és kérte, hogy ha a gyilkossági ügy főtárgyalását befejezték, őt az irodájában keresse fel, mert ezen újból szőnyegre került esetet illetőleg szeretne vele egy kis eszmecsere-t folytatni.

A főtárgyalás a délutáni órákig húzódván, Barabás járásörmez délután 5 órakor lépett be a vizsgálóbíró szobájába.

A járásörmez beléptekor Szentkirályi vizsgálóbíró felkelve asztalától, vendége elé sietett s midőn őt székekkel és szivarral megkínálta, mondotta:

— Igazán nagyon örülök, hogy volt szíves felkeresni, járásörmez úr; már régen vártam az alkalmat, hogy Önnel találkozhatnék. Tudja, a ma tárgyalt gyilkossági eset érdekelt engem, arra vonatkozólag óhajtottam Öntől egyet-mást megtudni, — válaszolva a vizsgálóbíró. Ugyanis midőn az eset történetkor Orsován voltam, az ügyvel kapcsolatos vizsgálóbírói teendőket nem tudtam elvégezni, mert az áldozat hulláját akkor nem tudtuk a Cserna folyóban feltalálni, a tettes pedig szokásból volt s így kénytelen voltam Karánsebesre visszatérni. Visszatérésem előtt pedig a kívánt felvilágosításokat nem kaphattam meg, mert Ön a megszökött gyanúsított kézrekerítésével volt igen elfoglalva, amiben én, mint vizsgálóbíró, az eredmény esetleges hátrányára egy percre sem akadályozhattam.

Most azonban, „azt hiszem, nem hajt bennünket a tatár” — az esetet így nyugodtan átvehetjük; remélve, hogy a járásörmez úr lesz szíves megadni a kívánt felvilágosításokat?

— Teljes készséggel, csak kérdezzen a vizsgálóbíró úr — válaszolta Barabás járásörmez.

— Mondja meg tehát kérem — adta fel a kérdést a vizsgálóbíró — hogy arról a bizonyos sapkáról, amely

semiben sem különbözött a Krassó-Szörény megye déli vidékén általában használt sapkáktól, miből következett olyan gyorsan és határozottan, hogy az Todorcszku Tódoré volt és hogy ő az áldozat?

— Azt igen egyszerű okból tehettem, — válaszolta a járásörmez. Én örskörletemben, sőt mint járásparancsnok, még azon kívül is, elég jó helyi és személyi ismerettel rendelkezem; a megboldogult Todorcszku Tódort is ismertem különös szokásaival együtt.

A vallási örületben szenvedő félkegyelmű Todorcszkunak az volt a mániája, hogy az Istent csak levett főveggel lehet igazán tisztelni. Ezért ő folytonosan, még télen is, főveg nélkül járt és a sapkáját mindig a kezében, vagy pedig a hóna alatt hordozta.

Mint napszámos a petróleumgyárban dolgozott, de csak akkor, amikor éppen kedve tartotta. A gyár azért nem küldötte el, mert ha dolgozott, igen megbízható és szorgalmas volt. Ha nem dolgozott, többnyire a szabadban csatangolt; az éjjeleket is a vasúttelep szélén egy nyitott félszerben vagy a közelben legeltető juhászok között a szabad ég alatt töltötte. Szeszest italt, 3-4 kis üveg pálinkát, egy héten csak egyszer és pedig kizárólag szombaton este a dunaparti kis korezmában ivott.

Az Istenfélő Todorcszku igen jól viselte magát, még csak kihágást sem követett el soha. Mint jó munkás, — különösen ha éjjel is dolgozott — szépen keresett és megtakarított pénzét mindig aranyba váltotta be és azt nyakában lógó vászonzacskóban hordozta.

Utóbbi időben Todorcszkunak a lába fájt, illetve lábszárjai valamitől kisebesedtek; midőn egy alkalommal őt az utcán megszólítottam, arról nekem is panaszkodott és azt mondotta, hogy lábait olajjal szokta kengetni, mert attól a sebek hamarabb gyógyulnak és lehullanak; azért viszi most is az üvegben az olajat. Az olajos üvegére tehát ebből az időből emlékeztem, mert olyan különös alakú volt.

Mikor a helyszínt alaposan megtekintve, a vértócsa mellett talált sapkát és olajos üveget kezembe vettem, nem volt nehéz kitalálnom, hogy az áldozat kiesoda, mikor egy olyan sapka került a kezembe, amely belül

még teljesen tiszta, kívül ellenben igen piszkos és elhasznált volt, és e mellett feküdt az a bizonyos olajos üveg, amelyet látásból már ismertem. De a rendőrök is jelentették, hogy eltűnésről addig senki sem tett feljelentést s így nem is gondolhattam mást, mint hogy csakis a félkegyelmű Todoreszku Tódor lehet az áldozat, aki pénzét mindig magánál hordja s ha nem dolgozik, állandóan a szabadban csatangol.

— Hát hogyan vélt az olajos üvegről a gyilkos nyomára jönni, mikor én azon semmiféle nyomot nem fedeztem fel? — tette fel a másik kérdést Szentkirályi vizsgálóbíró.

— Bizonyítékot tartalmazó nyomot azon én sem találtam — válaszolta a járásörmester — de nekem akkor az üvegre azért volt szükségem, hogy megtudjam, hogy Todoreszku az olajat mikor vásárolta és hogy ki volt vele az üzletben, mikor az olajért fizetett.

Elmentem tehát az olajos üveggel abba a fűszerüzletbe, ahol Todoreszku az olajat szokta vásárolni, de bizony ott nem sok szerencsével jártam, mert azt a felvilágosítást kaptam, hogy az olaj vásárlásánál Todoreszku egyedül volt és aprópénzzel fizetett.

A kapott semmitmondó fölvilágosítás után kissé meghökkenem, hogy esetleg nem tudok hamarosan a tettes nyomára jönni.

Elhagyva tehát az üzletet, ott az utcán gondolkodóba estem; azon gondolkodtam, hogy Todoreszku az előző napon ugyan hol fordulhatott meg. Ezt azonban először igen nehéznek véltem eltalálni, mert — mint az előbb is említém — ő mindenfelé szokott csatangolni. Töprengés közben azonban egyszer csak eszembe jutott, hogy a gyilkosság előtt való napon éppen szombat volt, s így feltételeztem, hogy Todoreszku az elmaradhatatlan 3—4 kis üveg pálinkáért a dunaparti kis koresmát bizonyára igénybe vette, ahol rendszeren, esupa dícsékvésből, a nyakában lógó nagy erszényből arannyal szokott fizetni.

Mikor a koresmai pálinkázás eszembe jutott, mindjárt arra gondoltam, hogy a gyilkossági eset rúgóját ott kell keresni.

Azonnal elmentem tehát a dunaparti kis koresmába, és bizony nem csalódtam, mert a koresmárostól megtudtam, hogy Todoreszku az előző napon este 10 óráig tényleg ott volt és negyed magával, vagyis két favágóval és egy szintén munkás kinézésű himlőhelyes arcú egyénnel pálinkát iszogatót, melynek árát — szokásához híven — arannyal fizette ki.

A koresmáros a Todoreszkuval volt három egyén közül névleg csak az egyik favágót tudta megnevezni, és azt állította, hogy a két favágó boeskort, a himlőhelyes arcú munkáskinézésű egyén pedig cipőt viselt. Ez utóbbi, mikor a Todoreszku által neki rendelt két kisüveg pálinkát megitta, a többieket otthagya este 9 óra tájban a koresmából eltávozott.

A koresmáros azt is mondotta, hogy a himlőhelyes arcú, cipőt viselő egyént a koresmájában és az utcán már többször látta, azonban annak nevét, vagy lakását nem tudja.

Nekem pedig minden áron a cipős atyafira volt szükségem, mert a helyszínen a tettes után sarkos lábhelitől eredő nyom volt található.

Ha a koresmáros a himlőhelyes munkáskinézésű egyént már többször látta, akkor az idegen, különösen pedig külföldi nem lehet, tehát azt csakis Orsován, vagy annak körletében kell keresni.

Még ott a koresmáros lakásán felvonultattam tehát agyamban az örsöm körletében lakó általam ösmert himlőhelyes egyéneket és a koresmáros leírása alapján mindjárt rájöttem, hogy az illető nem lehet más, mint a petróleumgyárból elbocsájtott Argyelán Demeter nevű román napszámos. Meg is fogamzott agyamban mindjárt az a gondolat, hogy a gyilkosságot a közártalmú Argyelán követhette el, mert őt — ki különböző bűneseményekért, köztük rablásért is volt már elítélve — gyilkosság elkövetésére is képesnek tartottam.

A koresmát elhagyva elindultam tehát a koresmáros által névleg megnevezett favágót felkeresni, hogy tőle határozottan megtudjam, hogy az előző este ki volt a társaságukban, vagyis, hogy ki volt az a himlőhelyes egyén, aki velük egy asztalnál iszogatót.

Utam sikerrel járt, mert az illető favágót éppen otthon találtam, aki mindjárt mondotta, hogy a velük

volt himlőhelyes egyént Argyelán Demeternek hívják, ki neki és favágó társának az előző héten a favágásnál segédkezett. A favágó neje pedig, mikor meghallotta, hogy ki felől érdeklődöm, közölte velem, hogy pár perccel előbb tért haza a piacról és útközben találkozott Argyelánnal, aki a „Grackában“ levő lakása felé tartott. Ő megállította Argyelánt és szoba elegyedett vele, amikor is beszéd közben, csomagjait megtapogatva, kérdezte tőle, hogy a csomagokban mit visz? Argyelán azt mondotta, hogy a nagyobbik csomagban harmónika, a kisebbikben pedig cipő van.

Erre én az asszonytól megkérdeztem, hogy úgy a harmónika, mint a cipő hogyan és mibe volt csomagolva, esetleg látta-e a jelzett cikkeket? A bőbeszédű asszony azután elmondotta, hogy a csomagban volt cikkeket nem látta, de a nagyobbik csomagot jól megtapogatta és abban tényleg harmónikát érzett, a cipőt azonban nem érezhette, mert az dobozban volt. Mindkét csomag, — mint ahogy a boltokban szokták — gondosan papirba volt csomagolva és spárgával átkötve. Kérdezte is Argyelántól, hogy a harmónikát és a cipőt talán most vette? Mire Argyelán azt felelte, hogy nem vette, hanem egy kiszívott tajtékpipáért meg egy rojtos bőrdohányzacskóért egy ismerősétől kapta.

Én mindjárt tisztában voltam vele, hogy Argyelán az asszonynak hazudott, mert ha a harmónika és a cipő valamelyik ismerősétől került volna a birtokába, azok bizonyára nem lettek volna olyan gondosan — mint ahogy azt az asszony állította — kereskedői módra papirba és a cipő még dobozba is csomagolva. Argyelán a harmónikát és a cipőt valamelyik üzletben csakis akkor vásárolhatta és minden valószínűség szerint a rablott pénzből, mert az előző héten, a favágó állítása szerint, csak 15 koronát keresett, abból pedig a két tárgyat meg nem vehette.

Most már utamat egyenesen a főteán levő, hangszereket is árúsító bazárüzletnek vettem, ahol a főnöktől megtudtam, hogy a himlőhelyes Argyelán rövid idővel ezelőtt tényleg ott járt és 28 koronáért egy háromsoros harmónikát és egy díszesebb kivitelű cigarettaszípkát vásárolt, amely tárgyakért egy darab 20 koronás és egy darab 10 koronás arannyal fizetett.

Az itt nyert felvilágosítás alapján átmentem a cipőüzletbe, ahol közölték velem, hogy emberem ott egy pár 44-es számú „box“, tehát jobb minőségű, úgynevezett „cúgos“ cipőt vásárolt 16 koronáért. A cipőért egy darab 20 koronás arannyal fizetett és azután az üzletből kilépve, balra gyorsan távozott.

Én most már teljesen tisztában voltam azzal, hogy helyes nyomon járok. Argyelán tehát a harmónikát, cipőt és a cigarettaszípkát a Todoreszkuól rabolt aranyon vásárolta. Nem is maradt tehát most már más hátra, mint gyorsan megállapítani, hogy Argyelán hol tartózkodik, erre nézve pedig támpontul szolgált a favágó mejének az a közlése, hogy mikor ő Argyelántól elvált, Argyelán a „grackai“ lakása felé tartott.

Meggyőződést szerzendő arról, hogy Argyelán tényleg a lakására ment-e, puhatolódzás végett a „Gracka“ szorosba vezető rövid mellékutca sarkán levő vegyeskereskedésbe mentem, ahol az üzlettulajdonostól, aki egyébként egyik igen jó ismerősöm, megtudtam, hogy midőn ő mintegy félórával előbb az üzlet ajtajában állott, Argyelán gyors léptekkel a belváros felől jött, kezében két csomaggal. Az üzlethez érve oda betért, ott megivott egy kis üveg pálinkát, azonkívül vásárolt két csomag cigarettadohányt és két doboz gyufát és midőn azok árát aprópénzzel kifizette, rövid otttartózkodás után a lakása felé távozott.

A hallottak után tehát biztosra kellett vennem, hogy a rablógyilkos Argyelán a hegy oldalában levő lakásán tartózkodik.

Gyorsan magamhoz vontam tehát csendőreimet és a bizalmi egyénként igénybe vett két városi rendőrt és megkíséreltük az elfogást.

Arról pedig, hogy kíséretünk kudarcra járt, vagyis, hogy a gyilkos kisiklott kezeink közül, a vizsgálóbíró úr már tudomással bír, mert akkor arról a vizsgálóbíró úrnak tettünk jelentést — fejezé be elbeszélését Barabás járásörmester.

— Igen, azt tudom, hogy akkor az elfogás nem sikerült, — válaszolta a vizsgálóbíró — de hát én most nem is arra vagyok kíváncsi, hogy az akkor miért

Képek a csendőrségi országos lovasmérkőzésről: A díjkiosztás. A kép azt a jelenetet mutatja, amint a belügyminiszter neje Komornik Lóránt őrnagynak, a díjugratás győztesének, átnyújtja a belügyminiszter tiszteletdíját.

nem sikerült, hanem azt szeretném még tudni, hogy járásőrmester úr a rendelkezésére állott igen csekélynek mondható erővel, hogyan tudta a hegyek közé menekült szökevényt olyan rövid idő alatt kézre keríteni?

— A gonosztevőnek kezeink közül való kisiklása engem bizony kellemetlenül érintett, — folytatta Barabás járásőrmester — azonban nem adtam fel a reményt, hogy azt rövid idő alatt mégis kézre tudjuk keríteni.

Tehát mikor a rablógyilkos előlünk Zsupanek község irányába a sűrű erdővel borított hegyek közé menekült, első dolgom volt a bekerítő gyűrűt úgy megcsinálni, hogy abból az illető ki ne juthasson. Bár nem tartottam valószínűnek, hogy a gonosztevő Magyarország belseje felé, vagy a Dunán keresztül Szerbiába vegye útját, mégis számolva az eshetőségekkel, a bekerítő gyűrűt úgy formáltam meg, hogy emberem előtt minden út el legyen vágva. Az ország belseje felé vezető utakat és a Romániára néző ottani keskeny magyar határt csendőrökkel szállottam meg, míg a Duna partját a rendelkezésemre boesájtott rendőrökkel őriztettem.

Hogy miért nem tartottam lehetségesnek azt, hogy a gyanúsított az ország belseje felé, vagy Szerbiának vegye útját, ezt abból következtettem, hogy a gonosztevőnek már többször volt dolga a magyar csendőrökkel, illetve a magyar rendőrhatóságokkal s így bizonyára tudnia kellett, hogy ha az ország belseje felé menekül, ott hamarosan kézre fog kerülni. A Szerbiába való átkelést pedig meg sem kísérelhette, mert akkor esolnakszerzés közben tette volna ki magát az elfogás veszélyének.

A gonosztevő előlünk Románia irányába menekült, tehát fel kellett tételeznem, hogy mint románajkú egyén arra fog törekedni, hogy Romániába jusson, hol a nép nyelvét értve jobban tud elrejtőzni és magának valami foglalkozást szerezni.

Hogy az illető a Romániába való átjutást titkos utakon fogja csak megkísérelni, azzal én, — aki az ottani határszéli viszonyokat jól ismerem — tisztában

voltam; de tudtam azt is, hogy az alig járható titkos, úgynevezett „csempész“ utakat csak a „hivatásos“ csempészek és a hegyek között tartozkodó pásztorok ismerik.

A csendőrök elől menekült gyilkosnak nem volt alkalma csempészekkel szövetkezni s így fel kellett tételeznem, — amiben később nem is csalódtam — hogy a gonosztevő a határon való kalauzolás végett a zsupaneki hegyeken legeltető pásztorokhoz fog fordulni. Tehát mikor a bekerítésre irányuló intézkedéseket megtettem, első dolgom az volt, hogy a pásztorokkal észrevétlenül érintkezésbe lépjek.

Azonnal felkerestem tehát egyik megbízható emberem, — ki előbb szintén pásztorokdással foglalkozott — és azt kellett utasításokkal ellátva a zsupaneki hegyek közé küldöttem az ott legeltető juhászokhoz.

Ez az emberem a reá bízott feladatot a juhászok segítségével fényesen megoldotta, mert a szökésben volt gyilkos, még ugyanazon nap éjjel előtt kezébe került az „Alion“ hegyen átvezető „csempész“ úton lesben állott járőrömmek.

— Na járásőrmester úr, most már tudok mindent — mondta Szentkirályi vizsgálóbíró. Ön ezen rablógyilkossági esetet különös „bravúrral“ oldotta meg, mert még a tettest is a csendőrök kezei közé vitette.

Mikor Barabás járásőrmester Karánsebesről Orsovára hazaérkezett, — mint aki dolgát jól végezte — meglegedetten ült le íróasztalához a tényvázlat fogalmazványára rávezetni, hogy: sértett Todoroszkú Tódor gyilkosa és kirablója, Argyelán Demeter napszámos a karánsebesi kir. törvényszék által életfogytiglani fegyházra ítéltetett.

Igy történt ez bizony szóról-szóra. Olvassátok, bajtársak és tanuljatok belőle. A Barabás járásőrmestereknek köszönhetjük, hogy azzá lettünk, amik voltunk, s addig leszünk tisztelték és becsültek, amíg Barabás járásőrmestereink lesznek. Ez legyen a tanulsága az én talán kissé hosszúra is nyúlt történetemnek.

A MI HŐSEINK

Vitéz Diószegi (Derjanicz) Imre tiszthelyettes.

Diószegi tiszthelyettes az 1914—15. évi apróbb dunai önkéntes átkeléseknél edződött harcossá. Már ezekben az években megszerezte a bánáti hadseregparancsnokság díesérő okiratát és a másodosztályú ezüst vitézségi érmét, ami egy sikeres dunai átkelésnek volt az eredménye.

Amikor aztán a harcok színtere Szerbiába helyeződött át, önkéntes jelentkezés folytán a Hirsch Hugó alezredes (Brunn) zászlóaljához került, ahol a 3. számú portyázó század (Streifkompagnie No. 3.) 3. szakaszának lett a parancsnoka.

A portyázó század résztvett a diadalmas előnyomulás minden mozzanatában s 1917. év október

Vitéz Diószegi (Derjanicz) Imre tiszthelyettes.

havában Albániában Elbasszántól délkeletre a Turje (1790 m.) magaslaton foglalt figyelő állást. A Turje-magaslat fekvésénél fogva bevehetetlennek látszott s a szerbek ezen a részen nem is próbálkoztak. Annál inkább szorongatták azonban a Skumbi völgyében elhelyezkedő német és bolgár csapatokat.

A németek és bolgárok vitézül harcoltak, de a szerb túlerő elől kénytelenek voltak kitérni, ami által köztük és az osztrák-magyar csapatok között az összeköttetés megszakadt és az egész frontrészt a felgöngyölítés veszélye fenyegette.

E veszély elhárítása végett a 3. portyázó század azt a parancsot kapta, hogy október 30-án reggel 5 órakor álláspontját hagyja el s Stravaj-Propisti irányában, a Skumbi völgyébe leereszkedve, az előnyomulásban levő ellenséges erőket támadja meg s az összeköttetést helyreállítva, a német és bol-

gár csapatok új állásban leendő elhelyezkedését sikeres támadásával segítse elő.

A század a kitűzött időben el is indult. Zöme az állásponttól délre húzódó 1624-es magaslati vonalról ereszkedett alá, míg Diószegi szakasza, mint bal oldalvéd, a Proni Stravanje déli lejtőjén nyomult előre Stravanje Slatina irányába, hogy a Skumbi völgyébe érhessen.

Egy órai erőltetett menetelés után már hallani lehetett a puskaropogást... Kevéssel rá pedig egy erdőtisztásról kivehető volt a völgyben visszavonuló német és bolgár rajvonal s az azt követő szerb zászlóaljak.

Diószegi tiszthelyettes látva azt, hogy a szerbek hátába és oldalába kerülhet, azonnal intézkedett. Egy négy főből álló járőrt küldött a visszavonuló bolgár csapatokhoz azzal a jelentéssel, hogy a portyázó század előnyomulóban van, ő pedig szakaszával Stravanje irányában hátba és oldalba támadja az előnyomuló szerb csapatokat. Egyidejűleg századparancsnokát is értesítette.

Majd aztán szakaszát megfelelően elosztva, megtámadta az ellenséget. A hátulról és oldalról kapott erős és hatásos puskatűzben az ellenség megtorpant, majd amikor az egész század beavatkozott a harcba, előnyomulását is megszüntette. Ellentámadásra azonban nem volt ideje, mert egyszerre csak oldalról és hátulról felharsant a „hurra“ s a közben időt nyert németek és bolgárok is ellentámadásba mentek át, amire a szerbek fejüket vesztve hanyatt-homlok menekültek, több mint száz halottat és számos sebesültet hagyva az ütközet színhelyén.

Diószegi meglepő támadásával lehetővé tette, hogy a németek és bolgárok eredeti állásukat foglalják el s nem kényszerültek új állásokban elhelyezkedni, aminek elősegítése volt pedig tulajdonképpen századának a feladata.

Századparancsnoka ezt írja róla: „A leírt és vázolt akcióban, mint a század parancsnoka, személyesen résztvettem, miért is felelősségem tudatában kijelentem, hogy e sikerült fegyvertény *Derjanicz Imre csendőr, c. őrmester ügyes és bátor vezetésének, de főképen személyes magatartásának — mellyel legénységébe önbizalmat és bátorságot öntött — volt köszönhető*, amit hadosztályparancsnokságunk a kitüntetéseknek soron kívüli kiadásával szintén elismert. Szivásy Rezső s. k., főhadnagy.“

Nyolc nappal a sikeres támadás után már ott ragyogott Diószegi mellén az 1. osztályú ezüst vitézségi érem. Hősi cselekedete művészi rajzban is megörökítést nyert, hogy országszerte hirdesse a magyar csendőr kiváló vitézségét.

A nagyobb rész inkább javasolni szeret nagy tetteket, mint azokat gyakorolni. Széchenyi.

Képek az otrantói tengeri ütközet tizedik évfordulójának megünnepléséről: Scitovszky Béla belügyminiszter megkoszorúzza az emléktáblát.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A spanyol csendőrség.

Dezséri BACHÓ LÁSZLÓ százados fordítása.

(9. közlemény.)

212. Ha az őrsnek a vásárok és búcsúk, vagy ünnepek napjain nem volna más különös ellátandó szolgálata, akkor az őrs a helyszínen az őrs teljes létszámával jelenik meg, hogy szükség esetén a törvények tiszteletbentartását könnyebben kierőszakolhassa.

213. Körzetének összes utait, ösvényeit, szakadékait és erdeit rajzban is tartsa nyilván, azokat a legpontosabban tanulmányozza s a terep pontos és teljes ismeretét alantásaitól minden körülmények között követelje meg.

214. Ha olyan őrsöt vezet, melynek székhelyén keresztül posta vagy utasszállító kocsijáratok közlekednek, legyen gondja arra, hogy az utat a járatok áthaladásának idejében különböző irányban fokozott figyelemmel őriztesse mindaddig, míg azok területén át nem haladtak s szükség esetén részesítse azokat a kellő védelemben.

215. Ha a posta- vagy kocsijárat nem érkeznek meg az előírt időben, az őrsparancsnok az érkezési irányba őrsjáratot küld ki, melynek kötelessége az útvonal biztonságát mindaddig ellenőrizni és biztosítani, míg az esedékes posta- vagy kocsijárat nem találkozik, vagy késésének okáról megbízható értesülést nem szerez.

216. Ha valamely nyilvános vagy magánkocsi utasai kényszerítve lennének a kocsi megrongálódása következtében az őrs területén utazásukat megszakítani, az őrsparancsnok kötelessége arról gondoskodni, hogy ezen utasok minden szükséges támogatásban részesüljenek.

217. Ha valaki azzal jelentkezik az őrsparancsnokságnál, hogy pénzt vagy más értéktárgyat kell szállítania, az őrsparancsnoknak kötelessége neki a kívánt segítséget megadni.

218. Ha az őrs székhelyén egy tábornok, vagy pedig a tartomány polgári kormányzója megjelenik, az őrs parancsnok szabályszerűen jelentkezik parancsok, vagy utasítások kikérése végett.

219. Legalább kéthavonta bejárja a őrs területén fekvő összes községeket és magányos tereptárgyakat, érintkezésbe lép a hatóságokkal, tájékozódik ezeknél a közbiztonság fokáról és megbeszéli velük az esetleg még életbeléptetendő intézkedéseket, ha valamely területen elkövetett bűncselekmények, vagy okozott károk ilyeneket szükségessé tennének; a helyszínen intézkedik a tettesek kinyomozása és a csendőri szolgálat intenzívebb ellátása érdekében.

220. Oktassa ki alantásait, hogy a posta- és utasszállító kocsijáratok kiindulási pontjain, szóváltások és veselkedések elkerülése végett a következő elindítási sorrendet tartsa be:

221. 1. Állami hivatalos posta; 2. magánposta; 3. külföldi posta; 4. magánszemélyek abban a sorrendben, melyben az indulási állomásra érkeztek.

222. Minden őrsparancsnoknak, de különösen az országutak mentén fekvő őrsök parancsnokainak kötelességük a szomszédos őrsöket minden tudomásukra jutott fontos eseményről, különösen pedig fegyveres események megjelenéséről azonnal értesíteni.

223. Rablás vagy lopás esetén az őrsparancsnok mindent kövessen el a tettes kinyomozása és az elrablott tárgyaknak jogos tulajdonosaikhoz való visszajuttatása érdekében, aminek mindig elismervényeiben kell megtörténnie. A tettesek, elfogatásuk esetén, az illetékes bíróságnak adandók át. Ha a tettesek elmenekültek, menekülésük iránya a szomszédos őrsöknek tudomásukra hozandók, hogy azok az üldözést az egész vonalon felvehessék.

224. Ha az őrs területén szegényház van, akkor a koldusok ennek adandók át.

225. Ha az őrsparancsnoknak olyan esemény jut tudomására, mely a köznyugalmat veszélyeztetni, tegyen azonnal jelentést és pedig lehetőleg szóbelileg, a legközelebbi polgári hatóságnak, a századparancsnoknak, írásban a tartomány kormányzójának, a tercio parancs-

nokának és a csendőrség főparancsnokának; egyidejűleg pedig jelentse be az esetet a tartomány katonai főparancsnokának is.

226. Lázadás esetén pontosan tartsa be a csendőrségnek erre az esetre szóló előírásait, minden áron igyekezzék a lázadók felett fölényben maradni és a köznyugalmat, valamint a törvény uralmát helyreállítani.

227. Az előírt ünnepnapokon, ha a szolgálat megengedi, az őrs legénysége a szentmisére a templomba megy s a laktanyában csak egy ügyeletest hagy hátra. Az őrsparancsnok arra is ügyeljen, hogy a legénység vallásos kötelességének eleget tegyen, miután ebben is, mint minden másban, a csendőrségnek kell jó példával előljárnia.

XII. FEJEZET.

A századparancsnok kötelességei.

228. A századparancsnok kötelessége betartani és az őrsökkel betartatni a királyi rendeleteket, a csendőrség szolgálati szabályzatát és ABC-jét, valamint a fellettes parancsnokságok és hatóságok által esetről-esetre kiadott rendeleteket.

229. Nyilvántartást vezetnek a század örseinek működési területéről, parancsnokairól és legénységéről, továbbá az őrsök laktanyáinak leltáráról.

230. Feljegyzéseket vezetnek a század területén és az őrsök körzetein áthaladó összes utakról, a községekben megtartott vásárokról, búcsúkról és ünnepélyekről, a koresmákról, csapszékekről és mindennemű más nyilvános helyről, a hidakról, azonkívül mindazon fontos és tudnivaló dologról, mely a század területén kívül két mértföldnyi távolságban található.

231. A századparancsnok a század területén közlekedő postakocsik és a vonatok menetrendjeit nyilván tartani köteles.

232. Ugyanígy nyilvántartja azon veszélyesebb helyek, mint szakadékok, hegyoldalak, s a terep mindazon pontjainak jegyzékét, ahol a nyilvános kocsijáratok kirablása a legkönnyebb.

233. Területén tartandó országos vásárok alkalmával a rend mintaszerű fenntartása és az utak fokozottabb őrzése érdekében a parancsokat ő adja ki.

234. Területének összes vizsgálóbíróit, az összes községek polgármestereit és titkárait nyilvántartani köteles.

235. Területének terepét részletesen tanulmányozni köteles, úgy, hogy egyévi ott-tartózkodás után annak összes utait és ösvényeit úgy éjjel, mint nappal vezető nélkül megtalálja, ami úgy érthető el, hogy alárendeltjeinek szolgálatát a helyszínen állandóan ellenőrzi.

236. Gyakori ellenőrzés által győződjék meg arról, hogy a járőrök ugyanazon felszereléssel vonuljanak ki, mint ahogyan a laktanyában szolgálatot teljesítenek s ne tűrje, hogy a külszolgálatban az előírt felszerelési tárgyakon kívül mást is viseljenek; ugyancsak ellenőrizze azt is, hogy a járőrök a külszolgálatról az előírt időben térjenek vissza.

237. A legénység jó és bőséges ellátásáról gyakran győződjék meg.

238. Ha területén rablás vagy más bűntény történik, a századparancsnok szálljon ki a helyszínére és a bűnösök üldözését személyesen vezesse és az elrablott tárgyaknak jogos tulajdonosukhoz való visszaadását ellenőrizze. Az elfogott tettest adassa át az illetékes bíróságnak, azután pedig vizsgálja meg körülményesen, hogy a bűncselekmény elkövetésének a helyén és idejében az ott szolgálatot teljesített járőr hogyan teljesítette a szolgálatot.

239. Ha a bűntett tettéseit az első negyvennyolc óra alatt nem lehetett kézrekeríteni, akkor még állhatatosabb nyomozást vezet be, mert a tapasztalat szerint a gonosztevők, kiket az első pillanatokban kézrekeríteni nem lehetett, egy idő múlva — a tapasztalat szerint — rendszeren elárulják magukat.

240. Ilyen esetekben a nyomozásnak elsősorban azon egyének ellen kell irányulnia, kik mint hírhedt és gyanús egyének vannak nyilvántartva és akik, mint ilyenek, a bűncselekmény elkövetésével elsősorban gyanúsíthatók.

241. Irattárát a csendőrségnél előírt módon vezeti és meggyőződik arról, hogy alárendeltjeinek irodai munkái ugyanazon gondossággal és tisztasággal kezeltesse.

242. Gyakran, de minden három hónapban legalább egyszer a területén fekvő összes őrsöket megvizsgálni köteles. Ugyancsak gyakran vizsgálja meg a községeket, a házcsoportokat, azután a gyanús helyeket és győződjék meg arról, hogy az őrsparancsnokok az előírt módon teljesítik-e a szolgálatot. Ezen szemlék alkalmával a szolgálat legpontosabb és legegyszerűbb ellátása érdekében adatokat gyűjtsön.

243. Ha alárendeltjeinek bármelyike szolgálatának ellátása közben idegen személyek által zavartatik, vagy ha parancsok ellenállásra talál, a századparancsnok azonnal szálljon ki a helyszínére, folytassa le a szükséges vizsgálatot s a körülményekhez képest intézkedjék; bűncselekmény esetén a katonai büntető-törvénykönyv szabályai szerint járjon el.

244. Az összes hatóságokkal szemben legyen figyelmes és udvarias, hogy azok a csendőrségről a legjobb véleménnyel legyenek; különösen az írásbeli érintkezésben a legnagyobb udvariasságot tartsa szem előtt.

245. Állandóan ellenőrizze az őrsparancsnokoknak a legénységgel való bánásmódját; minden túlkapást szüntessen és büntessen meg; értesse meg alárendeltjeivel, hogy az emberi méltóság tisztelete teszi a csendőrt méltóvá arra a tiszteletreméltó egyenruhára, amelyet visel.

XIII. FEJEZET.

A szakaszparancsnokok kötelességei.

246. A szakaszparancsnokok, ha egyidejűleg szárnyparancsnokok is, kötelesek az előző pontokban előírtakhoz tartani magukat, szakaszparancsnoki minőségükben pedig a következő előírásokat tartsák szem előtt:

247. Ha alárendeltjeit felszerelési tárgyakkal látja el, az őrsparancsnokokat egy központi helyen hívja össze és az átadást személyesen fogantossítsa. Ügyeljen arra, hogy ez az átadás gyorsan, a szolgálat hátránya nélkül bonyolítottassék le s ha saját szolgálata ezt megengedi, ő maga menjen ki a szakasz vagy század egy, két, vagy több őrsére.

248. A szétosztásnál szigorúan századosa utasításaihoz tartsa magát, aki előírja, hogy a szétosztandó tárgyakból ki mit kapjon; a vételezés megtörténtét az egyes cikkekkel ellátottak nyugtáival igazolja.

249. Századosának jelentse be a csendőrök ruházati, felszerelési és élelmezési szükségleteit, hogy az a szükséges intézkedéseket megtehesse.

250. Ügyeljen arra, hogy a lovas csendőrök lovaikkal jól bánjanak és azoknak az előírt lótápmennyiséget kiadják. A lovak és a szerszámok tisztántartására a legnagyobb gondot ügyeljenek.

251. Minden hibát, melyet a szolgálat ellátása körül észrevesz, azonnal hozasson helyre s ha egyidejűleg nem századparancsnok is, észrevételeit a századosnak azonnal jelentse.

252. A felszerelés karbantartására és célszerű elhelyezésére a legnagyobb gondot fordítsa, ellenőrizze, az ágyak és az egész laktanyaberendezés mintaszerű tisztaságát, a szükséges javításokról és festésekről közvetlen előljárójának tegyen véleményes jelentést és azok engedélyezése után azokat a legnagyobb gondot fogantossítsa.

253. Ha a fegyverek javítása válik szükségessé, ezt jelentse századosának a szükséges intézkedések megtétele végett, ha a fegyvereken eszközlendő javítások azoknak a fegyvermesterhez, vagy a tüzérségi fegyverműhelyekhez való átutalását elkerülhetetlenné teszi. Ugyancsak ellenőrizze, hogy minden csendőrnek meg legyen az előírt számú tölténye s hogy a töltények elraktározása megfelelő legyen.

254. Sohasem szabad tőrnie, hogy a legénység az előírt egyenruhán és felszerelési tárgyakon kívül más cikkeket is viseljen.

XIV. FEJEZET.

Tábori szolgálat.

255. A tábori hadsereghez beosztott csendőrségi erők részére, a részükre a csendőrségi szolgálati szabályzatban előírtakon kívül a következő szabályok mérvadók:

256. A hadrakelt sereghez beosztott csendőrség közvetlenül a vezérkari főnöknek van alárendelve. A ki-

Képek az otrantói tengeri ütközet tizedik évfordulójának megünnepléséről: A tisztikar (középen, a fa előtt bulesi vitéz Janky Kocsárd gy. tábornok, a honvédség főparancsnoka) tiszteleg a hősi halált halt magyar tengerészek emléktáblája előtt.

vonult csendőrségi csapat létszámát és parancsnokát azon hadtest, hadosztály, vagy dandár hadereje mutatja, amelyhez a csendőrségi erő beosztatott.

257. A csendőrség állandóan szolgálatban állónak tekintendő és csakis mint biztosító őrség használható fel. Díszőrségek, küldőnci és kézbesítő szolgálatra nem alkalmazható, hanem elsősorban a hadrakelt sereget kísérő markotányosok és egyéb polgári egyének feletti felügyelettel bízandó meg.

258. A hadrakelt sereghöz beosztott csendőrség kötelessége a rend fenntartása, a közönséges büneselkmények üldözése és a tettések letartóztatása. Egyik legfontosabb kötelessége továbbá a megszállott területek lakosságának védelme.

259. Kötelessége a hadsereg közelében tartózkodókkal a parancsnok erreszóli írásbeli engedélyét felmutatni és letartóztatni mindazokat, kik ilyen írásbeli engedélynek birtokában nincsenek, továbbá azokat, kiknek az egyenruhája mutatja, hogy nem tartoznak a sereget alkotó csapattek kötelékébe.

260. Menetek alatt kíséri a menetoszlopokat, letartóztatja azokat, akik az előőrsökről, vagy oldalvédektől eltávoznak, a hátramaradottakat csapatteknek átadja és a vezérkari főnöknek a vonat és markotányosok menetelésére vonatkozó rendeleteit ellenőrzi.

261. A csapatoknak községeken való átvonulása alkalmával ügyel arra, hogy a katonák csapataiktól ne távozzanak el, ellenőrzi, hogy az elsőrendű szükségleti cikkek árusítói a katonákat az árak felemelésével és a súlyok vagy mértékek meghamisításával meg ne károsíthassák.

262. A főhadiszálláson a csendőrség parancsnoka az előbbi parancsnokával egyetértőleg kiválasztja a katonaság parancsnokának rendeletei ellen vétők fogvartására szolgáló helyiséget.

263. A főhadiszálláson ellenőrzi a királyság törvényeinek, a hadseregparancsnokság, a vezérkar és a főhadiszállás parancsnoka által kiadott rendeleteknek a szigorú betartását, melyet állandó járőrök által ellenőríz,

264. A csendőrség parancsnoka a vezérkari főnök-nél parancsok átvétele végett naponta jelentkezni köteles, mely alkalmakkor jelentést tesz az alárendeltjei által neki bejelentett összes eseményekről is.

265. A csendőrségi erő parancsnoka az összes szolgálatmentes csendőrökkel, amennyiben a vezérkari főnöktől egy bizonyos meghatározott ponton való tartózkodásra parancsot nem kapott, utóbbinak a közelében tartózkodni köteles.

266. A csendőrség mindig vagy a vezérkari főnök, a főhadiszállás parancsnoka, vagy azon hadosztályparancsnok közelében szállásolandó el, ki mellett szolgálatot teljesít, ha csak részére más meghatározott hely nem jelöltetett ki.

Tábori szolgálati utasítás.

(1882 január 5-iki törvény.)

119. A csendőrségi tábori szolgálathoz a következő ténykedések tartoznak:

a) Teljesíteni és másokkal is teljesíteni a tábornokok által kiadott rendeleteket és egyéb intézkedéseket;

b) a tábori hadsereg vonalaiból és szállásaiból eltávolítani mindazokat, kik nincsenek feljogosítva ott-tartózkodni, továbbá letartóztatni azokat, kik viselkedésük által gyanút keltenek;

c) szökevények és büneselkmények elkövetőit letartóztatni;

d) megakadályozni a zsákmányolást és a fosztogatást;

e) az utak és közlekedési eszközök biztonsága felett őrködni;

f) a szállásmestert és a vonat parancsnokát támogatni;

g) ellenőrizni a hadsereget követő, nem katonai személyeket;

h) biztonsági őrszolgálatot ellátni.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON

65. Kérdés. *A tettes egy kocsmában megszálló sértett lópokrócat s egy tanuval, aki a lopást közvetlenül észlelte, abban állapodik meg, hogy hatósági eljárás esetén tudomását elhallgatja. A sértett csakugyan feljelentést tesz a csendőrségnél, amely kihallgatja a tagadásban levő gyanúsítottat, valamint a tanut is. A tanu nem csak azt vallja, hogy a lopásról mit sem tud, hanem azt is, hogy a tettesrel a lopás idején állandóan együtt volt s a lopás színhelyéről együttesen távozván, tudja, hogy a tettes onnan az idegen lópokróc nélkül tért haza. A tettesnél megejtett házkutatás során az ellopott lópokróc előkerül. Mily megítélés alá tartozik ez az eset?*

Válasz. A tettesnek az eltulajdonított lópokróc miatt az érték szerint minősülő lopás miatt való bűnvádi felelőssége nem lehet vitás. Az a ténye azonban, hogy a lopás szemtanuját arra törekedett rábírni, hogy annak idején tudomását hallgassa el s az eset körülményeire tegyen hamis tanuvallomást a Btk. 222. §-ának 1. bekezdésébe ütköző hamis tanuzásra csábítás büntette. A hamis tanuzás büntette csak akkor fejeződik be, ha a tettes a tanu kihallgatására és megesketésére jogosított hatóság előtt tesz hamis vallomást s azt esküvel megerősíti. Ha az esküvel való megerősítés nem következik be, a hamis tanuzás nem büntethető. Nem zárja ki ez azonban azt, hogy az ilyen tanu ellen, mint a fent tárgyalt esetben is, a Btk. 374. §-ába ütköző bűnpártolás vétsége miatt indítsanak bűnvádi eljárást, hiszen a tolvajnak segítséget nyújtott arra, hogy a hatóság üldözése elől meneküljön, a büntető eljárás sikerét megghisítsa és büntetlenül maradjon. Ha pedig rábizonyítható lenne az ilyen tanura az, hogy a tettes vele a bűncselekmény elkövetése előtt egyezett meg ilyen célból, akkor ez a tanu a tettes által elkövetett bűncselekmény segédjeként vonható felelősségre.

66. Kérdés. *A község főutcáján a tettes vízel s épen akkor, amidőn mellette két nő halad el. Megállapítja-e ez a cselekmény a Btk. 249. §-ába ütköző szemérem ellen elkövetett vétséget?*

Válasz. Igen, mert ennek a vétségnek minden ténybeli elemét megvalósította a tettes. A cselekményt nyilvánosan követte el s közbotrányt is okozott. A közbotrány büntetőjogi fogalma ugyanis nem valami nagymérvű és terjedelmű felháborodást jelent, hanem elegendő ahhoz néhány szemléltető megbotránkozása is. Ilyen esetben a közbotrány megállapítása annál könnyebb, mert a cselekmény a tisztességes viselkedés általánosan elfogadott szabályainak olyan nyilvánvaló megsértése, amely szükségtelenné teszi azt, hogy a bíró a megbotránkozók egyéni izlését és felfogását mérlegelje. Ezenkívül a hely nyilvánossága olyan, hogy a cselekményt a közvetlen közelségben levőkön kívül mások is láthatták.

67. Kérdés. *A tettes oly értelmű kijelentést tesz, hogy boldok a magyarok, mert nem börtönzik be egy bizonyos államellenes bűncselekmény miatt elítélt egyénnek szeretőjét is, aki ép oly bűnös, mint a hozzá közelálló elítélt. Megállapítja-e ez a kijelentés az 1921:III. t.-c. 8. §-ába ütköző nemzetgyalázást?*

Válasz. A kifejezés értelme szerint nem akarja meggyalázni a magyar államot vagy a magyar nemzetet. Inkább arra látszik utalni, hogy nem eléggé szigorú azokkal szemben, akik ellene vétettek. A kifejezés durva ugyan, de el nem vitatható, hogy minden durvasága mellett is tárgyilagos kritikát akar gyakorolni a nemzeti érdekek szempontjából. A kifejezés értelmének ilyen tárgyi megállapításával tehát elesik annak meggyalázó jellege s így az 1921:III. t.-c. 8. §-ában meghatározott vétség megállapítására alkalmatlannak látszik.

68. Kérdés. *A tettes azt állítja a tisztességes leány sértetről, hogy azzal valaki egy megnevezett személy házasságon kívül nemileg közösült. Mit követett el a tettes?*

Válasz. A tettes oly tény állított a sértetről,

amely valósága esetén azt közmegejtésnek tenné ki. Eljárása tehát az 1914:XLI. t.-c. 1. §-ába ütköző rágal-mazás vétségét meríti ki. Ez a sértettnek, mint fő-magánvádlónak indítványára üldözhető.

69. Kérdés. *Egy uradalom intézője arra utasítja az uradalom alkalmazásában levő csöszöket, hogy az uradalom kárára tilosban talált jószágok és baromfiak gazdájától, még ha azok az uradalom eselédai is, belátásuk szerint büntetéspénzeket hajtson be. Az intéző egyuttal azokat a csöszöket, akiket rajtaért azon, hogy az uradalmi tilosban talált baromfiakat nem tartotta szemmel, érzékeny pénzbüntetéssel sújtotta. Jogos-e az intéző eljárása?*

Válasz. Ha a mezei telek tulajdonosának kárára mezőrendőri kihágást követtek el, jogi szabály az, hogy az így okozott anyagi kárt a kihágás elkövetője vagy az elkövetőért felelős személy tartozik megtéríteni. Nincs tehát semmi jogellenes abban, ha az érdekelt károsult vagy annak megbízottja a kártalanításra köteles személlyel magánúton egyezkedik s bizonyos kárösszeg megfizetése végett ezzel megállapodást létesít. Ezzel különben is mindkét fél megtakarítja magának az ily megállapodás hiányában bekövetkező hatósági eljárással járó idővesztéséget.

Hogy pedig a gazda a szolgálatában álló személyre szolgálati hanyagság címén pénzbeli rendbűntetést vagy kártalanítást ró ki, ez a közöttük létrejött szolgálati szerződés alapján történik s nem jogellenes. Ha a gazda azonban ezzel a jogával visszaél s ezt a jogát méltányosság nélkül gyakorolja, az alkalmazott jogosítva van szolgálatát elhagyni s jogvédelemért a közigazgatási hatósághoz vagy a munkaügyi bírósághoz fordulni.

70. Kérdés. *Egy teherben levő, férjétől különülő nő orvosi tanácsot vesz igénybe méhmagzatának elhajtása végett. Az illető orvos a hozzá forduló nőnek oly fel-tétel mellett, hogy szeretője lesz, egyébként pénzbeli jutalom nélkül megfelelő tanácsot ad s neki a gyógyszer-tárban elkészítendő alkalmas szerről vényt ír s neki az elvetelés bekövetkeztekor használandó fertőtlenítő szert ad át. Mi az eset büntetőjogi megítélése?*

Válasz. Ebben az esetben elsősorban is azt kell tisztázni, mily vényt írt az orvos a nőnek, illetőleg mily orvosi szerről van itt szó. Tudni kell ugyanis, hogy olyan belső szer, a tudomány megállapítása szerint, amely egyenesen és kizárólag az elvetelést elő-idézné, nincsen. Csak olyan belső szerek vannak, amelyek mérgezőleg hatnak a nő egész szervezetére s károsan hatnak ki a terhes állapotra s mellékjelenség-ként előidézhetik az elvetelést is. Ha ilyen eset elő-fordul, az azért természetesen büntetőjogi értelemben magzatelhajtás, feltételezve, hogy a szert magzat-elhajtó céllal adták és vették be. Ha az orvos által adott szer ily hatással járhat s a nő azt bevette, a nő a magzatelhajtás kísérletéért mint tettes, az orvos pedig mint bűnségéd felelős.

Ha az elvetelés a szer bevétele után bekövetkezik, befejezett magzatelhajtás büntetével van dolgunk.

Elsőrangú fontosságú ilyen esetben az is, hogy a nő terhességének ténye kétségtelen legyen. Ha ugyanis az elvetelés megtörtént s a magzat rendelkezésre nem áll, a terhesség ténye, mint tárgyi bizonyíték ritka esetben áll rendelkezésünkre, minthogy az érdekelték ezt ha nem is tagadják le, kétségtelen hitelességgel élénk nem tárják.

Ha ilyen gyanu orvos ellen felmerül, a legkiméletlenebb eréllyel kell eljárni, mert az ilyen orvos köz-veszélyes büntettes. Világos azonban, hogy épen az orvos állására való tekintettel csak akkor szabad nyíltan fellépni, ha a gyanu elegendő bizonyítékra támaszkodik. Ha az orvos által adott vény és az arra kapott gyógyszer rendelkezésre áll, azt azonnal meg kell vizsgáltatni s ha az a terhességre károsnak bizonyul, viszont a nőről is megfelelő vizsgálattal kiderül, hogy valóban terhes, a bűnvádi eljárást azonnal fogatna kell venni.

71. Kérdés. *Mily bűncselekményt követ el az, aki a forgalmon kívül helyezett régi 10 és 20 filléres váltópénzt pengő-értékű 10 és 20 filléres váltópénz gyanánt hozza forgalomba?*

Válasz. Minthogy a forgalmon kívül helyezett pénz mint fizető-eszköz értéktelen, annak forgalomban levő pénzként való feltüntetése: fondorlat. Ez pedig jogtalan vagyoni haszonszerzés célzatának lévén eszköze, a kérdésben feltüntetett eselekmény család.

72. Kérdés. *Idegen erdőben talált döglött vad eltulajdonítása miatt lopás s miért nem jogtalan elsajátítás? (L. Csendőrségi Lapok, 1926. évf. 686. lap.)*

Válasz. A lopás és a jogtalan elsajátítás közt az a különbség, hogy a lopásnál a tettes másnak birtokában vagy birtalatában levő idegen ingó dolgot tulajdonít el, míg a jogtalan elsajátításnál a tettes talált idegen dolgot sajátít el jogtalanul. A jogtalan elsajátítás tehát csak a tulajdonjogot támadja meg, a birtokot és a birtalást nem.

Kérdés már most, mi a talált dolog? Talált dolognak tekinthető-e egy idegen erdőben fekvő döglött vad? Talált dolog az olyan, amely valakinek ugyan tulajdonához tartozik, de a tulajdonos vagy a birtokos azt elvesztette s így birtokló hatalma alatt nem áll. A magyar vadászati jog szerint a vad, ha elejtik vagy elfogják, tulajdonává válik annak, aki az illető területen a vadászati jogot bírja. Ujabb kérdés már most, kinek van az ilyen elejtett (döglött) vad birtokában? Ha az illető területen a vadászati jogot a tulajdonos bírja, akkor kétségtelen, hogy a tulajdonos az elejtett vadnak birtokosa is. Ha azonban a vadászati jog másra illet meg, mint a terület tulajdonosát, akkor a birtokos a terület tulajdonosa. Ha tehát valaki ilyen vadat eltulajdonít, az nemcsak valakinek a tulajdonából, hanem a birtokából is elveszi azt s így nem jogtalan elsajátítást, hanem lopást követ el. Uratlan, senkinek tulajdonához nem tartozó vagy a tulajdonos által szándékosan elhagyott dolognak az ilyen vadat nem lehet tekinteni, mert hiszen az ilyen tárgynak eltulajdonítása nem büncselekmény. Hazai jogunk szerint egyébként a vadászati jog egyedül és kizárólag a földtulajdonost illeti. Aki tehát valakinek a földjén elejtett, elfogott vagy egyszerűen elhullott vadat talál, az tudja, hogy ez a vad a föld tulajdonosának birtokában van, aki egyúttal megszerezte a tulajdonát is annak az elhullott vadnak épen az elhullás tényével. Ha valaki ilyen vadat eltulajdonít, az tehát nem elvesztett tárgyat tulajdonít el, hanem birtokban levő tárgyat s így lopást követ el.

A bírói gyakorlatban ezen a téren bizonyos ingadozás észlelhető, azonban kétséget nem szenved, hogy a helyes felfogás az, amelyet fentebb kifejtettünk s amely nemcsak a fennálló tételes törvények intézkedéseiben, hanem a helyes irányban kifejlődött bírói gyakorlaton is alapszik. Olyan eset, aminőt például a Cs. L. múlt évfolyamában a Csendőr Lexikon 103. pontjában tárgyaltunk, a bírói gyakorlatban valóban előfordult s a m. kir. Curia úgy döntötte el, ahogy mi ott kifejtettük.

73. Kérdés. *Mit kell tudni általában a zárórára vonatkozó rendelkezésekről a közigazgatási jog szempontjából?*

Válasz. Kétfajta záróráról lehet szó. Az egyik a nyílt, rendszeresen árusító üzletekre (boltokra) vonatkozik, a másik pedig a nyilvános étkező és szórakozó helyiségek (vendéglők, kocsmák, kávéházak, kabarék, stb.) zárórája.

A nyílt árusító üzletek zárórájára nézve az 1913:XXXVI. és 1921:XXXVII. törvények vannak érvényben. A záróra általában este 8 órától reggel 6 óráig tart, bizonyos üzletekre vonatkozólag azonban eltérő rendelkezések érvényesek. Ezenkívül a kereskedelemügyi miniszter, valamint a törvényhatóságok és a rendezett tanácsú városok is jogosultak a törvényben foglalt feltételek mellett szabályozni az üzleti zárórát. Ily esetben a törvénytől eltérő rendelkezéseket is életbe léptethetnek.

A vendéglők, kocsmák és kávéházak stb. záróráját szabályrendeletek állapították meg 1920-ig, minthogy ezeknek az iparoknak gyakorlása is rendszerint szabályrendelet alapján történt. 1920-ban kormányrendelet szabályozta ezeknek az ipari üzemeknek záróráját, az u. n. kivételes hatalom alapján. Ez a rendelet egyúttal felhatalmazta a belügyminisztert kivételek engedélyezésére, sőt az alispán és a kerületi rendőrfőkapitány

is nyert ilyen jogot a belügyminiszter ellenőrzése mellett. (9863. M. E. 1920. sz. rendelet.) Ez a rendelet hatályban maradt akkor is, amidőn a kivételes hatalomról szóló rendeletek nagy részét hatályon kívül helyezték (1923 február 9-én). A m. kir. belügyminiszter 1924 július 18-án kibocsátott rendelete szerint eme helyiségek zárórájának meghosszabbítására vonatkozó engedelmet vidéken az illetékes elsőfokú rendőri hatóságok adják meg.

74. Kérdés. *Egy ügyvédi irodában három mezítelen nőt ábrázoló kép van kifüggesztve. Felelősségre vonható-e az ügyvéd a közérkölciség védelméről szóló 151.000/1927. sz. rendelet 3. §-a alapján?*

Válasz. Az ügyvédi iroda az ügyvéd magánlakásának része. Ott ugyan megfordulhat mindenki, aki az ügyvéd tevékenységét igénybe akarja venni, ám mégsem tekinthető az ügyvédi iroda nyilvános helynek, sem olyannak, ahol azokat a képeket bárki láthatja, mert hiszen, amint mondtuk, oda csak a nagyközönségnek igen elenyésző kis része jogosult belépni, az t. i., amely az ügyvéd megbízóinak köréhez tartozik. Így állván a dolog, felesleges azt a másik feltételt vizsgálni, hogy a kifüggesztett képek nyilvánvalóan szemérem sértők, érzéki izgatásra alkalmasak vagy egyébként a jóízlést durván sértők-e. A kérdésben foglalt eset tehát nem vonható az idézet rendelet tilalma alá.

75. Kérdés. *Mit nevezünk időszaki lapnak?*

Válasz. Az időszaki lap fogalmát az 1914:XIV. t. c. (a sajtótörvény) határozza meg. Időszaki lap az egy hónapot meg nem haladó időközökben megjelenő minden hírlap vagy folyóirat. Időszaki lap tehát a naponként, hetenként, havonként megjelenő lap. Nem időszaki lap az, amely évnegyedenként vagy ennél hosszabb visszatérő időszakokban jelenik meg.

76. Kérdés. *Melyek a büntetőjogi korhatárok a büntetői felelősség és a cselekvőképesség szempontjából.*

Válasz. Az, aki büntetést vagy vétséget követett el s még nincs 12 éves, büntetői eljárás alá nem vonható, megfenyítése a házi fegyelmet gyakorló személyek (szülők) vagy intézmények (iskola, védőegyesület) útján történik. Büntetői felelősséggel tartozik azonban mindenki 12 éves korától kezdve azzal a módosulással, hogy 18 éves koráig nem szorosan vett büntetésekkel sújtják, hanem u. n. intézkedésekkel, amelyek a büntetéses fiatalok egyén erkölcsi megjavítását célozzák. Azonkívül a büntetői eljárás során azt is különleges vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy a fiatalok egyénnek a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége megvan-e. A büntetői felelősség szempontjából tehát meg kell különböztetnünk a gyermekkort (12 évig) és a fiatalkort (12 évtől 18 évig). Különleges jelentősége van még a 18. évtől a 20. életévig terjedő kornak. Az ilyen korú büntetéseket ugyanis nem lehet sem halálra, sem életfogytig tartó fegyházra ítélni, hanem e két büntetés kiszabásainak feltételei esetén csak tizetől tizenöt évig terjedő fegyházra lehet rájuk kiszabni. (L. Bn. 15., 16., 32. §.)

Az anyagi jog (a büntetői felelősség) szempontjából tehát 18. életévének betöltése után mindenki nagykorúvá válik.

Az alaki jog (cselekvőképesség, perjogilag jelentős cselekmények végzése) szempontjából a Bp. 47. §-a és a Btk. 113. §-a szerint 16. életévének betöltése után nyeri el mindenki büntető perbeli cselekvőképességét, vagyis felléphet mint főmagánvádló s érvényes magánindítványt terjeszthet elő.

Ez a 16 éves nagykorúság azonban annyiban nem érinti a magánjogi törvényeknek a cselekvőképességre, illetve a nagykorúságra vonatkozó intézkedéseit, hogy a magánjogilag kiskorú helyett (tehát a 16. év betöltése után is) felléphet a törvényes képviselője is és a kiskorú nevében perjogilag érvényes nyilatkozatokat tehet. Vagyonellenes büncselekmények esetén (a magánjogilag) kiskorú egyén helyett általában csak a törvényes képviselő tehet magánindítványt. Ha pedig valakinek a kiskorúsága meg van hosszabbítva vagy gondnokság alatt van, általában törvényes képviselője útján gyakorolja azokat a jogokat, amelyek őt, mint ügyfelet, a büntető perben megilletik.

HIREK

Az otrantói tengeri ütközet tizedik évfordulója.

Május 15-én ünnepelték meg a folyamórség óbudai laktanyájában az otrantói tengeri ütközet tizedik évfordulóját. Mindenkorí törekvése volt a magyarnak a tengerrel való kapcsolat, a tengerre jutás s hogy az ősrégi idők óta nyereghez szokott magyar fajta a tenger hullámzó mezőin is meg tudta állani a helyét, azt beszédesen igazolják azok a tettek is, amelyek most, az otrantói esatára visszagondolva, elevenednek meg emlékezetünkben, hiszen az ütközet nagyszerű hőse, főmél-tóságú Kormányzó Urunk volt s a magyar anyaföldnek nem egy szülőtte állott oldalán ebben az emberfeletti küzdelemben. A hős magyar tengerészek közül bizony sokaknak életébe került a világraszóló győzelem, aká-knek s a többi hősi halott magyar tengerészeknek emlé-kezetére a tizedik évfordulón leplezték le lélekemelő ün-nepség keretében a következő feliratú emléktáblát: „*A világháborúban (1914–1918) és az ellenforradalom alatt (1919) hazájuk védelmében elesett magyar tengerészek kegyeletes emlékére emeltette a Magyar Királyi Fo-lyamórség. 1927., V. 15.*”

A zászlódíszben pompázó laktanya udvarán tábori misével kezdődött az ünnepély, miközben a folyamór-ség zenekara és énekkara egyházi dalokat adott elő. A tábori misén s az egész ünnepség lefolyása alatt jelen voltak: *Ó Főmél-tósága* képviselőtében *bulcsi vitéz Janky Kocsárd* gy. tábornok, a honvédség főparanes-noka, továbbá *Scitovszky Béla* belügyminiszter, *Wulff Olaf* folyamór-vezérkapitány, a folyamórség felügye-lője, *Algya-Papp Sándor* altábornagy, főcsoportvezető államtitkár, *Schönherr Károly* esendőrezredes, a bel-ügyminiszterium VI. b. osztályának vezetője, *Marino-rieh Jenő* rendőrfőkapitány, *Wlassits Gyula* báró, a főrendiház és *Zsitvay Tibor*, a képviselőház elnöke, *Nagy Árpád* kultuszminiszteriumi államtitkár, *Jármay Elemér* államtitkár, a MFTR igazgatója, a honvéd és

csendőr tisztikar képviselői és még sokan a legelőkelőbb körökből.

Mise után a folyamórség zászlóalj és az ünneplő közön-ség tiszteletadásra közben leleplezték a laktanya falába illesztett emléktáblát, amelyet a honvédség főparanes-noka a következő szavakkal koszorúzott meg *Ó Főmél-tósága* nevében: „*Horthy Miklós kormányzó, a hadi-flotta volt parancsnoka, kegyeletesen őrizi az elesett ma-gyar tengerészek hősi emlékét*”. A kormány nevében a belügyminiszter, a honvédelmi miniszterium nevében *Algya-Papp Sándor* altábornagy, a csendőrség nevében *Schönherr Károly* ezredes, a folyamórség nevében pe-díg *Wulff Olaf* folyamór-vezérkapitány koszorúzták meg kegyeletes szavak kíséretében az emléktáblát.

A nagy háború rettentő küzdelmeiben egy patakban folyt német és magyar vér emlékezetét keresetlen mó-don elevenítette fel a hazájából hozzánk szakadt *Arnold* német sorhajóhadnagy, aki magyar nyelven emlékezett meg a német bajtársak nevében a hősi halált halt ma-gyar tengerészekről.

Megkoszorúzták még az emléktáblát a vármórség, a Ludovika Akadémia, a rendőrség, a főváros, a MFTR, a DGT és a MAC motoros szakosztálya. *Arvay* ezredes-lelkész emlékebeszéde után a folyamórség díszmenete zárta be az ünnepséget.

A parlament megemlékezése a csendőrségről. Május 11-én és 12-én tárgyalta az országgyűlés a belügyi költ-ségvetés keretében a m. kir. csendőrség költségvetését is. A költségvetési tárgyalás során *F. Szabó Géza* or-szággyűlési képviselő beszédében meleg szavakkal em-lékezett meg testületünkről. „Amikor a belügyi tárca költségvetésének számoszlopai és a belügyi kormány fenhatósága alá tartozó intézmények felett szemlét tar-tok — mondotta a többek között —, első tekintetem a m. kir. csendőrségre esik, amely a közelmúltban ünne-pelte fennállásának ötvenedik évfordulóját. (*Jánossy Gábor*: Éljen a világ legjobb katonája!) Nagy és súlyos a magyar csendőr feladata, mert egész embert, teljes önfeláldozást kíván. Azt kívánja, hogy kemény és erős legyen az ökle, de azért a szíve ne legyen kőből, azt kívánja, hogy tekintélyt tudjon tartani, de amellet a tekintélyeket tisztelje; azt kívánja, hogy vallja, hir-desse és példát adjon arról, hogy a kívánatos és szük-séges szigornak és erélynek csak egyetlenegy alappil-lérje van, amely azt elfogadhatóvá teszi: az igazság.

Csendőrségi szállító!

Társasági sapka káki szintartó kammgarn bőrernyő, bőrizzasztó, bőrrohamszijjal	P 6.—
Társasági sapka káki a legfinomabb kammgarn bőrernyő, bőrrohamszij, bőrizzasztó-val, selyembéléssel luxus kivitel	7.—
Bocskay sapka bőrizzasztóval és teljes felszere-léssel	3-52
Ezüst sapkarózsa email nemzeti betéttel I. rendű	35
Ezüst kalapzsinór I. rendű	1-60
Tollforgótok	45

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321—78.

Kérje a legújabb árjegyzéket!

PORTABLE

irógépeink árban, minő-ségben utolérhetetlenek

Jótállással 224 pengő. Részletfizetéses kedvezmények

Ujlaki Béla R.-T. Budapest, Erzsébet-kr. 28.

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jótállással kapható.

Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.

Lányi butorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

Kerékpár

közvetlen gyári lerakat eredeti német és francia uti és versenykerékpárok kényelmes részletfizetésre is.

Alkatrészek és pneumatik gyári árban kaphatók.

Varrógép

közvetlen gyári lerakat. Eredeti német himző, stoppoló, ajourozó új rend-szerű Central-Bobbin varrógépek kényelmes részletfizetésre is kaphatók.

„GÉNIUS” GÉPSZAKÜZLETBEN

Károly-körút 3.

Ennek a feladatnak gyönyörűen felel meg a magyar csendőrség. Ott áll feladatának tiszta magaslatán, annak ellenére, hogy a mai súlyos viszonyok között nincs ott háttérjéül a régi erős hadsereg s annak ellenére, hogy most nem a régi kitanult, kipróbált hadseregbeli altisztek közül egészíti ki magát, hanem önmaga neveli magának és fegyelmezi a kiképzetlen újoncokat. Beszéde végén F. Szabó Géza felkérte a belügyminisztert és a kormányzatot, hogy ne kíméljen semmi áldozatot, mert a csendőrségnek a mostani nivón való megtartása és fejlesztése minden nemzeti áldozatot megérdemel. Szcitovszky Béla dr. belügyminiszter válaszában szintén megemlékezett a csendőrségről. „Ennek a tárcának a keretében — mondotta —, a legnehezebb feladat az ország rendjének a fentartása, öregbítése. Erre két szerv áll a tárcza rendelkezésére: a csendőrség és a rendőrség. Igen köszönöm F. Szabó Géza igen tisztelt képviselőtársamnak, hogy volt egy képviselő, aki csendőrségünk ötvenéves jubileuma alkalmából elismeréssel adózott ennek a testületnek. A magam részéről ezt egy újságcikkben már megtettem volt (L. a Csendőrségi Lapok folyó évi 3. számában. Szerk.) s itt csak a tisztelt képviselő úrnak mondok köszönetet a t. Ház előtt, amely általános helyesléssel vette tudomásul, amikor ennek az érdemes intézményünknek, amely példája a külföldi hasonló intézményeknek, ilyen elismeréssel adózott és ötvenéves működését ilyen szép szavakkal méltatta. Mert ha ez az ország köszönhet valamit valakinek és valakiknek, úgy azt a csendőrség intézményének köszönheti. Nem szuronyokon épül fel ennek az országnak a rendje, a kakastollasok tartják fenn és a jövőben is fenn fogják tartani, de megérett szívvel és érzéssel. Ha kell szigor, azt alkalmazzák, de ennek a testületnek legnagyobb ereje mégis abban van, hogy tekintélyt tudott magának tartani. A tekintélyt pedig csak erkölcsi alapokon lehet fentartani és hogy tudott tekintélyt fentartani, azt erkölcsi alapja folytán tudta. Én ezt az alapot ilyen értelemben akarom továbbra is fentartani és ilyen értelemben akarom a csendőrség tekintélyét a jövőben is biztosítani és öregbíteni.“ A továbbiakban kifejtette a belügyminiszter, hogy rövid időn belül a csendőrségnek a viszonyoknak egyelőre nem is fognak teljesen megfelelni, legalább részben mégis kielégítőkné lesznek mondhatók.

Új zászlót kapott a soproni 3. honvéd huszárezred. Sopronnak kettős ünnepe volt május 22-én: felavatták és átadták a 3. honvéd huszárezred új zászlóját és 115 vitézt iktattak be a vármegye és város által adományozott vitézi telkekbe. Mindkét ünnepség díszét Kormányzó Úr Ó Főméltósága és neje jelenléte emelte a legelőkelőbb színvonalra. Ó Főméltósága fogadtatása és négyes fogaton történt bevonulása után a sportpályán történt meg a zászló átadása, amit tábori mise előzött meg. A zászlóra Ó Főméltósága neje, mint zászlóanya erősítette az első szalagot, azután a zászlót Kormányzó Úr Ó Főméltósága a következő szavak kíséretében adta át az ezredparanesnoknak:

„A magyar nemzet haladásának, diadalmas harcainak és boldogulásának előfeltétele mindig a nemzeti hagyományokhoz való törhetetlen ragaszkodás. Amíg tehát ebben az országban mindenki magyarul érez és gondolkodik, hiábavaló minden olyan igyekezet, amely a boldogabb jövőbe vetett hitünket megingatni igyekszik. Jóleső megelégedéssel és igaz örömmel tölt el az a nemes áldozatkészség és szeretet, amellyel Sopron vármegye hazafias lakossága e szép zászlót a magyar királyi 3. huszárezrednek felajánlotta. Sopron vármegye és a Civitas Fidelissima ezzel újabb tanujelét adta annak, hogy lakóinak lelkében lángol a hazaszeretet, a hűség és a becsületes kötelességteljesítés szent érzése, amely a boldogabb jövő záloga s hazánk feltámadásába vetett hitünk alapja“.

Ezután a 115 vitéz vonult fel, akikhez Ó Főméltósága a következő beszédet intézte:

„A vitézség és tántoríthatatlan hazaszeretet megjutalmazásának ünnepe ez és e magasztos pillanatban visszazárlanak gondolataim a múltba, hogy megemlékezzem azokról a hősekről is, akik életüket áldozták a hazáért és akik már a vitézség jutalmát nem élvezhetik.

Hinni akarom, hogy az a sok vér nem folyt hiába. Meggyőződésem, hogy ennek az eszmének itt ma egy olyan maradandó emléket állítunk, amelyből nemesak az élők meríthetnek erőt, hanem tanulhatnak és okulhatnak majdan a késő utódok is.

Vitéz bajtársaim! Legyetek mindenkoron tudatában, hogy ennek a földnek a szeretete olyan igazságot képvisel, amelyen semmiféle nemzetellenes törekvés erőt nem vehet. Legyetek ezután is a hasznos polgárok

A Csendőrségi Lapokban

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdetéseit közöljük, amelyekről olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek.

SIMON GYULA

bőrönd és díszmű készítő, a közg. tisztviselők szerződéses szállítója

Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám.

Csendőrségi tagoknak árengedmény.

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-, úriszoba és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a legdrágább kivitelig.
BLEIER Rákóczi-út 30. felemelet.

MÉRAY az 1926. évi versenyek legjobb eredményét érte el!

TEAM-DIJAT így érthető, miért oly népszerű a

MÉRAY a TTC túraversenyeven épen úgy, mint a husvétli triálon újból megnyerte a

MÉRAY-motorkerékpár

MÉRAY motorkerékpár r.-t. Budapest

V., Dorottya-utca 3. Telefon: 26-65. Fiók: VI., Liszt Ferenc-tér 2. Telefon: 65-43.

Előnyös fizetési feltételek!

mintaképei. Legyen a ti becsületes törekvétek a jobb jövőző záloga, példaadó munkásságtok a nemzet fenntartó és majdan feltámasztó ereje. A magyarok Istenének áldása kísérjen hazafias munkátokban!"

A beiktatás után ő Főméltósága és neje a Kaszinóban tiszteletükre rendezett 400 terítékes díszében vettek részt s a délután folyamán visszautaztak Budapestre.

Dicséretet. A m. kir. csendőrség felügyelője Bodó Adám gyalog tiszthelyettest, mert mint a salgótarjáni csendőrségi iskolába beosztott segédoktató 4 éven át 5 átképző és 21 továbbképző tanfolyamban 1039 hallgató oktatásában és nevelésében parancsnokát példás odaadással és igen eredményesen támogatta, *csendőrfelügyelői dicsérb okirattal látta el.*

A budapesti I. sz. csendőrkörület parancsnoka Péter Miklós gyalog tiszthelyettest, mert 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban igen eredményes tevékenységet fejtett ki és mint őrsparancsnok-helyettes alárendeltjeinek nagy szorgalmával és példás kötelességtudásával jó példát mutatott, *Duka Dénes* gyalog tiszthelyettest, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviselet mellett a közbiztonsági szolgálatban igen eredményes tevékenységet fejtett ki és mint őrsparancsnok-helyettes, őrsparancsnokát odaadással támogatta, *Titz József* II. gyalog tiszthelyettest, mert 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatot a legnagyobb odaadással, igen eredményesen teljesítette és mint őrsparancsnok-helyettes, az alárendelték kiképzésében őrsparancsnokát hathatósan támogatta, *Csiki Albert* gyalog tiszthelyettest, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot nagy szorgalommal, példás eréllyel, igen eredményesen teljesítette és fiatalabb bajtársait kifogástalan magaviseletével igen jól befolyásolta, *Kovács Dénes* gyalog tiszthelyettest, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot sikeresen teljesítette és buzgalommal, továbbá kifogástalan magaviseletével alárendeltjeinek jó példát mutatott, *Dudás István*, gyalog törzsőrmestert, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot nagy buzgalommal és odaadással igen eredményesen teljesítette, *Kányádi András* gyalog törzsőrmestert, mert 19 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot nagy szaktudással, odaadó szorgalommal és igen eredményesen teljesítette, *dicsérb okirattal látta el*, míg *Nagy János* I. gyalog törzsőrmestert, mert 13 évet, *Funtig János* gyalog őrmestert, mert 7 évet és

Szabó József gyalog őrmestert, mert 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtettek ki, *nyilvánosan megdicsérte.*

A debreceni VI. számú csendőrkörület parancsnoka *Stránczy Zsigmond* tiszthelyettest hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában, valamint szakasparancsnoki minőségben alárendeltjei kiképzése, nevelése, nemkülönben az alárendelt őrsök vezetése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért; *Székely Lajos* tiszthelyettest hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában, valamint őrsparancsnoki minőségben alárendeltjei kiképzése, nevelése és vezetése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért; *Flóra Mihály* tiszthelyettest hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában, valamint őrsparancsnoki minőségben alárendeltjei kiképzése, nevelése és vezetése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért; *Csép József* törzsőrmestert hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért; *Miklós Márton* tiszthelyettest hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában, valamint őrsparancsnoki minőségben alárendeltjei kiképzése, nevelése és vezetése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért; *Jékei Lajos* gazdasági tiszthelyettest hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt különféle alkalmaztatásában minden alkalommal kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért *dicsérb okirattal látta el*, míg *Tóth Kálmán* törzsőrmestert, *Orosz Sándor* őrmestert, *Gergely Márton*, *Oláh József*, *Bellei Olivér*, *Szabó Imre*, *Gáta Lőrinc*, *Lukács Sámuel* és *Magócs József* törzsőrmestereket hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, *Lojek Pál* törzsőrmestert a csendőrségi iskolánál az irodai teendők elvégzése körül kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért, *Fazekas Sándor* törzsőrmestert hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint irodai segédmunkási minőségben kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért, *Gerőczy Imre*, *Keserő Lajos* és *Kovács Péter* tiszthelyetteseket hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, *Saliga János* tiszthelyettest, az elmúlt évben a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységeért *nyilvánosan megdicsérte.*

**HEGEDŰ
HARMONIUM
TÁROGATÓ
CIMEALOM
HARMONIKA
CITERA**

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis itt a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb húrokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab. hangszergyár
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény.

Csendőrség részére 30%-kal olcsóbban

fogorvoslási és fogtechnikai műveletek

I. db. Fenyvessi Vince Menyhért intézetében

Budapest, IX., Ráday-u. 5. (Ráday-tér mellett)

Rendelés: reggel 9-től este 6-ig.

Rövid kezelési idő!

Siessen személyesen megvásárolni a legjobb, extra erős kivitelű

DÜRKOPP *

lámpával és teljes felszereléssel

DIANA

220 pengőért!

KERÉKPÁRT *

11 havi részletfizetésre.

Ez a csendőrnek a legmegfelelőbb kerékpár.

Kapható: KOVÁCS FERENCNÉL
Szombathely, Király-utca 13. sz.

Szolgálati ügy } alkalmával sok időt és fáradságot takarít
Magánügy } meg, ha megbízható kerékpáron jár.

Kizárólag a m. kir. csendőrség véglegesített egyénei részére:

12 havi részletre Automoto } 260 pengő Victoria } 240 pengő
Victoria Luxus } Praeciosa }

Még ma küldje el megrendelését vagy kérjen részletes ismertetést levelezőlapon.

KOVÁCS JÓZSEF

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18. sz.

Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon: L. 985-27.

Kerékpár, motorkerékpár, varrógép, sportcikkek, gummiárúk. Csoportos alkatrész- és felszerelésrendeléseknél részletfizetés.

Címadományozás. A m. kir. Hadtörténelmi Múzeum igazgatóságának előterjesztésére a múzeum elöljáró minisztere, vitéz **Tóth-Kádár Miklós** ny. tábornokot, **Görgey Viktor** ny. ezredes, **Kulcsár Károly** ny. ezredes, **Bogányi Károly** vkszt. őrnagyot, **Szegfy István** ny. ezredes, **nedeczei Nedeczky Ferenc** ny. ezredes, **Miakich Alajos** ny. alezredes „A m. kir. Hadtörténelmi Múzeum levelező tagja” címmel tüntette ki. A felsoroltak közül az első három ezen címadományozást mint a Hadtörténelmi Múzeum külső munkatársa érdemelte ki, míg az utóbbiak az intézet állandó adományozói voltak. A kitüntetésként megkapott cím elismerése annak a lelkes, támogató munkának, amelyet az intézeten kívül állók önzetlen, lelkes és hazafias érzéssel éveken át folytattak.

Öngyilkosság. **Prásch Róbert** kecskeméti-örsbeli csendőr május 13-án fél 5 órakor a csendőrlaktanya egyik irodájában karabéllyal föbelötte magát s nyomban meghalt. Tettének oka ismeretlen.

Elöléptek: **Törzsörmeesterek:** az I. számú csendőrkerületben: **Kurcsics Géza, Szabó József II., Filip József;** a VI. számú csendőrkerületben: **Tőkés Miklós és Szilágyi Lajos** őrmesterek. **Örmesterré:** az I. számú csendőrkerületben: **Pálinkás János, Ladányi Tamás, Sárai-Szabó Géza, Hanyec Vince, Csányi Imre, Kecskés István, Danca Mátyás, Kovács István III., Király Mihály, Ács József, Misovics István, Házi Pál, Adám Miklós, Tajti József, Besenyei Dezső, Kiss István II., Fricska János, Kajdáci János, Kuti József, Pádát István, Tóth János II., Zubor János, Majda József;** a II. számú csendőrkerületben: **Szabó Károly I., Takács Sándor, Müller Ferenc, Meccséri Károly, Veszprémi Antal, Misik József, Horváth K. Lajos;** a VI. számú csendőrkerületben: **Pető Boldizsár, Boros Károly, Varga Demeter, Nagy János, T. Nagy Sándor, Balázs József I., Szulics Lajos, Gombos Gyula, Maczkó János, Führer Sándor, Gégény Károly, Varga Gábor, Szabó Zsigmond, Maklári Mihály, Csorba Mihály, Jakab Imre, Sára Gyula, Botos Pál;** a VII. számú csendőrkerületben: **Klemencz Ferenc, Parti Dániel, Baráth István, Szakál Elemér, Oszlanczi János, Dankó Mátyás, Pota József, Sipos Imre, Herceg Antal, Kiss Károly I., Popovics Ferenc, Szabó Lajos II., Barna István, Kőszegi István, Brindzár Dezső, Nagy Albert, Veres Lajos, Maticsek István, Hadrák Pál, Sikor Mihály, Pók Lajos, Kiss Gyula, Csomós József, Juhász János I., Fekete Antal, Vitányi András, Adonyi József, Harangi József, Kerek Mátyás, Zelei Ferenc, Dobai Károly és Diószegi József I. csendőrök.**

Házasságot kötöttek: **Draskóczy Jenő** V. sz. csendőr kerületbeli százados **Dembitz Irma** úrhölgygel Szegeden. **Az I. számú csendőrkerületben:** **Orosz Mihály** g. tiszthelyettes özv. **Bozi Teréziával** Budapesten; **a II. számú csendőrkerületben:** **Bárány Mihály** tiszthelyettes **Horváth Annával** Nádasdladányban, **Dózsa János** őrmester **Haáz Máriával** Esztergomban, **Molnár Imre** őrmester **Szabó Herminával** Tüskeváron; **a III. számú csendőrkerületben:** **Szabó Lajos** tiszthelyettes **Hochold Máriával** Ukkon, **Szijártó Mihály** tiszthelyettes **Óvári Máriával** Zalaszentivánon; **a IV. számú csendőrkerületben:** **Samu János** tiszthelyettes **Basa Annával** Csurgón, **Mátyás Mózes** törzsörmeester **Jakab Idával** Kisdobszán; **az V. számú csendőrkerületben:** **Papp József** g. tiszthelyettes **Bálint Vilma Annával** Szegeden, **Less József** törzsörmeester **Nagy Piroskával** Álmodon, **Posta Mihály** tiszthelyettes **Szirovicza Erzsébettel** Kübekházán, **Abrahám János** tiszthelyettes **Szabó Eszterrel** Kecskeméten; **a VI. számú csendőrkerületben:** **Csusz Sándor** őrmester **Papp Ilonával** Nyírbátorban, **Pintye András** őrmester **Gerzsenyi Katalinnal** Vámosatyán; **a VII. számú csendőrkerületben:** **Tapolcsányi Ernő** tiszthelyettes **Kárászi Zsuzsannával** Budapesten és **Pataki József** őrmester **Juhász Máriával** Boldogkőváralján.

Kérelmek. **Hugyc Jánost**, aki 1916–1917-ben Desimirovácon Szerbiában állítólag őrmesteri rendfokozatban mint a csendőrséghez beosztott népfelkelő őrsparancsnoki minőségben teljesített szolgálatot, keresi **Keszthelyi István** siklósi őrsbeli őrmester. Kéri azon bajtársait, akiknek nevezett tartózkodási helyéről tudomásuk van, közöljék azt vele; **Kovács Dénes** törzsörmeestert, **Kajdi István** és **Honyák István** törzsörmeestereket, akik 1916 októberében a román harctéren mint alörmeesterek teljesítettek szolgálatot, keresi **Bányász János** jászladányi őrsbeli törzsörmeester.

Kölcsönös áthelyezésüket óhajtják: **Habján Jenő** tiszthelyettes (Kaposvár) csapatállományú irodai segédmunkással. Kaposvárott nős számára lakás biztosítható; **Dékány József** szálkai őrsbeli (szekszárdi osztály) őrmester bármelyik kerület területére; **Radics András** tiszapalkonyai őrsbeli (miskolci osztály) csendőr a debreceni kerület s lehetőleg a nyíregyházi osztály területére; **Földvári István** rákoscsabai őrsbeli (budapesti I. osztály) csendőr a szegedi, miskolci vagy debreceni kerület területére; **Farkas István** kiskunfélegyházi őrsbeli (kecskeméti osztály) csendőr, a székesfehérvári osztály területére. Kérik kölcsönös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket közöljék velük.

Értesítés.

Csendőrtisztek és altisztek

ruházati

szükségletüket **minőség, árak, törlesztési feltételek** tekintetében

legelőnyösebben

még mindig csak

Dr. LENGYEL ÁBRIS

nyugalmozott máv. titkár

RUHÁZATI ÁRUHÁZ

Budapest, V. Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok)

cégnél szerezhetik be.

Dusan felszerelt raktár

összes felső és alsó készruházati cikkekben és anyagokban, u. m. férfi és női **szövet**, kész férfi- és gyermek**ruha**, felöltő, **női kabát**, kész **fehérmű**, gallér, kézelő, ág- és asztalterítő, **harisnya**, **kötött kabát** és mellény, törülköző, zsebkendő, **vászon**, chiffon, **zefir**, **kanavász**, férfi- női- és gyermek**cipő** stb. stb.

Kérdezősködéésre

készleges levélbeli vagy telefoni felvilágosítást nyújtok.

Telefon: Lipót 962-49

„FOTÓ”

fényképezési szaküzlet

BUDAPEST

VII., Rákóczi-út 80.

Tiszteknek és véglegesített csendőröknek **6 havi hitel**

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindennemű látésövekben nagy készlet; szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legtökéletesebb angol beszélőgépei a leg-egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemezek nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasuti felszerelések, gőzgépek, gyerekjátékok stb. stb.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jellegül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jellegéből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

Baja és Tóth. 1. Sztojka Aurél a román hadseregben őrnagyi rendfokozatban teljesít szolgálatot. Vitéz Bertóty (Mózer) Elek őrnagy Szegeden lakik. Közelebbi címe ismeretlen, de a honvéd állomásparancsnokság útján megkapja a levelét. Eperjessy Géza százados Nagykanizsán, a 6. honvéd gyalogezrednél teljesít szolgálatot. 2. Ha a kintüntetéseiről kiállított igazolványai elvesztek s a régi anyakönyvi lapja sincs meg, amibe azok be voltak vezetve, akkor csak úgy juthat ismét a kintüntetések viselésének jogához, ha lehetőleg a volt tiszti előljáróitól, azok híján pedig mástól is, nyilatkozatot szerez be arra vonatkozólag, hogy a szóbanforgó kintüntetések annakidején valóban megkapta. Ezeket a nyilatkozatokat azután őrskihallgatáson adja át őrsparancsnokának és kérje, hogy a kintüntetések igazolása iránti kérelme szolgálati úton a belügyminiszter úrhoz (VI. c. oszt.) felterjesztessék.

Daruvári. Arra vonatkozólag, hogy az ezüst kardbojtot csendőrörmesterek és törzsörmesterek is viselhetik, a rendelet mostanában jelenik meg.

Balatoni körút. 1. Az ú. n. Pejacsevics-nadrág, továbbá a körgallérral kapcsolatban az esőköpeny viselésének kérdése hamarosan újabb rendezés alá kerül. 2. Válasz a Csendőr Lekszikón rovatban. 3. Legközelebbi számunkban kapja a választ.

P. reeski őr. 1. Az új szolgálati utasítást a Palladis rt.-nél (Budapest, V., Akadémia-utca 10. szám). 2 P árban magánúton is meg lehet rendelni. 2. Rendezésre váró kérdés.

Mosonszolnok. Válasz a Csendőr Lekszikónban.

Seregélyes. 1. Válasz a Csendőr Lekszikónban. 2. Magyarázza meg jobban magát a kérdést, mert az, hogy a kocsis pipára gyújt, magában véve nem büncselekmény. Talán arra gondol, hogy a közelben gyúlékony anyagok vannak?

Bánát. A vezényelték a napi betét 20%-át kötelesek az étkelésért ráfizetni, tekintet nélkül arra, hogy mennyi az ételmezési adagváltás.

Nyírábrány. A kerületi munkásbiztosító pénztárak akár a saját közlegeikkel, akár a községi előljáróság útján kézbesítik a fizetési meghagyást, a 76 fillér kézbesítési díjat beszedni jogosultak. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a községi előljáróság nem vállalja ingyenesen a kézbesítést, hanem ilyen esetben az előljáróság kapja meg a kézbesítési díjat a munkásbiztosítótól. Ha a kézbesítés postán történik, a kézbesítési díj ugyanennyire rúg. Mindenesetre különös, hogy amikor betegsegélyzési járulék és balesetdíj címén összesen csak 80 fillért kell fizetni, ugyanakkor kézbesítési díj fejében 76 fillér a költség. Ezt azonban meg lehet akadályozni úgy, ha a közzgazdálkodás nem várja meg a fizetési meghagyást, hanem előzőleg teljesíti a fizetést, vagy esetleg beküld a munkásbiztosítónak néhány pengőt, ami aztán hosszabb időre fedezi ezeket a költségeket. A munkásbiztosító ebben az esetben a fizetések teljesítését díjtalanul nyugtázza a közzgazdálkodásnak.

Szászvári őr. Válasz a Csendőr Lekszikónban megjelent.

Érdeklődő. 1. Kérelmét közöltük. 2. Nem találtuk. 3. A visszahonosítás iránt benyújtott kérvények olyan nagy tömegben hevernek a belügyminisztériumban, hogy valamennyi kérvény feldolgozása még hosszabb ideig elhúzódhatik. Ha valakinek sürgősen szüksége van arra, hogy ügye elintéztessék, az személyesen jelenjék meg a belügyminisztérium honosítási osztályában, ahol kikeresik az ügyére vonatkozó iratokat és soron kívül intézik azt el.

Ruha teszi az embert.

Ez a közmondás másképp azt jelenti, hogy az emberek a külsőre igen sokat adnak. Áll ez különösen az írásbeli dolgoknál, amikor csak egy levél vagy akta van az illető kezében. Ilyenkor minden vélemény az után igazodik, hogy milyen az illető írása. A technika mai állása mellett az **AEG MIGNON** segítségével bárki azonnal tud egyenletesen, szépen írni, olyan szépen, hogy a világ legszebb írója sem versenyezhet az ezen gépen írt levelek szépségével.

A csendőrségnél közel 1000 db, a lakosság többi rétegeinél, 3000 db van a legnagyobb megelégedésre használatban.

Ára 176 P + 2% forgalmi adó,

mely összeg csekély havi részletben törleszthető. Rendelje meg még ma 30 napi próbára teljesen díjmentesen, minden kötelezettség nélkül.

Aeg Unio Magyar Villamossági Rt.

ÍRÓGÉP-OSZTÁLYA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 29.

Pintyőke. Nyugdíjaztatása alkalmával kegyelmi úton kérheti, hogy a megszakitás ellenére is számítsák be a katonai szolgálati idejét a nyugdíjába. Annakidején hivatkozni kell arra és igazolni kell, hogy a megszakitás nem a saját hibájából keletkezett. Az Ön ügye oly egyszerű és világos, amint mi látjuk, hogy a beszámítást annakidején remélhetőleg meg fogják Önnek adni. 2. Nyugdíjat csak megszakitás nélküli 10 évi (9 év, 6 hó, 1 nap) szolgálati idő után kaphat, 5 és 10 év között csak végkielégítés illeti meg. 3. 28 év *elérése* vagy *betöltése* ugyanaz. Egyszerűen csak akkor adhatja be a nősülési kérvényét, ha belépett a 29. életévébe. 4. Válasz a Csendőr Lekszikóban.

Sárospataki iskola. A válasz a Csendőr Lekszikóban jelent meg.

A kötelesség buzdit. Válasz a Csendőr Lekszikóban.

Erkölcösség. Irjon az illetékes román anyakönyvi hatóságnak, hogy anyakönyvi kivonatát küldje meg. Ugy tudjuk, hogy a román hatóságok az ilyen kéréseket teljesíteni szokták. 2. Nem hiszük, mert fiatalabb annál, semhogy a háborúelőtti időben már tanár lehetett volna. Ha valami fontos okból akarja ezt tudni, kérdezze meg tőle levélben, felémelve természetesen az okot is, amiért ezzel a kérdéssel fordul hozzá.

Cs. B., Fehérgyarmat. 1. 24 órát meghaladó vagy egész éjszakán át tartott fárasztó szolgálatból való bevonulás után az őrsparancsnok pihenőt engedélyezhet, amit természetesen alvásra is felhasználhat. 2. Azt az illetőt is valószínűleg nagyon jól tudja, hogy az előírásokkal ellenkezik még akkor is, ha az érdekelt különben megérdemli a szóban forgó jelzőket. Ezt a legbiztosabban úgy lehet elkerülni, ha az illető erre nem ad okot a viselkedésével. 3. A testőrség jelenleg létszámon alul van, az arra alkalmas jelentkezők tehát számíthatnak a felvételre. A jelentkezőnek nőtlennek, 30 éven alulinak, legalább 174 cm. magasnak, egészségesnek és erkölcsileg is kifogástalannak kell lennie. (A kérelmet szolgálati úton a belügyminiszter úrhoz .VI. c. oszt.) kell felterjeszteni.

T. J. csendőr. 1. Az ezüst kardbojtot egy a közeljövőben megjelenő rendelet értelmében a csendőrőrmesterek és törzsőrmesterek is viselhetik. 2. Csendőrnek évenként 4 heti szabadságot lehet kérnie, különös méltánylást érdemlő esetben azonban 6 hetet is lehet számára engedélyezni.

P. F. törzsőrmesternek. Ha szolgálatképesnek érzi magát, a tényleges állományba való visszavételét kérje szolgálati úton a belügyminiszter úrtól (VI. c. oszt.). A kérvényhez hatósági orvosi bizonyítványt kell csatolnia, amely a szolgálatképes egészségi állapotát igazolja. Egyébként öt éven keresztül csak ideiglenes nyugállományban maradhat; ez idő letelte előtt végleges nyugállományba való helyezését csak abban az esetben kérhetné, ha a 60. életévét betöltötte, illetőleg a 100%-os nyugdíjra jogot adó szolgálati ideje megvolna. Különben ha csak a nősüléséről van szó, azt ideiglenes nyugállományban is megteheti, a nősülési engedélyt azonban ép úgy kérni kell, mintha ténylegesen szolgálna.

Vitakozók. Válasz a Csendőr Lekszikó rovatban.

Szegfű. A levelében megírt adatok szerint igényjogosultsági igazolvány iránti kérvényét már benyújthatja. Kérelmét őrskihallgatáson adja elő. A leveléhez mellékelte 80 fillért lapunk javára bevételtek.

Brassó 77. Majd megtudja a parancsból.

G. A. csendőr, Nyírmeggyes. Jellegét nem tudtuk kibetűzni. Egyébként forduljon érdeklődésével írásban az Országos Levéltárhoz.

Hulló csillag. 1. Ha az államrendőrséghez akar a csendőrségi kötelezője lejártá után belépni, akkor ajánlatos az erre vonatkozó kérelmét kötelezője lejártá előtt őrskihallgatáson előadni. Őrsparancsnoka a kérelmet tovább terjeszti. Így elérheti azt, hogy megszakitás nélkül lép át államrendőrségi szolgálatba s akkor a csendőrségi szolgálati ideje a nyugdíjába be fog számítani. Hogy azután a rendőrséghez annakidején lesz-e felvétel, s ha igen, Önt alkalmasnak fogják-e találni a felvételre, azt mi nem tudhatjuk. Csak mint próba-idős rendőrt veszik fel. 2. A koronaőrséghez most nincs felvétel, de úgy értesültünk, hogy erre a közeljövőben esetleg sor kerülhet. Kérelmét adja elő őrskihallgatáson s egy alkalommal, amikor Budapesten jár, vagy szabadsága alkalmával külön e célból felutazva, személyesen jelentkezék a koronaőrségen, mert személyes bemutatkozás nélkül a felvétel nem történhetik meg. 3. Az állatbiztosító társaság Budapesten, IV., Papnövelde-utca 10. sz. alatt van.

1903. 1. Válasz a Csendőr Lekszikóban. 2. Rendezésre váró kérdés.

Az iroda. Válasz a Csendőr Lekszikóban.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**

VI., Révay-utca 22. **vesz fel.** Telefon: T. 157-83.

Mindenemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol

The Champion kerékpárokat

3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagyban gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, Motobécane francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és gumminagykereskedők
Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón VI., **Ó-utca**

Postások és rendőrség szállítója.

Órák

Gábor Lajos

Budapest, V., Lipót-körút 30.

— Kérjen órák és ékszerekből ingyen árjegyzéket, mely szerint 3-5 havi részletre vásárolhat. —
Készpénzfizetés mellett 10% engedmény.

Kerékpárok

Kerékpárgummi

Világhírű „Styria“
gépek.

Alkatrészek. Mindent legjobb minőségben olcsón, részletfizetésre is szállítunk.

Deményi és Fia
Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.

Alapítva 1894. évben. Kérjen árjegyzéket.

BUTOR

! a minőség, olcsón garanciával,
részletre készpénzárban!

„CORVIN“ BUTORCSARNOK

Budapest, VII., Dohány-utca 39.

Ékszerek

Niagara. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Hazaszerető. Örmesterré 5 évi szolgálat után léptethető elő, ha arra egyébként is alkalmas.

Ösziróza. Az igényjogosultsági igazolvány elnyeréséhez szükséges 12 évi szolgálata már megvan. Ebből 6 év a csendőrségi szolgálati ideje s ha ezen felül a katonaságnál legalább két évet mint altiszt (tizedesi rendfokozattól számítva) teljesített szolgálatot, akkor megvan a 8 évi altiszti szolgálati ideje is és ebben az esetben az igényjogosultsági igazolvány iránti kérelmét örskihallgatáson előadhatja. Ha azonban a katonaságnál nem volt altiszt vagy két évnél kevesebb ideig volt az, akkor várnia kell addig, amíg a csendőrségi szolgálati ideje és a katonaságnál altiszti rendfokozatban töltött ideje együttesen eléri a nyolc évet. Az útmesteri állásokra hirdetett pályázatokat egyelőre még korai volna figyelnie.

H. J. örmester, Gyula. A volt es. és kir. 1. huszárezred irattára elszakított területen maradt.

T. I. csendőr, Gyula. A volt es. és kir. 4. sz. árkász zászlóalj pótkerete Kremsben volt, irattárának sorsa ismeretlen.

Citadella. 1. A volt 306. honvéd gyalogezred a 23. és 30. honvéd gyalogezredtől kapta a kiegészítését. Az utóbbi irattára az Északpest vármegyei alispáni hivatalban van. 2. Hogy az árvaszékéknél letétbe helyezett pénzeket valorizálják-e és ha igen, mikor, azt ma még senki sem tudja. 3. Az 1926. évi 24. sz. Csendőrségi Közlönyben megjelent 181.087/VII. c. 1926. sz. belügyminiszteri rendelet 1. b. pontja a próbacsendőrök és csendőrök részére a khaki társasági sapkát kávébarna zsinórral, sapkarózsával és fénytelen koronás gombokkal rendszeresítette.

Nagymaros. A „Magyar Köztisztviselők és Allami Alkalmazottak Takarékpénztára Egyesület“ (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 72.) értesülésünk szerint csőd eljárás alatt áll.

Keszthelyi István örmester, Siklós. Tudomásunk van egy Hügyec János nevű építkezési vállalkozóról, aki Szerbiában teljesített népfelkelő szolgálatot, de nem örmesteri, hanem szakaszvezetői rendfokozatban. Az illető Békéscsabán, a Jókai-utcában lakik.

Záróra. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Határszél. 1. Miután Önt április 21-én ítelték el és október 1-én vették újra növedékbe, megszakítása 5 hónap és 9 (nem 14) nap. Tekintettel azonban arra, hogy Ön csak július 28-án vétetett végleg fogyatékbba, mindenesetre vitás lehet, hogy az április 21-étől július 28-áig terjedő idő az Ön előző szolgálata gyanánt számításba vehető-e vagy sem. Jelentse ügyét örskihallgatáson és kérje, hogy azt döntés végett a kerületi parancsnokság elé terjesszék. Mi azt hisszük, hogy a megszakítást csak július hó 28-ától kezdve fogják számítani. Csak ha ez az ügye eldől, akkor tudjuk majd Önnek megmondani, hogy magasabb fizetési fokozatba, illetve örmesteri rendfokozatba mikor léphet elő, illetve, hogy a kötelezője mikor jár le. Nyugdíjba semmi esetre sem számít be az 5 hó és 9 nap. 2. Kókai Lajos könyvkereskedésében (Budapest, Kammermayer Károly-utca 3.) néhány fillérért megkaphatja a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott helyesírási szótárt, az mindenesetre jó segítséget fog Önnek nyújtani a helyesírás elsajátításában. Egyébként a helyesírást gyakorlat útján is el lehet sajátítani. Különösen figyelje a fogalmazványokon eszközölt javításokat, jegyezze meg magának azokat, hogy ugyanazt a hibát kétszer egymásután el ne kövesse. Pár hónap alatt Ön is észre fogja venni, hogy mennyit halad. 3. Valorizálatlan vagyonszámát nem köteles az árvaszékéktől felvenni, de nem hisszük, hogy ebből valamikor előnye származna. Ha egyszer majd valorizálni fognak, akkor is gondolni fognak az Önéhez hasonló esetekre. 7. Könyvből vagy szótárból nem lehet mémetül megtanulni, mint minden nyelvhez, ahhoz is gyakorlat kell. Nem ajánljuk, hogy nekifogjon, inkább tanuljon meg jól magyarul.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.

(Telefon: T. 205-67, 205-68, 205-69.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.

CSENDŐR-

**tisztek, altisztek
és azok családtagjai**

nyolc havi részletfizetésre készpénzáron

a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi- és egyenruha- szöveteket, belésárukat, vásznot, sifont, zefireket, és egyéb vászonárukat, női s férfifehéreneműeket készen és rendelésre,	törülközőket, abroszokat, kötött és szövött árut, kötött gyermekgarnitúrát, kesztyűt, harisnyát, kész kötött kabátokat, függő- göny és függönykerméket,
---	--

uj, gyárilag sterilizált ágytollat és pelyheket, paplanokat, mindennemű mosókerméket, selymeket, valamint díspárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 július hó 1-ével kezdődnek.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál

Budapest, VI., Andrássy-út 83-85 sz.

Telefon 980-22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33

(Klauzál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁRJAINK

MEGÉRKEZTEK!

Kinevezett csendőröknek kedvező feltételekkel. Nagy javító műhely. Gyermek-kocsik raktár. Alkatrészek nagybanl árban. Árjegyzék 600 képpel ingyen.

Láng Imre motor, kerékpár, varrógép és Budapest, VI., Teréz-körút 3 (sarok műszaki cikkek gyári lerakata üzlet)

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

5 évi írásbeli jótállással

POLGÁR KÁLMÁN FIA műorás és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! * 30 éves cég